

Bileoga faisnéise

TÉARMAÍ ÉAGÓRACHA

Is ceanglas bunúsach i ndlí an Aontais í cosaint tomhaltóirí, atá cumhdaithe sa Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE) agus i gCairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

Foráiltear le hAirteagal 169 CFAE, dá bhrí sin, chun leasanna na dtomhaltóirí a chur ar aghaidh agus chun ardleibhéal cosanta don tomhaltóir a áirithiú, rannchuideoidh an tAontas le sláinte, sábháilteacht agus leasanna eacnamaíocha na dtomhaltóirí a chosaint, maille lena gceart a chur ar aghaidh chun faisnéise agus oideachais agus chun iad féin a eagrú ar mhaithe lena leasanna a choimirciú. Foráiltear le hAirteagal 38 den Chairt go ndéanfar ardleibhéal cosanta do thomhaltóirí a áirithiú i mbeartais an Aontais.

Is chun an cuspóir sin a bhaint amach maidir le leasanna na dtomhaltóirí a chosaint a bhunaigh an tAontas Eorpach, le Treoir 93/13/CEE ¹, córas chun tomhaltóirí a chosaint ar théarmaí éagóra. Déantar foráil sa Treoir sin maidir le comhchuibhiú fósta ar an gcóras maidir le téarmaí éagóra, trí shainmhínithe agus critéir mheasúnaithe a leagan síos maidir le cineál éagórach na dtéarmaí conarthacha, lena rialaítear éifeachtaí na dtéarmaí sin agus lena mbunaítear modhanna cosanta leordhóthanacha agus éifeachtacha, i bhfoirm leigheasanna os comhair údaráis bhreithiúnaigh nó os comhair comhlachta riaracháin chun úsáid leanúnach na dtéarmaí éagóra a chosc.

Tá an córas cosanta a cuireadh i bhfeidhm dá bhrí sin bunaithe ar an smaoineamh go bhfuil an tomhaltóir i riocht lag i leith an díoltóra nó an tsoláthróra, maidir lena chumhacht margála agus lena leibhéal eolais araon, cás a fhágann go gcloíonn sé le téarmaí arna dtarraingt suas roimh ré ag an díoltóir nó ag an soláthróir gan bheith in ann tionchar a imirt ar ábhar na dtéarmaí sin.

Is é is cuspóir don bhileog eolais seo forléargas a thabhairt ar phríomh-chásdlí na Cúirte Breithiúnaise sa réimse seo.

¹ Treoir 93/13/CEE ón gComhairle an 5 Aibreán 1993 maidir le téarmaí éagóra i gconarthaí tomhaltóra (IO 1993 L 95, lch. 29).

CLÁR

I. RAON FEIDHME THREOIR 93/13.....	3
1. Raon feidhme <i>ratione loci</i> : Treoir 93/13 a chur i bhfeidhm in éagmais gné trasteorann	3
2. Raon feidhme <i>ratione materiae</i> : na coincheapa ‘díoltóir nó soláthróir’ agus ‘tomhaltóir’	3
3. Eisiamh ó raon feidhme Threoir 93/13	7
3.1. Téarmaí conarthacha lena léirítear forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha	7
3.2. Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann le praghas nó luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt	12
4. Reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear leibhéal cosanta níos airde ar fáil do thomhaltóirí	16
II. AICMIÚ MAR ‘THÉARMA ÉAGÓRACH’ DE RÉIR BHRÍ AIRTEAGAL 3 DE THREOIR 93/13	18
1. An coincheap ‘téarma éagórach’	18
2. Coincheap an téarma ‘nár caibidlíodh ar leithligh’	22
3. An coincheap ‘éagothroime shuntasach’ chun aimhleasa an tomhaltóra	23
III. MEASÚNÚ AR CHINEÁL ÉAGÓRACH TÉARMA CHONARTHAIGH	26
1. Critéir mheasúnaithe	26
2. Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht	28
IV. CUMHACHTAÍ AGUS OIBLEAGÁIDÍ NA CÚIRTE NÁISIÚNTA	35
1. Dlíne na cúirte náisiúnta	35
2. Oibleagáid scrúdú a dhéanamh <i>ex officio</i> ar chineál éagórach téarma chonarthaigh	36
2.1. Raon feidhme na hoibleagáide	36
2.2. Teorainneacha na hoibleagáide	39
3. Bearta eatramhacha a dheonú	46
4. Measúnú ar chineál éagórach clásal eadrána	46
V. ÉIFEACHTAÍ CINNIDH GO BHFUIL TÉARMA DE CHINEÁL ÉAGÓRACH	49
1. Cinniúint conartha ina bhfuil téarma éagórach	49
2. An téarma éagórach a ionadú	51
3. Éifeachtaí eile	57
4. Teorainn ar éifeachtaí ama an dearbhaithe neamhbhailíochta	62
VI. MODHANNA CHUN COSC A CHUR AR ÚSÁID LEANÚNACH TÉARMA ÉAGÓRAIGH	65
1. Comhghníomhaíochtaí nó gníomhaíochtaí ar mhaithe le leas an phobail	65
2. An ceart chun leigheas éifeachtach a ráthú	69
3. Socruithe sonracha nós imeachta	75

I. Raon Feidhme Threoir 93/13

1. Raon feidhme *ratione loci*: Treoir 93/13 a chur i bhfeidhm in éagmais gné trasteorann

Breithiúnas an 31 Bealtaine 2018, Sziber (C-483/16, [EU:C:2018:367](#))²

Comhaontuithe iasachta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do cheanglais shonracha nós imeachta nuair a dhéantar agóid i gcoinne cineál éagórach na dtéarmaí

Bhí an díospóid sna príomhimeachtaí idir duine aonair agus banc Ungárach maidir le hiarratas ar dhearbhu go raibh téarmaí áirithe a áiríodh i gcomhaontú iasachta a tugadh i gcrích chun críche teaghais a fháil, a íocadh agus a aisíocadh in forint na hUngáire (HUF), ach a cláraíodh i bhfranc na hEilvéise (CHF) ar bhonn an ráta malairte a bhí i bhfeidhm ar lá na híocaíochta, de chineál éagórach.

Maidir le raon feidhme Threoir 93/13, dhearbhaigh an Chúirt go bhfuil feidhm aici freisin maidir le cásanna nach bhfuil aon ghné trasteorann iontu. De réir na Cúirte, tá feidhm ag na rialacha atá i reachtaíocht an Aontais lena ndéantar, sna Ballstáit, réimse sonrach dlí a chomhchuihbhiú, beag beann ar chineál inmheánach amháin na staide atá i gceist sna príomhimeachtaí (mír 58).

2. Raon feidhme *ratione materiae*: na coincheapa ‘díoltóir nó soláthróir’ agus ‘tomhaltóir’

Breithiúnas an 22 Samhain 2001, Cape agus páirtithe eile (Cásanna Uamtha C-541/99 agus C-542/99, [EU:C:2001:625](#))

An coincheap ‘tomhaltóir’ – Gnóthas a thugann conradh caighdeánach i gcrích le gnóthas eile chun earraí nó seirbhísí a fháil chun tairbhe eisiach a fhostaithe féin

D’eascair díospóidí as dhá chonradh chun uathmheaisíní dáileacháin dí a sholáthar, arna gcur isteach ag an gcuideachta Idealservice ar áitribh na gcuideachtaí OMAI agus Cape le haghaidh úsáid eisiach a bhfoirne. D’éiligh an dá chuideachta dheireanacha go raibh an clásal lena dtugtar dlínse don Ghiúistís Síochána, Viadana (Mantova, an Iodáil), atá sna conarthaí, éagórach de réir bhrí Chód Sibhialta na hIodáile agus, dá bhrí sin, nach bhféadfaí é a chur i bhfeidhm i gcoinne na bpáirtithe sna conarthaí.

² Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil VI.3. ‘Socruithe sonracha nós imeachta’.

Os comhair an Ghiúistís Síochána, Viadana, d'áitigh Idealservice nach bhféadfaí Cape agus OMAI a mheas mar 'thomhaltóir' chun críocha chur i bhfeidhm Threoir 93/13, ós rud é gur cuideachtaí iad seachas daoine nádúrtha a shínigh na conarthaí le linn a ngníomhaíochta gnó.

Dá bhrí sin, d'fhiafraigh cúirt na hIodáile den Chúirt an dtagraíonn an coincheap 'thomhaltóir', mar a shainmhínítear é sa Treoir sin, do dhaoine nádúrtha amháin.

Tugann an Chúirt faoi deara gur léir ó fhoclaíocht Airteagal 2 de Threoir 93/13 nach féidir duine seachas duine nádúrtha, a thugann conradh i gcrích le díoltóir nó le soláthróir, a mheas mar thomhaltóir de réir bhrí na forála sin (mír 16).

Dá bhrí sin, measann an Chúirt nach mór an coincheap 'thomhaltóir', mar a shainmhínítear in Airteagal 2(b) de Threoir 93/13 é, a léiriú mar thagairt do dhaoine nádúrtha amháin (mír 17 agus an chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 17 Bealtaine 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen (C-147/16, [EU:C:2018:320](#))³

An coincheap 'díoltóir nó soláthróir' – Institiúid ardoideachais a mhaoinítear go príomha le cistí poiblí – Conradh le haghaidh plean aisíocaíochta saor ó ús le haghaidh táillí clárúcháin agus ranníocaíocht le costais turais staidéir

Bhí an díospóid sna príomhimeachtaí idir foras oideachais agus ceann dá mhic léinn, a raibh i bhfiacha ag an bhforas i leith táillí clárúcháin agus costais a bhaineann le turas staidéir. Bhí comhaontú aisíocaíochta tugtha i gcrích ag na páirtithe lena bhforáiltear d'ús 10% in aghaidh na bliana i gcás neamhíocaíochta agus slánaíochta chun costais bhailithe fiach a chumhdach.

Fiafraíodh den Chúirt an gá foras oideachais, a dheonaigh, faoi chonradh, saoráidí do dhuine dá mic léinn chun suimeanna atá dlite den mhac léinn sin a íoc, a mheas, i gcomhthéacs an chonartha sin, mar 'dhíoltóir nó soláthróir' de réir bhrí Airteagal 2(c) de Threoir 93/13, agus is é an toradh a bhí air sin go dtagann an conradh sin faoi raon feidhme na Treorach sin.

I ndáil leis sin, tugann an Chúirt le fios gur beartaíodh le reachtas an Aontais sainmhíniú leathan den choincheap sin a leagan síos (mír 48).

Is coincheap feidhmiúil é, lena gceanglaítear a chinneadh an bhfuil an gaol conarthach i measc na ngníomhaíochtaí a dhéantar mar chuid de thrádáil, de ghnó nó de ghairm an duine. Measann an Chúirt, trí sheirbhís atá comhlántach agus coimhdeach lena ghníomhaíocht oideachais a sholáthar, i gcomhthéacs an chonartha sin, go bhfeidhmíonn foras oideachais mar 'dhíoltóir nó soláthróir' de réir bhrí Threoir 93/13 (mír 55).

³ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil IV.2. 2.1. (Oibleagáid scrúdú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach téarma chonarthaigh – Raon feidhme na hoibleagáide).

Breithiúnas an 21 Márta 2019, Pouvin agus Dijoux (C-590/17, [EU:C:2019:232](#))

Na coincheapa ‘tomhaltóir’ agus ‘díoltóir nó soláthróir’ – Maoiniú chun teach a cheannach – lasacht mhorgáiste arna deonú ag fostóir dá fhostaí agus dá chéile, an comhiasachtaí faoi dhliteanas i gcomhpháirt agus go leithleach

Faoi théarma i gconradh iasachta, bhí an conradh le foirceannadh go huathoibríoch i gcás ina bhfoirceannfaí comhaltas an iasachtaí d’fhoireann na cuideachta dá raibh sé ag obair, ar chúis ar bith. Tar éis don fhostaí éirí as oifig, scoir an fostaí agus a chéile de thráthchodanna na hiasachta a íoc. De réir an téarma sin, d’eisigh an chuideachta toghairm i gcoinne na n-iasachtaithe chun na suimeanna atá dlite maidir le caipiteal, ús agus clásal pionóis a íoc.

Agus rialú á thabhairt aici ar an gcás sin, chinn an Chúirt céadchéime go raibh an téarma lena bhforáiltear d’fhoirceannadh uathoibríoch an chonartha iasachta éagórach. Chuir an Chúirt achomhairc an breithiúnas sin ar ceal ansin, a chinn gur tharla foirceannadh uathoibríoch an chonartha atá i gceist ar an dáta a d’éirigh an fostaí as oifig. Ós rud é gur mheas an fostaí agus a chéile gur ghníomhaigh siad mar thomhaltóirí agus gur mhaígh siad gur téarma éagórach é téarma amhail an téarma atá i gceist sna príomhimeachtaí, lena bhforáiltear d’fhoirceannadh na hiasachta ar chúis atá lasmuigh den chonradh, thug siad achomharc ar phointe dlí os comhair na cúirte.

Maidir leis an gcoincheap ‘tomhaltóir’ de réir bhrí Airteagal 2(b) de Threoir 93/13, ar an gcéad dul síos, measann an Chúirt go gcumhdaítear leis an gcoincheap sin fostaí de chuid gnóthais agus a chéile nó a céile a thugann i gcrích leis an ngnóthas sin conradh iasachta atá forchoimeáda, go príomha, do bhaill foirne an ghnóthais sin, arb é is aidhm dó fáil maoinne eastáit réadaigh chun críoch príobháideach a mhaoiniú. Deir an Chúirt nach gcuirtear cosc ar dhuine nádúrtha a thugann conradh i gcrích, seachas conradh fostaíochta, lena fhostóir nó lena fostóir, ann féin, a bheith rangaithe mar ‘thomhaltóir’ de réir bhrí Threoir 93/13. Maidir le conarthaí fostaíochta a eisiamh ó raon feidhme na Treorach sin, rialaíonn an Chúirt nach féidir conradh iasachta d’eastát réadach arna thairiscint ag fostóir dá fhostaí agus do chéile an fhostaí sin a aicmiú mar ‘chonradh fostaíochta’ a mhéid nach ndéantar caidreamh fostaíochta nó coinníollacha fostaíochta a rialáil leis (míreanna 29, 32, 43 agus an chuid oibríochtúil).

Maidir leis an gcoincheap ‘díoltóir nó soláthróir’, ar an dara dul síos, de réir bhrí Airteagal 2(c) de Threoir 93/13, measann an Chúirt go gcumhdaítear leis an coincheap sin gnóthas a thugann conradh iasachta i gcrích le duine dá fhostaithe agus lena chéile nó a céile, i gcúrsa a ghníomhaíochta gairmiúla, a fhorchoimeádtar, go príomha, do bhaill a foirne, fiú murab ionann creidmheas a dheonú agus a phríomhghníomhaíocht. I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt, fiú más rud é nach é príomhghníomhaíocht an fhostóra sin ionstraimí airgeadais a thairiscint ach fuinneamh a sholáthar, go bhfuil faisnéis agus na scileanna teicniúla, na hacmhainní daonna agus ábhartha nach bhfuil ceaptha a bheith ag duine nádúrtha, eadhon an páirtí eile sa chonradh, ag an bhfostóir sin. Cuireann sí in iúl, trí chonradh iasachta a thairiscint dá chuid fostaíthe, rud a thugann an buntáiste dóibh rochtain a bheith acu ar mhaoín, go ndéantar lucht saothair oile agus inniúil a mhealladh agus a choinneáil ar mhaithe le gníomhaíocht ghairmiúil an fhostóra a fheidhmiú. Sa chomhthéacs sin, cuireann an Chúirt in iúl nach bhfuil baint ar bith ag ioncam díreach a bheith ann nó gan bheith ann, don fhostóir sin, dá bhforáiltear sa chonradh sin, le haitheantas an fhostóra sin mar ‘dhíoltóir nó soláthróir’ de réir bhrí Threoir 93/13. Measann an Chúirt go gcuireann léiriú leathan ar an gcoincheap ‘díoltóir nó soláthróir’ le cuspóir

na Treorach sin a bhaint amach arb é atá ann an tomhaltóir a chosaint mar pháirtí lag sa chonradh a tugadh i gcrích le díoltóir nó soláthróir agus chun an chothromaíocht idir na páirtithe a athbhunú (míreanna 40, 42, 43 agus an chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 2 Aibreán 2020, Condominio di Milano, via Meda (C-329/19, [EU:C:2020:263](#))

An coincheap ‘tomhaltóir’ – Comhúinéireacht réadmhaoine

Thug comhúinéireacht réadmhaoine, condominio di Milano, via Meda (‘Condominio Meda’), a ndéanann a riarthóir ionadaíocht dó, conradh chun fuinneamh teirmeach a sholáthar i gcrích leis an gcuideachta Eurothermo. Faoi théarma an chonartha sin, ceanglaíodh ar an bhféichiúnaí, i gcás íocaíochta déanaí, ús mainneachtana a íoc ag ráta 9.25% ó dhul in éag na tréimhse chun an t-iarhmhéid a íoc. Rinne Condominio Meda agóid i gcoinne an ordaithe chun ús ar íocaíocht dhéanach a íoc faoin téarma conartha sin os comhair na cúirte a rinne an tarchur ag éileamh go raibh an téarma sin éagórach agus gur thomhaltóir é de réir bhrí na Treorach maidir le téarmaí éagóreacha. Sa chás seo, mheas cúirt na hIodáile go raibh an téarma sin éagórach, ach chuir sí amhras in iúl maidir le cé acu arbh fhéidir comhúinéireacht réadmhaoine, amhail an *condominio* i ndlí na hIodáile, a mheas mar théarma a thagann faoi chatagóir na dtomhaltóirí de réir bhrí na Treorach sin. De réir na faisnéise a chuirtear ar fáil don Chúirt, faoi dhlí na hIodáile is ábhar dlí é an *condominio* nach duine nádúrtha ná duine dlítheanach é.

Maidir leis an gcoincheap ‘tomhaltóir’, ar an gcéad dul síos, meabhraíonn an Chúirt nach mór dhá choinníoll charnacha a chomhlíonadh chun go dtiocfaidh duine faoin gcoincheap sin, eadhon gur duine nádúrtha é nó í agus go ndéanann an duine sin a ghníomhaíocht nó a gníomhaíocht chun críocha neamhghairmiúla. Maidir leis an gcéad cheann de na coinníollacha sin, tugann an Chúirt faoi deara, mar atá dlí an Aontais Eorpaigh faoi láthair, nach bhfuil an coincheap ‘maoin’ comhchuibhithe ar leibhéal an Aontais agus go bhféadfadh difríochtaí a bheith ann fós idir na Ballstáit. Dá bhrí sin, deir an Chúirt go bhfuil sé de shaoirse ag na Stáit sin i gcónaí comhúinéireacht a aicmiú, nó gan í a aicmiú, mar ‘dhuine dlítheanach’ ina gcórais náisiúnta faoi seach. Dá réir sin, is é tuairim na Cúirte nach gcomhlíonann an chomhúinéireacht, amhail an *condominio* i ndlí na hIodáile, an chéad choinníoll sin agus, dá bhrí sin, nach dtagann sí faoin gcoincheap ‘tomhaltóir’, agus gurb é an toradh a bhíonn air go bhfuil an conradh a tugadh i gcrích idir an chomhúinéireacht sin agus díoltóir nó soláthróir eisiata ó raon feidhme Threoir 93/13 (míreanna 24, 27, 28 agus 29).

Ar an dara dul síos, scrúdaíonn an Chúirt an bhfuil cásdlí náisiúnta lena gcuirtear rialacha cosanta tomhaltóirí i bhfeidhm maidir le conradh arna thabhairt i gcrích ag *condominio* le díoltóir nó le soláthróir ag luí le spiorad an chórais cosanta tomhaltóirí laistigh den Aontas Eorpach. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara go bhforáiltear le Treoir 93/13 do chomhchuibhiú páirteach agus íosta ar dhlíthe náisiúnta maidir le téarmaí éagóreacha, rud a fhágann go bhfuil an rogha ag na Ballstáit leibhéal cosanta níos airde a fhíorú do thomhaltóirí trí fhorálacha náisiúnta atá níos déine ná forálacha na Treorach sin, ar choinníoll go bhfuil siad ag luí leis an CFAE ⁴. Dá réir sin, chuir an Chúirt in iúl go bhfuil an cuspóir maidir le cosaint tomhaltóirí arna shaothrú ag an Treoir sin léirithe i líne cásdlí faoina leathnaítear raon feidhme na cosanta sin chuig ábhar dlí

⁴ Airteagal 169(4) CFAE; aithris 12 agus Airteagal 8 de Threoir 93/13.

chun cosaint níos fearr a thabhairt don tomhaltóir, amhail an *condominio* i ndlí na hIodáile, nach duine nádúrtha é nó í i gcomhréir leis an dlí náisiúnta. Dá bhrí sin, cé nach dtagann an t-ábhar dlí sin faoin gcoincheap ‘tomhaltóir’ de réir bhrí na Treorach sin, féadfaidh na Ballstáit a bhforálacha a chur i bhfeidhm maidir le réimsí nach dtagann faoina raon feidhme, ar choinníoll go n-áirithítear le léiriú den sórt sin leibhéal cosanta níos airde do thomhaltóirí agus nach ndéanann sé dochar do fhorálacha na gConarthaí (mír 31 agus míreanna 33 go 35).

3. Eisiamh ó raon feidhme Threoir 93/13

3.1. Téarmaí conarthacha lena léirítear forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha

Breithiúnas an 21 Márta 2013, RWE Vertrieb (C-92/11, [EU:C:2013:180](#))⁵

Athrú aontaobhach ag an díoltóir nó an soláthróir ar phraghas na seirbhíse – Tagairt do reachtaíocht shainordaitheach atá ceaptha do chatagóir eile tomhaltóirí – Infheidhmeacht Threoir 93/13

Rinne Verbraucherzentrale Nordrhein-Westfalen (Cumann Tomhaltóirí na Réine Thuaidh-Viofstáil) agóid i gcoinne téarma conarthach caighdeánach os comhair chúirteanna na Gearmáine trínar fhorchoimeád RWE, gnóthas soláthair gáis nádúrtha de chuid na Gearmáine, an ceart an praghas a athrú go haontaobhach chuig a chustaiméirí nuair a bhí siad cumhdaithe ag taraif speisialta (Sonderkunden). Agus é den tuairim go raibh an téarma atá i gceist éagórach, d'iarr an comhlachas, thar ceann 25 tomhaltóir, go ndéanfaí na formhuir a d'íoc siad le RWE a aisíoc tar éis ceithre mhéadú ar phraghsanna idir 2003 agus 2005 arbh ionann é agus EUR 16 128.63 san iomlán.

Bhí RWE den tuairim, *inter alia*, nach bhféadfadh an téarma atá faoi chonspóid, atá sna coinníollacha ginearálta is infheidhme maidir leis na custaiméirí lena mbaineann, a bheith faoi réir athbhreithniú ar a chineál éagórach. Ní thagair an téarma sin ach do reachtaíocht na Gearmáine is infheidhme maidir le conarthaí a chumhdaítear leis an taraif caighdeánach. Chuir an reachtaíocht sin ar chumas an tsoláthróra praghsanna gáis a athrú go haontaobhach gan cúis, coinníollacha ná méid an athraithe sin a chur in iúl, agus é á áirithiú ag an am céanna, áfach, go gcuirfí custaiméirí ar an eolas faoin athrú sin agus go mbeidís saor, i gcás inarb iomchuí, tarraingt siar ón gconradh.

I gcás nár éirigh leo os comhair na gcúirteanna íochtaracha, thug RWE an cás os comhair an Bundesgerichtshof (an Chúirt Chónaidhme Bhreithiúnais, an Ghearmáin) a d'iarr ar an gCúirt maidir le léiriú Airteagal 1(2) agus Airteagail 3 agus 5 de Threoir 93/13 i ndáil le tomhaltóirí a chosaint ar théarmaí conarthacha caighdeánacha éagóracha agus/nó trédhearcacha. Bhí amhras ar chúirt na Gearmáine, go háirithe, maidir le raon feidhme eisiamh ó athbhreithniú ar chineál éagórach na dtéarmaí caighdeánacha nach n-ionchorpraíonn ach forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha de réir bhrí Airteagal 1(2) de Threoir 93/13.

⁵ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil III.2. ‘Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht’.

Sonraíonn an Chúirt go bhfuil bonn cirt leis an eisiámh ó athbhreithniú ar chineál éagórach na dtéarmaí conarthacha lena léirítear forálacha na reachtaíochta náisiúnta lena rialaítear catagóir áirithe conarthaí toisc go bhfuil sé dlisteanach a thoimhdiú go bhfuil cothromaíocht bainte amach ag an reachtas náisiúnta idir cearta agus oibleagáidí uile na bpáirtithe sna conarthaí sin. Níl an réasúnú sin infheidhme, áfach, maidir le téarmaí conarthacha dhifriúil. Chun athbhreithniú ar chineál éagórach téarma atá i gconradh den sórt sin a eisiámh ar aon chúis amháin go n-atairgeann sé reachtaíocht atá ceaptha gan feidhm a bheith aici ach amháin maidir le catagóir eile conarthaí, chaithfí amhras ar chosaint tomhaltóirí atá cumhdaithe ag dlí an Aontais (míreanna 28, 30 agus 31).

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2018, OTP Bank agus OTP Faktoring (C-51/17, EU:C:2018:750)⁶

Raon Feidhme – Airteagal 1(2) – Forálacha dlí nó rialála

I mí Feabhra 2008, thug beirt iasachtaithe conradh creidmheasa i gcrích le banc Ungárach chun iasacht a ainmnítear i bhfranc na hEilvéise (CHF) a dheonú. Foráladh leis an gconradh go raibh na tráthchodanna míosúla le híoc in forint na hUngáire (HUF), agus méid na dtráthchodanna míosúla sin á ríomh, áfach, ar bhonn an ráta malairte reatha idir forint na hUngáire agus franc na hEilvéise. Ina theannta sin, thagair an conradh don riosca malairte eachtraí i gcás luaineachtaí féideartha sa ráta malairte idir an dá airgeadra sin.

D'athraigh an ráta malairte go mór ina dhiaidh sin chun aimhleasa iasachtaithe, rud a d'fhág go raibh méadú suntasach ar mhéid na dtráthchodanna míosúla. I mí na Bealtaine 2013, thug an bheirt iasachtaithe imeachtaí os comhair chúirteanna na hUngáire i gcoinne OTP Bank agus OTP Faktoring, dhá chuideachta ar aistríodh na héilimh faoin gconradh iasachta chucu. Le linn na n-imeachtaí sin, tháinig an cheist chun cinn i dtaobh nár dhréachtaigh an banc an téarma a bhaineann le riosca malairte eachtraí ar bhealach soiléir sothuigthe agus go bhféadfaí a mheas, dá bhrí sin, go bhfuil sé éagórach de réir bhrí na Treorach maidir le téarmaí éagóreacha.

Idir an dá linn, ghlac an Ungáir reachtaíocht in 2014 chun téarmaí éagóreacha áirithe a bhaint de chonarthaí iasachta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach, chun beagnach gach fiachas atá dlite faoi na conarthaí sin a chomhshó go HUF agus chun an ráta malairte arna shocrú ag Banc Náisiúnta na hUngáire a chur i bhfeidhm. Bhí sé i gceist leis an reachtaíocht sin freisin cinneadh ón Kúria (an Chúirt Uachtarach, an Ungáir) a chur chun feidhme, a rialaigh go raibh téarmaí áirithe i gconarthaí iasachta a bhí ainmnithe in airgeadra eachtrach⁷ ag teacht salach ar Threoir 93/13 (tugadh an cinneadh sin tar éis bhreithiúnas na Cúirte in *Kásler agus Káslerné Rábai*⁸). Níor athraigh an reachtaíocht nua sin, áfach, gurb é an tomhaltóir a iompróidh an riosca ráta malairte eachtraí i gcás díluacháil ar forint na hUngáire i gcomparáid le franc na hEilvéise.

⁶ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil II.2. "Coincheap an téarma "nár caibidlíodh ar leithligh" agus Caibidil III.2 "Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht".

⁷ Cinneadh Uimh. 2/2014 PJE (Magyar Közlöny 2014/91, lch. 10975).

⁸ Breithiúnas an 30 Aibreán 2014, *Kásler agus Káslerné Rábai* (C-26/13, ECLI:EU:C:2014:282) arna chur i láthair i gCaibidil I.3. 3.2 "Eisiámh raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann le praghas nó luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt".

D'fhiafraigh Fővárosi Ítéltábla (Cúirt Achomhairc Réigiúnach Bhúdaipeist, an Ungáir), ar tugadh an cás os a comhair, an bhféadfadh sí measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach an téarma, i gcás nár dréachtaíodh é ar bhealach soiléir sothuigthe, cé gur ghlac reachtas na hUngáire, gan idirghabháil a dhéanamh ar an bpointe sin, go leanfadh an riosca malairte eachtraí a bheith ar an tomhaltóir i gcás dímhéasa ar forint na hUngáire i gcomparáid leis an airgeadra eachtrach lena mbaineann.

Ina breithiúnas, mheabhraigh an Chúirt go bhfuil bonn cirt leis an riail lena n-eisítear téarmaí conarthacha lena léirítear forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha ó raon feidhme Threoir 93/13 toisc go bhfuil sé dlisteanach a thoimhdiú go bhfuil cothromaíocht bainte amach ag an reachtas náisiúnta idir cearta agus oibleagáidí uile na bpáirtithe sa chonradh. Mar sin féin, ní chiallaíonn sé sin go ndéantar téarma conarthach eile nach gcumhdaítear le forálacha reachtacha, amhail an téarma a bhaineann le riosca malairte eachtraí sa chás seo, a eisiamh freisin ó raon feidhme na Treorach. Féadfaidh an chúirt náisiúnta measúnú a dhéanamh ansin ar chineál éagórach an téarma sin a mhéid a mheasann sí, tar éis scrúdú cás ar chás, nach bhfuil sé dréachtaithe ar bhealach soiléir sothuigthe ⁹ (míreanna 53, 65 agus 68).

Breithiúnas an 3 Márta 2020 (an Mór-Dhlísheomra), Gómez del Moral Guasch (C-125/18, EU:C:2020:138) ¹⁰

Comhaontú iasachta morgáiste – Ráta úis athraitheach – Innéacs tagartha bunaithe ar iasachtaí morgáiste arna ndeonú ag bainc choigiltis – Innéacs a eascraíonn as foráil rialála nó riaracháin

Thug duine aonair caingean os comhair cúirte céadchéime sa Spáinn maidir le téarma a líomhnaítear a bheith éagórach lena rialaítear an ráta úis athraitheach agus luach saothair sa chomhaontú iasachta morgáiste a thug sé i gcrích leis an mbunaíocht bhaincéireachta Bankia SA. Faoin téarma sin, athraíonn an ráta úis atá le híoc ag an tomhaltóir de réir an innéacs tagartha. Rinneadh foráil don innéacs tagartha sin sa reachtaíocht náisiúnta agus bhí institiúidí creidmheasa in ann é a chur i bhfeidhm maidir le hiasachtaí morgáiste. Thug an chúirt Spáinneach faoi deara, áfach, nach raibh innéacsú an úis athraitheach arna ríomh ar bhonn an innéacs tagartha chomh fabhrach leis an innéacs arna ríomh ar bhonn an mheánráta margaidh idirbhainc Eorpaigh (Euribor), a d'úsáidí in 90% d'iasachtaí morgáiste a thógtar amach sa Spáinn, le costas breise idir EUR 18 000 agus EUR 21 000 in aghaidh na hiasachta.

Meabhraíonn an Chúirt go n-eisítear téarmaí lena léirítear forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha ó raon feidhme Threoir 93/13 ¹¹. Mar sin féin, tugann an Chúirt faoi deara, faoi réir fíoraithe ag an gcúirt Spáinneach, nár éilíodh leis an reachtaíocht náisiúnta is infheidhme sa chás sin, le haghaidh iasachtaí ar ráta úis athraitheach, go n-úsáidí innéacs tagartha oifigiúil, ach gur bhunaigh sí na coinníollacha a bhí le comhlíonadh trí 'na hinnéacsanna nó na rátaí tagartha' ionas gur féidir le hinstiúidí creidmheasa iad a úsáid. Dá bhrí sin, is é conclúid na Cúirte go dtagann an téarma i gcomhaontú iasachta morgáiste lena bhforáiltear go bhfuil an ráta úis is

⁹ Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2017, [Andriuciu agus páirtithe eile](#) (C-186/16, EU:C:2017:703) arna chur i láthair i gCaibidil I.3. 3.2. 'Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann le praghas nó luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt'.

¹⁰ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil V.2. 'An téarma éagórach a ionadú'.

¹¹ Airteagal 1(2) de Threoir 93/13.

infheidhme maidir leis an iasacht bunaithe ar cheann de na hinnéacsanna tagartha oifigiúla dá bhforáiltear sa reachtaíocht náisiúnta a fhéadfaidh institiúidí creidmheasa a chur i bhfeidhm maidir le hiasachtaí morgáiste, faoi raon feidhme na Treorach sin i gcás nach bhforáiltear sa reachtaíocht sin do chur i bhfeidhm éigeantach an innéacs sin beag beann ar rogha na bpáirtithe sa chonradh nó dá chur i bhfeidhm forlíontach in éagmais socrú difriúil idir na páirtithe sin (míreanna 34, 37 agus mír 1 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Banca Transilvania (C-81/19, [EU:C:2020:532](#))

Raon feidhme – Airteagal 1(2) – An coincheap ‘forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha’ – Forálacha forlíontacha – Comhaontú iasachta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach – Téarma a bhaineann le riosca malairte eachtraí

In 2006, thug beirt iasachtaithe comhaontú iasachta i gcrích le Banca Transilvania, faoinar thug an banc suim 90 000 lei Rómáinise (RON) ar iasacht dóibh (thart ar EUR 18 930). In 2008, thug siad comhaontú iasachta eile i gcrích chun an conradh bunaidh a athmhaoiniú, a ainmnítear i bhfrancanna na hEilvéise (CHF).

Mar gheall ar an díluacháil mhór ar lei na Rómáine, tháinig méadú faoi dhó beagnach ar an méid atá le haisíoc sna blianta ina dhiaidh sin.

An 23 Márta 2017, thug na hiasachtaithe sin caingean os comhair Tribunalul Specializat Cluj (an Chúirt Speisialaithe, Cluj, an Rómáin) ag lorg dearbhú go raibh cuid den chomhaontú athmhaoiniúcháin éagórach, agus é á shonrú acu gur cheart an íocaíocht a dhéanamh san airgeadra inar ainmníodh í, ar choinníoll go bhféadfadh na hiasachtaithe iarraidh ar an mbanc an iasacht a ainmniú in airgeadra nua gan oibleagáid a bheith ar an mbanc glacadh léi. Luadh freisin gur thug an t-iasachtaí sainordú don bhanc na hoibleagáidí íocaíochta a bhí dlite a shocrú trí úsáid a bhaint as a ráta malairte féin.

Mhaígh na hiasachtaithe freisin gur theip ar Banca Transilvania a oibleagáid a chomhlíonadh maidir le faisnéis a chur ar fáil trí gan rabhadh a thabhairt dóibh, agus an conradh á chaibidlíú agus á thabhairt i gcrích, maidir leis an riosca a bhaineann le hairgeadra an chomhaontaithe bhunaidh a thiontú ina airgeadra eachtrach. Thairis sin, leis an téarma aisíocaíochta in airgeadra eachtrach, dar leo, chruthófaí éagothroime chun dochair dóibh, ós rud é gur bhí iadsan amháin a raibh an riosca malairte eachtraí acu.

Is sa chomhthéacs sin a d'iarr Curtea de Apel Cluj (an Chúirt Achomhairc, Cluj, an Rómáin) ar an gCúirt, ar an gcéad dul síos, an bhfuil feidhm ag Treoir 93/13 maidir le téarma conarthach a bhaineann leis an riosca malairte eachtraí, nár caibidlíodh ar leithligh, ach a léiríonn foráil den dlí náisiúnta de chineál forlíontach, eadhon foráil a bhfuil feidhm aici idir na páirtithe conarthacha i gcás nár comhaontaíodh aon socrú eile ina leith sin. Ar an dara dul síos, d'fhiafraigh an chúirt sin den Chúirt Bhreithiúnais cad iad na conclúidí nach mór do chúirt náisiúnta a bhaint, más gá, as cinneadh go bhfuil téarma den sórt sin éagórach.

Meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach bhfuil feidhm ag an Treoir sin má chomhlíontar dhá choinníoll: ar an gcéad dul síos, ní mór foráil reachtach nó rialála a bheith sa téarma conarthach agus, ar an dara dul síos, ní mór an fhoráil sin a bheith sainordaitheach. Tá

bonn cirt leis an eisiamh sin toisc go bhfuil sé dlisteanach, i bprionsabal, glacadh leis go bhfuil cothromaíocht bainte amach ag an reachtas náisiúnta idir cearta agus oibleagáidí uile na bpáirtithe i gconarthaí áirithe (míreanna 24 agus 26).

D'fhonn a shuí an gcomhlíontar na coinníollacha maidir le heisiamh, meabhraíonn an Chúirt gur faoin gcúirt náisiúnta atá sé a fháil amach an léirítear leis an téarma conarthach atá i gceist forálacha den dlí náisiúnta atá éigeantach idir na páirtithe conarthacha beag beann ar a rogha féin nó ar fhorálacha de chineál forlíontach agus atá infheidhme mar réamhshocrú dá bhrí sin, is é sin le rá, in éagmais socrú difriúil idir na páirtithe ina leith sin (mír 28).

I ndáil leis sin, chuir an chúirt a rinne an tarchur in iúl go léirítear leis an téarma a bhaineann le riosca malairte eachtraí prionsabal an ainmníochais airgeadaíochta, mar a chumhdaítear in Airteagal 1578 den Chód Sibhialta. De bhun na forála sin, 'ní mór don fhéichiúnaí an tsuim a fuarthas mar iasacht a aisíoc agus ní bheidh sé d'oibleagáid air an tsuim sin a aisíoc ach amháin in airgeadra ar dlíthairiscint é tráth na híocaíochta'. Rinne an chúirt sin an t-airteagal sin a aicmiú freisin mar fhoráil reachtach de chineál forlíontach, eadhon go bhfuil feidhm aige maidir le comhaontuithe iasachta i gcás nach bhfuil socrú eile déanta ag na páirtithe (mír 30).

Maidir leis an gcéad choinníoll, ós rud é, de réir na cúirte a rinne an tarchur, go léirítear leis an téarma sna coinníollacha ginearálta a n-éilíonn na hiarratasóirí a n-éagothroime sna príomhimeachtaí foráil den dlí náisiúnta de chineál forlíontach, tagann sé faoin eisiamh dá bhforáiltear i dTreoir 93/13 (mír 31).

Maidir leis an dara coinníoll, tugann an Chúirt faoi deara go gcumhdaítear freisin leis an abairt 'forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha' de réir bhrí Airteagal 1(2) de Threoir 93/13 rialacha a bhfuil feidhm acu, de réir an dlí náisiúnta, idir na páirtithe conarthacha i gcás nár comhaontaíodh aon socrú eile. Ón taobh sin de, ní dhéantar aon idirdhealú san fhoráil sin idir forálacha a bhfuil feidhm acu beag beann ar rogha na bpáirtithe conarthacha agus forálacha forlíontacha (mír 34).

I ndáil leis sin, ar an gcéad dul síos, ní bhaineann sé le hábhar gur féidir maolú a dhéanamh ar fhoráil fhorlíontach den dlí náisiúnta d'fhonn a fhíorú an bhfuil téarma conarthach lena léirítear foráil den sórt sin eisiata. Ar an dara dul síos, ós rud é nár caibidlíodh ar leithligh téarma conarthach lena léirítear ceann de na forálacha dá dtagraítear i dTreoir 93/13, ní dhéanann sé difear dá eisiamh ó raon feidhme na Treorach sin (mír 35).

Is é conclúid na Cúirte nach bhfuil feidhm ag Treoir 93/13 maidir le téarma conarthach nár caibidlíodh ar leithligh, ach lena léirítear riail a bhfuil feidhm aici, de réir an dlí náisiúnta, idir na páirtithe conarthacha i gcás nár comhaontaíodh aon socrú eile ina leith sin (mír 37 agus an chuid oibríochtúil).

3.2. Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann le praghas nó luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt

Breithiúnas an 30 Aibreán 2014, Kásler agus Káslerné Rábai (C-26/13, [EU:C:2014:282](#)) ¹²

Eisiamh téarmaí a bhaineann le príomhábhar an chonartha nó le leordhóthanacht an phraghais agus an luacha saothair ar choinníoll go ndréchtaítear iad ar bhealach soiléir sothuigthe – Conarthaí creidmheasa tomhaltóra atá ainmnithe in airgeadra eachtrach – Téarmaí a bhaineann leis an ráta malairte

An 29 Bealtaine 2008, thug beirt iasachtaithe comhaontú iasachta morgáiste i gcrích le banc Ungárach atá ainmnithe in airgeadra eachtrach. Thug an Banc iasacht 14 400 000 forint Ungárach (HUF) do na hiasachtaithe (thart ar EUR 46 867).

Leagadh síos sa chonradh go raibh méid na hiasachta le socrú i bhfranc na hEilvéise de réir ráta ceannaigh an airgeadra sin, a chuir an banc i bhfeidhm ar an lá a scaoileadh na cistí. De bhun an téarma sin, socraíodh méid na hiasachta ag CHF 94 240.84. Faoi théarmaí an chonartha, áfach, bhí an méid in forint na hUngáire do gach tráthchuid mhíosúil a bhí le híoc le cinneadh, ar an lá roimh an dáta dlite, ar bhonn an ráta arna chur i bhfeidhm ag an mbanc maidir le franc na hEilvéise a dhíol.

Rinne an bheirt iasachtaithe agóid i gcoinne an téarma os comhair chúirteanna na hUngáire lenar ceadaíodh don bhanc na tráthchodanna míosúla is iníoctha ar bhonn ráta díola fhranc na hEilvéise a ríomh. Bhí siad ag brath ar chineál éagórach an téarma sin, a mhéid a foráladh leis, chun críocha aisíoc na hiasachta, chun ráta a chur chun feidhme nach ionann é agus an ráta a úsáideadh nuair a cuireadh an iasacht ar fáil.

D'fhiafraigh Kúria (an Chúirt Uachtarach, an Ungáir), ar tugadh na himeachtaí achomhairc os a comhair, ar an gCúirt Bhreithiúnais an mbaineann an téarma a bhaineann leis na rátaí malairte is infheidhme maidir le comhaontú iasachta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach le príomhábhar an chonartha nó le cóimheas cáilíochta/praghais na seirbhíse. D'fhéach an chúirt sin freisin lena fháil amach an bhféadfaí an téarma atá faoi chonspóid a mheas mar théarma a dréchtaíodh ar bhealach soiléir sothuigthe, ionas go bhféadfaí é a eisiamh ó mheasúnú ar a chineál éagórach faoin Treoir. Ar deireadh, rinne Ard-Chúirt na hUngáire iarracht a fháil amach an bhfuil an chúirt náisiúnta i dteideal é a leasú nó a fhorlíonadh i gcás nach féidir leanúint ar aghaidh leis an gconradh tar éis téarma éagórach a bhaint.

Tugann an Chúirt le fios, ar an gcéad dul síos, nach mór an toirmeasc ar mheasúnú ar chineál éagórach na dtéarmaí a bhaineann le príomhábhar an chonartha a léiriú go docht agus nach bhféadfar é a chur i bhfeidhm ach amháin maidir le téarmaí lena leagtar amach oibleagáidí sárriachtanacha an chonartha. Dá bhrí sin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé a chinneadh an

¹² Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil III.2. "Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht" agus Caibidil V.2. 'An téarma éagórach a ionadú'.

gné bhunriachtanach den chonradh arna thabhairt i gcrích ag an mbeirt iasachtaithe é an téarma atá faoi chonspóid (míreanna 49 agus 51).

Thairis sin, tugann an Chúirt faoi deara nach féidir diúltú don scrúdú ar chineál éagórach an téarma atá i gceist ar an bhforas go mbaineann an téarma sin le leordhóthanacht an phraghais agus an luacha saothair, ar thaobh amháin, agus leis na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt, ar an taobh eile. Ní chinntear leis an téarma sin ach, chun críocha aisíocaíochtaí a ríomh, an ráta comhshó idir forint na hUngáire agus franc na hEilvéise gan foráil a dhéanamh, áfach, maidir le seirbhís airgeadra a bheith á soláthar ag an iasachtóir. In éagmais seirbhíse den sórt sin, ní féidir an t-ualach airgeadais a eascraíonn as an difríocht idir an praghas ceannaigh agus an praghas díola, nach mór don chustaiméir a íoc, a mheas mar luach saothair atá mar mhalairt ar sheirbhís.

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2017, Andriuc agus páirtithe eile (C-186/16, EU:C:2017:703)¹³

Comhaontú iasachta arna thabhairt i gcrích in airgeadra eachtrach – Riosca malairte eachtraí a iompraíonn an tomhaltóir go hiomlán – Raon feidhme choincheap na dtéarmaí ‘a dréachtaíodh ar bhealach soiléir sothuigte’ – An leibhéal faisnéise atá le cur ar fáil ag an mbanc

Le linn 2007 agus 2008, shínigh iasachtaithe a fuair a n-ioncam in lei na Rómáine (RON) iasachtaí ó bhanc na Rómáine Banca Românească atá ainmnithe i bhfranc na hEilvéise (CHF) chun eastát réadach a fháil, creidmheasanna eile a athmhaoiniú nó riachtanais phearsanta a chomhlíonadh.

Faoi na comhaontuithe iasachta a tugadh i gcrích idir na páirtithe, ceanglaíodh ar na hiasachtaithe tráthchodanna míosúla na n-iasachtaí in CHF a aisíoc agus chomhaontaigh siad an riosca a bhaineann leis na luaineachtaí a d’fhéadfadh a bheith ann i ráta malairte RON in aghaidh CHF a sheasamh.

Ina dhiaidh sin, d’athraigh an ráta malairte atá i gceist go mór chun aimhleasa na n-iasachtaithe. Thug siad caingne os comhair chúirteanna na Rómáine ag lorg dearbhuithe gur téarma conarthach éagórach nach bhfuil ceangailteach é an téarma ar dá réir nach mór an iasacht a aisíoc in CHF, beag beann ar an gcaillteanas a d’fhéadfadh a bheith ann do na hiasachtaithe sin mar gheall ar riosca an ráta malairte, i gcomhréir leis an méid dá bhforáiltear in Treoir 93/13. D’áitigh na hiasachtaithe, go háirithe, agus na conarthaí á dtabhairt i gcrích, gur chuir an banc a tháirge i láthair ar bhealach claonta, agus béim á cur ar na buntáistí a bhain leis na hiasachtaithe amháin, agus nár luaigh siad na rioscaí a d’fhéadfadh a bheith ann agus an dóchúlacht go dtarlódh na rioscaí sin. De réir na n-iasachtaithe, bhí an téarma atá faoi chonspóid, i bhfianaise an chleachtais sin ar thaobh an bhainc, le meas mar théarma éagórach.

Sa chomhthéacs sin, d’fhiafraigh Curtea de Apel Oradea (an Chúirt Achomhairc, Oradea, an Rómáin) ar an gCúirt faoi mhéid na hoibleagáide atá ar na bainc custaiméirí a chur ar an eolas faoin riosca ráta malairte a bhaineann le hiasachtaí atá ainmnithe in airgeadra eachtrach.

¹³ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil III.2. ‘Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédharcacht’.

Measann an Chúirt go bhfuil an téarma atá faoi chonspóid mar chuid de phríomhábhar an chomhaontaithe iasachta, agus é mar thoradh air sin nach féidir a chineál éagórach a scrúdú i bhfianaise Threoir 93/13 ach amháin i gcás nár dréachtaíodh é ar bhealach soiléir sothuigte. Gné riachtanach den chomhaontú iasachta is ea an oibleagáid iasacht a aisíoc in airgeadra áirithe, ós rud é nach mbaineann sí le modh coimhdeach íocaíochta, ach le cineál oibleagáide an fhéichiúnaí (mír 38).

Breithiúnas an 3 Meán Fómhair 2020, Profi Credit Polska agus páirtithe eile (C-84/19, C-222/19 agus C-252/19, [EU:C:2020:631](#))¹⁴

*Airteagal 4(2) – Oibleagáid téarmaí conarthacha a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigte –
Téarmaí conarthacha nach sonraítear iontu na seirbhísí a bhfuil sé beartaithe go n-íocfaidh siad astu*

Thug Profi Credit Polska comhaontú creidmheasa tomhaltóra i gcrích le hiasachtaí trí idirghabhálaí. Rinneadh foráil sa chomhaontú sin do ráta úis 9.83% in aghaidh na bliana, chomh maith le réamhíocaíocht 129 zloty na Polainne (PLN) (tuairim agus EUR 30), táille coimisiún PLN 7 771 (tuairim agus EUR 1 804) agus PLN 1 100 (tuairim agus EUR 255) i leith táirge airgeadais ar a dtugtar ‘Do Phacáiste – Pacáiste Breise’.

Thug Profi Credit Polska ordú íocaíochta os comhair na cúirte a rinne an tarchur, Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie (Cúirt Dúiche Szczecin, atá freagrach as na limistéir ar an mbruach deas agus san Iarthar, an Pholainn), bunaithe ar nóta gealltanais arna eisiúint ag an iasachtaí. Thug an chúirt sin breithiúnas mainneachtana ar thaisc an t-iasachtaí agóid ina choinne. I dtaca leis sin, d’áitigh sé go raibh forálacha an chomhaontaithe iasachta de chineál éagórach.

Chinn an chúirt a rinne an tarchur nár sainmhíníodh sa chomhaontú sin na coincheapa ‘íocaíocht tosaigh’ nó ‘táille coimisiúin’ nó nár sonraíodh h leis na seirbhísí ar leith a raibh siad ag freagairt dóibh.

Dá bhrí sin, d’iarr sí ar an gCúirt an gá Airteagal 4(2) de Threoir 93/13 a léiriú amhail go dtagann téarmaí comhaontaithe creidmheasa tomhaltóra, lena bhforchuirtear ar an tomhaltóir costais seachas íocaíocht úis chonarthaigh, laistigh den eisceacht dá bhforáiltear san fhoráil sin, i gcás nach sonraítear leis na téarmaí sin cineál na gcostas sin ná na seirbhísí a bhfuil sé beartaithe iad a íoc astu. Dar leis an gcúirt a rinne an tarchur, is féidir measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach na dtéarmaí sin i bhfianaise fhocláíocht Airteagal 4(2) de Threoir 93/13. Go háirithe, de réir na cúirte sin, d’fhéadfadh baint a bheith ag an gceist maidir le méid na n-íocaíochtaí le ‘príomhábhar an chonartha’ nó ‘leordhóthanacht an phraghais agus an luacha saothair, ar thaobh amháin, agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt, ar an taobh eile’, de réir bhrí na forála sin.

I ndáil leis sin, thug an chúirt a rinne an tarchur faoi deara go bhfuil difríochtaí suntasacha idir foclaíocht Airteagal 4(2) de Threoir 93/13 agus foclaíocht Airteagal 3851(1) de Chód Sibhialta na

¹⁴ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil I.4. ‘Reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear leibhéal cosanta níos airde ar fáil do thomhaltóirí’

Polainne, lenar trasuódh an chéad cheann de na forálacha sin sa dlí náisiúnta. Eascraíonn sé as an Airteagal sin den Chód Sibhialta nach n-eisítear measúnú na cúirte náisiúnta ar chineál éagórach ach amháin maidir le leordhóthanacht phraghas agus luach saothair phríomhsheirbhís na bpáirtithe.

De réir na Cúirte, ní mór Airteagal 4(2) a léiriú amhail nach dtagann na téarmaí sin faoin eisceacht a leagtar síos san fhoráil sin, i gcás nach sonraítear iontu cineál na gcostas sin ná na seirbhísí a bhfuil sé beartaithe iad a íoc astu agus ina bhfoirmítear iad ar bhealach a chruthódh mearbhall i gcuimhne an tomhaltóra maidir lena oibleagáidí nó lena hoibleagáidí agus iarmhairtí eacnamaíocha na dtéarmaí sin (mír 86 agus mír 3 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, D.V. (Táillí dlíodóra – Prionsabal an ráta in aghaidh na huaire), (C-395/21, [EU:C:2023:14](#))¹⁵

Conradh chun seirbhísí dlí arna dtabhairt i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir a sholáthar – Airteagal 4(2) – Téarmaí a bhaineann le príomhábhar an chonartha a eisiamh – Téarma lena bhforáiltear d’íocaíocht táillí dlíodóirí i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire

Thug M.A., mar thomhaltóir, cúig chonradh i gcrích chun seirbhísí dlí a sholáthar le D.V., dlíodóir. Foráladh le gach ceann de na conarthaí sin go ríomhfaí táillí an dlíodóra ar bhonn ráta in aghaidh na huaire, arna shocrú ag EUR 100 do chomhairliúcháin nó do sholáthar seirbhísí dlí do M.A.

Ós rud é nach bhfuair sí na táillí go léir a éilíodh, thug D.V. caingean os comhair na cúirte céadchéime ag lorg ordú lena n-éilítear M.A. chun na táillí atá dlite i leith na seirbhísí dlí a cuireadh ar fáil a íoc. Sheas an chúirt chéadchéime le héileamh D.V go páirteach, agus chinn sí, áfach, go raibh an téarma conarthach a bhaineann le praghas na seirbhísí a soláthraíodh de chineál éagórach, agus laghdaigh an chúirt na táillí a éilítear faoina leath. Tar éis don chúirt achomhairc seasamh leis an mbreithiúnas sin, rinne D.V. achomharc ar phointe dlí os comhair an Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (an Cúirt Uachtarach, an Liotuáin).

Tugann an Chúirt, tar éis don chúirt sin réamhrialú a iarraidh, rialú ar léiriú Threoir 93/13.

Measann an Chúirt go dtagann téarma i gconradh chun seirbhísí dlí arna thabhairt i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir a sholáthar, lena socraítear praghas na seirbhísí a sholáthraítear i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire, laistigh de ‘príomhábhar an chonartha’ faoi Threoir 93/13 (mír 1 den chuid oibríochtúil).

¹⁵ Cuirtear an breithiúnas sin i láthair freisin i gCaibidil II.1 ‘An coincheap ‘téarma éagórach’, i gCaibidil III.2 ‘Ceanglais de mheon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht’ agus i gCaibidil V.2 ‘An téarma éagórach a ionadú’.

4. Reachtaíocht náisiúnta lena gcuirtear leibhéal cosanta níos airde ar fáil do thomhaltóirí

Breithiúnas an 3 Meitheamh 2010, Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid (C-484/08, EU:C:2010:309)

Téarmaí lena sainítear príomhábhar an chonartha – Athbhreithniú breithiúnach ar a gcineál éagórach – Eisiamh – Forálacha náisiúnta níos déine chun leibhéal cosanta níos airde do thomhaltóirí a áirithiú

Thug Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid ('Caja de Madrid') comhaontuithe iasachta i gcrích le custaiméirí a raibh rátaí úis athraitheacha acu chun teaghaisí a cheannach. Bhí téarma sna comhaontuithe sin faoina raibh an ráta úis ainmniúil dá bhforáiltear sna comhaontuithe, athraitheach go tréimhsiúil i gcomhréir leis an tagarmharc comhaontaithe, le slánú, ón gcéad athbhreithniú, go dtí an chéad cheathrú eile de phointe céatadáin ('an clásal slánúcháin').

I gcomhthéacs caingne arna tabhairt ag an Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (comhlachas úsáideoirí seirbhísí baincéireachta na Spáinne), chinn Juzgado de Primera Instancia n° 50 de Madrid (Cúirt Chéadchéime Uimh. 50, Maidrid, an Spáinn) go raibh an téarma slánúcháin de chineál éagórach, i gcomhréir leis an reachtaíocht náisiúnta lena trasúidh Treoir 93/13. Tar éis dó a achomharc i gcoinne an bhreithiúnais sin a bheith diúltaithe, thug Caja de Madrid achomharc ar phointe dlí os comhair na cúirte a rinne an tarchur, an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn).

Meabhraíonn an Chúirt go bhfuil an córas cosanta arna chur chun feidhme le Treoir 93/13 bunaithe ar an tuairim go bhfuil an tomhaltóir i gcás níos íochtaraí i gcomparáid leis an díoltóir nó soláthróir maidir leis an gcumhacht margála agus leibhéal na faisnéise, cás a fhágann go gcloíonn sé le téarmaí arna dtarraingt suas roimh ré ag an díoltóir nó ag an soláthróir gan bheith in ann tionchar a imirt ar ábhar na dtéarmaí sin. Ní dhearnadh ach comhchuíbhiú páirteach agus íosta ar dhlíthe náisiúnta maidir le téarmaí éagóracha leis an Treoir sin, agus aithnítear ag an am céanna gur féidir leis na Ballstáit a áirithiú go bhfuil leibhéal cosanta níos airde ag an tomhaltóir ná an leibhéal dá bhforáiltear leis.

Dá bhrí sin, chuir an Chúirt in iúl go bhféadfaidh na Ballstáit rialacha níos déine a choimeád nó a ghlacadh, sa réimse iomlán a chumhdaítear leis an Treoir sin, ná na rialacha a leagtar síos leis an Treoir féin, ar choinníoll gur ceapadh iad chun leibhéal cosanta níos airde do thomhaltóirí a áirithiú. Dá bhrí sin, rialaigh an Chúirt nach gcuirtear cosc le Treoir 93/13 ar reachtaíocht náisiúnta lena gceadaítear athbhreithniú breithiúnach ar chineál éagórach téarmaí conarthacha a bhaineann le sainmhíniú ar phríomhábhar an chonartha nó le leordhóthanacht an phraghais agus an luacha saothair, ar thaobh amháin, agus na seirbhísí nó na hearraí a sholáthraítear mar mhalairt, ar an taobh eile, fiú má dhéantar na téarmaí sin a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigte (míreanna 27, 28, 40, 44 agus mír 1 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 3 Meán Fómhair 2020, Profi Credit Polska agus páirtithe eile (C-84/19, C-222/19 agus C-252/19, [EU:C:2020:631](#))

Foráil náisiúnta lena bhforáiltear d'uasmhéid na gcostas creidmheasa neamhúsmhar – Airteagal 3(1) – Téarma conarthach lena dtugtar costais ghníomhaíocht eacnamaíoch an iasachtóra don tomhaltóir – Éagothroime shuntasach idir cearta agus oibleagáidí na bpáirtithe – Airteagal 4(2)

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ¹⁶, deir an Chúirt freisin, sa mhéid go dtugann Airteagal 3851(1) den Chód Sibhialta, lenar trasuódh Airteagal 4(2) de Threoir 93/13 i ndlí na Polainne, raon feidhme níos déine maidir leis an eisceacht a bunaíodh leis an bhforáil sin de dhlí an Aontais, trí chosaint níos fearr a áirithiú don tomhaltóir, atá faoin gcúirt a rinne an tarchur a áirithiú, áfach, gur féidir athbhreithniú níos leithne a dhéanamh ar théarmaí conarthacha, a d'fhéadfadh a bheith de chineál éagórach, a thagann faoi raon feidhme na Treorach sin (mír 83).

I ndáil leis sin, foráiltear le hAirteagal 8 de Threoir 93/13 go bhféadfaidh na Ballstáit na forálacha is déine atá i gcomhréir le CFAE sa réimse a chumhdaítear leis an Treoir sin a ghlacadh nó a choinneáil, chun leibhéal cosanta níos airde a áirithiú don tomhaltóir. Is léiriú é sin ar an smaoineamh a leagtar amach in aithris 12a a ghabhann leis an Treoir sin, ar dá réir nach ndéantar leis an Treoir ach comhchuibhiú páirteach agus íosta ar dhlíthe náisiúnta maidir le téarmaí éagóracha (mír 84). Ina cásdlí, chinn an Chúirt cheana féin go gcuireann foráil den dlí náisiúnta lena dtugtar raon feidhme níos déine don eisceacht a bunaíodh le hAirteagal 4(2) de Threoir 93/13 leis an gcuispóir maidir le cosaint tomhaltóirí a shaothraítear leis an Treoir sin (mír 85).

¹⁶ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.2 dar teideal 'Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann leis an bpraghas nó leis an luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt' Ich. 14.

II. Aicmiú mar 'téarma éagórach' de réir bhrí Airteagal 3 de Threoir 93/13

1. An coincheap 'téarma éagórach'

Breithiúnas an 27 Meitheamh 2000, Océano Grupo Editorial (C-240/98 go C-244/98, EU:C:2000:346)¹⁷

Clásal lena dtugtar dlínse

I gconarthaí chun ciclipéidí a dhíol le tomhaltóirí bhí clásal lena dtugtar dlínse do chúirteanna Barcelona (an Spáinn), cathair nach raibh sainchónaí ar aon cheann de na tomhaltóirí inti ach inar bunaíodh na cuideachtaí gearánaí go príomha.

Ós rud é nach raibh na suimeanna a bhí dlite ar na tráthchodanna a comhaontaíodh íoctha ag ceannaitheoirí ciclipéidí, thug na díoltóirí, idir an 25 Iúil agus an 19 Nollaig 1997, caingean os comhair Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona (Cúirt Chéadchéime Uimh. 35, Barcelona, an Spáinn) i gcomhthéacs na n-imeachtaí 'juicio de cognición' (imeachtaí achoimre arna bhforchoimeád le haghaidh díospóidí a bhaineann le suimeanna teoranta), ag lorg ordú go n-íocfaidh na cosantóirí sna príomhimeachtaí na suimeanna atá dlite.

Níor seirbheáladh fógra faoi na héilimh ar na cosantóirí ós rud é go raibh amhras ar an gcúirt náisiúnta an raibh dlínse aici sna díospóidí atá i gceist. Roinnt uaireanta, chinn an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn) go raibh téarmaí lena dtugtar dlínse, amhail iad siúd atá i gceist sna díospóidí a bhí os a gcomhair, éagórach.

Chinn Juzgado de Primera Instancia n° 35 de Barcelona (Cúirt Chéadchéime Uimh. 35, Barcelona), agus í den tuairim go raibh gá le léiriú ar an Treoir chun rialú a thabhairt ar na díospóidí a bhí os a comhair, cinneadh bac a chur ar na himeachtaí agus a iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais an gcuireann an chosaint a thugtar do thomhaltóirí le Treoir 93/13 ar chumas na cúirte náisiúnta measúnú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach téarma den chonradh a cuireadh faoina bráid agus scrúdú á dhéanamh aici ar inghlacthacht caingne a tugadh os comhair na ngnáthchúirteanna.

Sa bhreithiúnas sin, chinn an Chúirt nach mór téarma lena dtugtar dlínse, a cuireadh isteach gan é a bheith caibidlithe ar leithligh i gconradh arna thabhairt i gcrích idir tomhaltóir agus díoltóir nó soláthróir agus lena dtugtar dlínse eisiach don chúirt a bhfuil an díoltóir nó an soláthróir suite ina dlínse, a mheas mar théarma éagórach de réir bhrí na Treorach sin, a mhéid a chruthaíonn téarma den sórt sin, contrártha leis an gceanglas de mheon macánta, éagothroime shuntasach maidir le cearta agus oibleagáidí na bpáirtithe a eascraíonn as an gconradh, chun aimhleasa an tomhaltóra (mír 24).

¹⁷ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil IV.2. 2.1. (Oibleagáid scrúdú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach téarma chonarthaigh – Raon feidhme na hoibleagáide).

Deir an Chúirt go bhforchuirtear le téarma den sórt sin oibleagáid ar an tomhaltóir géilleadh do dhlínse eisiach cúirte a d'fhéadfaí a bheith i bhfad óna shainchónaí, ar dóigh dó a theacht i láthair a dhéanamh níos deacra. I gcás díospóidí a bhaineann le méideanna teoranta airgid, d'fhéadfadh na costais a bhaineann le teacht i láthair an tomhaltóra a bheith ina dhíspreagadh agus d'fhéadfadh sé a bheith ina chúis le haon leigheas dlí nó cosaint a ligean. Dá bhrí sin, tagann téarma den sórt sin faoi chatagóir na dtéarmaí arb é is cuspóir nó is éifeacht dóibh eisiach nó bac a chur ar cheart an tomhaltóra caingean dlí a thionscnamh, catagóir dá dtagraítear i mír 1(q) den larscríbhinn a ghabhann leis an Treoir. Os a choinne sin, cuireann an téarma ar chumas an díoltóra nó an tsoláthróra an dlíthíocht go léir a bhaineann lena ghníomhaíocht ghairmiúil sa chúirt a bhfuil a oifig chláraithe suite laistigh dá dhlínse a ghrúpáil le chéile, rud a éascaíonn eagrú a theacht i láthair agus a fhágann nach bhfuil sé chomh costasach (míreanna 22 agus 23).

Breithiúnas an 7 Lúnasa 2018, Banco Santander (C-96/16 agus C-94/17, [EU:C:2018:643](#))¹⁸

Fiachas a shannadh – Comhaontú iasachta arna thabhairt i gcrích le tomhaltóir – Critéir chun measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach téarma an chonartha sin lena socraítear an ráta úis mainneachtana

Thug iasachtaí comhaontú iasachta morgáiste i gcrích leis an Caja de Ahorros del Mediterráneo, Banco de Sabadell anois, a d'fhéadfaí a aisíoc i dtráthchodanna míosúla. Leagadh síos sa chonradh gurbh é 25% in aghaidh na bliana an ráta úis mainneachtana.

I gcás íocaíochta déanaí, thug an t-iasachtaí sin caingean os comhair an Juzgado de Primera Instancia (an Chúirt Chéadchéime, an Spáinn) i gcoinne Banco de Sabadell chun an téarma deireanach sin a neamhniú, *inter alia*, ar an bhforas go raibh sé éagórach. Ina theannta sin, dar leis, ós rud é gur measadh go raibh téarma an chomhaontaithe iasachta sna príomhimeachtaí lena socraítear an ráta úis mainneachtana éagórach, níor cheart ús mainneachtana ná gnáthús a bheith i gceist leis an gcomhaontú sin a thuilleadh.

Foráiltear le cásdlí an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn) go bhfuil téarmaí, lena gceanglaítear ar thomhaltóir nach gcomhlíonann a oibleagáidí cúiteamh ard díreireach a íoc, de chineál éagórach. Dá bhrí sin, maidir le téarmaí neamhchaibidlíthe de chomhaontuithe iasachta pearsanta nó comhaontuithe iasachta morgáiste arna dtabhairt i gcrích le tomhaltóirí, i ndáil le hús mainneachtana lena gcomhlíontar an critéar go sáraíonn ráta an úis sin níos mó ná dhá phointe céatadáin níos mó ná ráta an ghnáthús arna chomhaontú idir na páirtithe sa chonradh, ní mór do na cúirteanna níos ísle a dhearbhu go bhfuil siad éagórach.

D'iarr an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach), ar tugadh na himeachtaí achomhairc os a comhair, ar an gCúirt Bhreithiúnais an raibh an cásdlí sin contrártha le Treoir 93/13.

Leis an mbreithiúnas sin, chinn an Chúirt nach gcuirtear cosc le Treoir 93/13 ar chásdlí náisiúnta, amhail cásdlí an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach), ar dá réir atá téarma neamhchaibidlíthe de chomhaontú iasachta arna thabhairt i gcrích le tomhaltóir lena socraítear

¹⁸ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil V.3. 'Éifeachtaí eile'.

an ráta úis mainneachtana is infheidhme éagórach, ar an bhforas go gceanglaíonn sé ar thomhaltóir atá déanach cúiteamh a íoc i méid atá díréireach ard, i gcás ina dtéann an ráta sin thar dhá phointe céatadáin níos mó ná an gnáthrata úis dá bhforáiltear sa chomhaontú sin (mír 2 den chuid oibríochtúil).

I ndáil leis sin, ní féidir a chur as an áireamh, ina ról maidir le léiriú an dlí a chomhchuihbhiú agus ar mhaithe le deimhneacht dhlíthiúil, go bhféadfaidh cúirteanna uachtaracha Ballstáit, amhail an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach), i gcomhréir le Treoir 93/13, critéir áirithe a tharraingt suas ar ina gcoinne nach mór do na cúirteanna níos ísle chineál éagórach na dtéarmaí conarthacha a scrúdú. Cé gur fíor nach cosúil go dtagann cásdlí an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach) faoi na forálacha níos déine a d'fhéadfadh na Ballstáit a ghlacadh d'fhonn leibhéal cosanta níos airde do thomhaltóirí a áirithiú faoi Airteagal 8 den Treoir sin ós rud é, go háirithe, nach cosúil go bhfuil feidhm dhlíthiúil ag an gcásdlí sin nó go bhfuil sé ina fhoinsé dlí i ndlíchóras na Spáinne, is amhlaidh fós go dtagann forbairt chritéir i gcásdlí, amhail critéar arna aithint ag an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach) sa chás seo, faoi chuspóir na cosanta tomhaltóirí atá á shaothrú ag an Treoir sin (mír 68).

Eascaíonn sé as Airteagal 3(1) de Threoir 93/13 agus as scéim ghinearálta na Treorach nach bhfuil sé d'aidhm ag an Treoir sin cothromaíocht fhoriomlán chonarthach a ráthú idir cearta agus oibleagáidí na bpáirtithe sa chomhaontú chun éagothroime idir na cearta agus na hoibleagáidí sin a chosc chun aimhleasa na dtomhaltóirí (mír 69).

Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Ibercaja Banco (C-452/18, [EU:C:2020:536](#))¹⁹

Comhaontú iasachta morgáiste – Téarma lena dteorannaítear inathraitheacht an ráta úis (an téarma 'íosráta') – Comhaontú le haghaidh nuachana – Tarscaoileadh caingne dlí i gcoinne téarmaí conartha – Neamhcheangailteach

Fuair iasachtaí maoín ó fhorbróir maoine agus, á dhéanamh sin, chuir sí in ionad an fhorbróir sin mar fhéichiúnaí na hiasachta morgáiste a bhaineann leis an maoín sin a dheonaigh an institiúid chreidmheasa Caja de Ahorros de la Inmaculada de Aragón, Ibercaja Banco anois. Dá bhrí sin, ghlac an t-iasachtaí leis na comhaontuithe agus na coinníollacha uile a bhaineann leis an iasacht mhorgáiste sin mar atá sainithe idir an féichiúnaí bunaidh agus an institiúid chreidmheasa.

An 9 Bealtaine 2013, dhearbhaigh an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn) go raibh na téarmaí 'íosráta' i gconarthaí morgáiste neamhbhailí, ós rud é nár chomhlíon siad ceanglais na soiléireachta agus na trédhearcachta. I gcomhréir leis an gcásdlí sin, chuir Ibercaja Banco tús le próiseas chun na téarmaí sin a athchaibidliú sna comhaontuithe iasachta morgáiste a dheonaigh sé.

Dá bhrí sin, bhí an comhaontú iasachta morgáiste idir an t-iasachtaí agus Ibercaja Banco ina ábhar do chomhaontú le haghaidh nuachana a bhain, *inter alia*, leis an ráta a leagadh síos sa téarma 'íosráta', ar ráta é a laghdaíodh. Ina theannta sin, bhí téarma sa chomhaontú le haghaidh

¹⁹ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil II.2. 'Coincheap an téarma "nár caibidlíodh ar leithligh" agus Caibidil III.2 "Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht" agus Caibidil V.3. 'Éifeachtaí eile'.

nuachana lenar tharscaoil an t-iasachtaí na héifeachtaí a bhaineann le dearbhú go bhfuil an téarma 'íosráta' de chineál éagórach.

Thug an t-iasachtaí caingean os comhair na cúirte a rinne an tarchur, Juzgado de Primera Instancia e Instrucción nº 3 de Teruel (Cúirt Chéadchéime agus Imscrúdaitheach Uimh. 3, Teruel, an Spáinn), ag lorg dearbhú go raibh an téarma 'íosráta' sa chomhaontú iasachta morgáiste de chineál éagórach, agus ordú lena gceanglaítear ar an institiúid chreidmheasa an téarma sin a chealú agus na suimeanna a íocadh go míchuí ar bhonn an téarma sin ó baineadh amach an iasacht a aisíoc léi.

D'iarr Ibercaja Banco ar an gcúirt a rinne an tarchur, ag cur i gcoinne éilimh an iasachtaí in aghaidh théarmaí an chomhaontaithe le haghaidh nuachana, soiléiriú a thabhairt ar a mhéid a dhéantar 'dochar' do ghníomhartha dlí lena leasaítear conradh, go háirithe ceann de théarmaí an chonartha sin a n-éilítear a bheith de chineál éagórach, leis an téarma sin agus, dá bhrí sin, nach bhfuil siad ceangailteach.

É sin ráite, chuir an chúirt a rinne an tarchur amhras in iúl maidir le comhoiriúnacht athchaibidlíochta téarma éagóraigh leis an bprionsabal a leagtar síos in Airteagal 6(1) de Threoir 93/13, ar dá réir nach bhfuil téarmaí éagóracha ceangailteach ar thomhaltóirí.

Sa bhreithiúnas sin, chinn an Chúirt gur cheart idirdhealú a dhéanamh idir tarscaoileadh caingne dlí i gcás ina bhforáiltear dó i gcomhaontú, amhail socraíocht, arb é an príomhchuspóir atá leis díospóid a réiteach idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir, agus tarscaoileadh roimh ré ar aon chaingean dlí a áirítear i gconradh arna thabhairt i gcrích idir tomhaltóir agus díoltóir nó soláthróir (mír 67).

Ar an gcéad dul síos, maidir leis an téarma a shonraítear i gconradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir d'fhonn díospóid atá ann cheana a réiteach, lena dtarscaoileann an tomhaltóir sin an ceart na héilimh a bheadh ar a chumas a dhéanamh in éagmais an téarma sin a tharscaoileadh os comhair na cúirte náisiúnta, féadfar é a aicmiú mar 'éagórach', go háirithe mura raibh an fhaisnéis ábhartha ag an tomhaltóir sin lena gcumasaítear dó na hiarmhairtí dlíthiúla dó nó di a thuiscint (an chéad fhleasc de mhír 4 den chuid oibríochtúil). Ós rud é go dtarscaoileann díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir go frithpháirteach caingne dlí a bhaineann le téarma conarthach, ní chuirtear bac leis sin ar an gcúirt náisiúnta scrúdú a dhéanamh ar chineál éagórach téarma den sórt sin, i gcás inar féidir leis an téarma sin éifeachtaí ceangailteacha a bheith aige i leith an tomhaltóra (mír 64).

Ar an dara dul síos, measann an Chúirt nach bhfuil an téarma trína dtarscaoileann an tomhaltóir, i ndáil le díospóidí a bheidh ann amach anseo, caingne dlí bunaithe ar na cearta atá aige nó aici faoi Threoir 93/13 ceangailteach ar an tomhaltóir (an dara fleasc de mhír 4 den chuid oibríochtúil). Ní fhéadfaidh tomhaltóir an chosaint dhlíthiúil agus na cearta a fhaigheann sé nó sí ó Threoir 93/13 a tharscaoileadh go dlisteanach amach anseo. Deir an Chúirt, de réir sainmhínithe, nach féidir leis nó léi a thuiscint na hiarmhairtí a bhaineann le haontú ar théarma den sórt sin maidir le díospóidí a d'fhéadfadh teacht chun cinn sa todhchaí (mír 75).

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, D.V. (Táillí dlíodóra – Prionsabal an ráta in aghaidh na huaire), (C-395/21, [EU:C:2023:14](#))

Conradh chun seirbhísí dlí arna dtabhairt i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir a sholáthar – Airteagal 4(2) – Measúnú ar chineál éagórach na dtéarmaí conarthacha – Téarma lena bhforáiltear d'íocaíocht táillí dlíodóirí i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire

Sa bhreithiúnas sin, a raibh a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ²⁰, mheabhraigh an Chúirt freisin go bhfuil an measúnú ar chineál éagórach téarma conarthach arna thabhairt i gcrích le tomhaltóir bunaithe, i bprionsabal, ar mheasúnú foriomlán nach gcuirtear san áireamh ann ach an easpa trédhearcachta a d'fhéadfadh a bheith sa téarma sin. Féadfaidh na Ballstáit, áfach, leibhéal cosanta níos airde a áirithiú do thomhaltóirí (mír 49).

Dá bhrí sin, maidir le téarma i gconradh chun seirbhísí dlí a sholáthar arna thabhairt i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir a shocraíonn, i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire, praghas na seirbhísí sin agus dá bhrí sin a thagann faoi phríomhábhar an chonartha sin, measann an Chúirt nach féidir a mheas gur téarma éagórach é toisc nach gcomhlíonann sé ceanglas na trédhearcachta, ach amháin má fhorálann an Ballstát a bhfuil feidhm ag a dhlí náisiúnta maidir leis an gconradh atá i gceist go sainráite, mar atá sa chás seo, go n-eascraíonn an t-aicmiú mar 'téarma éagórach' as an bhfíric sin amháin (mír 3 den chuid oibríochtúil).

2. Coincheap an téarma 'nár caibidlíodh ar leithligh'

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2018, OTP Bank agus OTP Faktoring (C-51/17, [EU:C:2018:750](#))

Airteagal 3(1) – An coincheap 'téarma conarthach nár caibidlíodh ar leithligh' – Téarma a ionchorpraítear sa chonradh tar éis é a thabhairt i gcrích i ndiaidh idirghabháil an reachtais náisiúnta

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ²¹, tugann an Chúirt le fios freisin go dtagraíonn an coincheap 'téarma nár caibidlíodh ar leithligh' in Airteagal 3(1) de Threoir 93/13, *inter alia*, do théarma conarthach arna leasú le foráil reachtach náisiúnta shainordaitheach, arna ghlacadh tar éis conradh a thabhairt i gcrích le tomhaltóir, a bheartaítear a chur in ionad téarma neamhbhaile atá sa chonradh sin (mír 1 den chuid oibríochtúil).

²⁰ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.2 dar teideal 'Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann leis an bpraghas nó leis an luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt' lch. 15. Cuirtear an breithiúnas seo i láthair freisin i gCaibidil III.2 'Ceanglais de mheon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht' agus Caibidil V.2. 'An téarma éagórach a ionadú'.

²¹ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.1 dar teideal 'Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena léirítear forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha', lch. 8. Cuirtear an breithiúnas seo i láthair freisin faoi gCaibidil III.2 'Ceanglais de mheon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht'.

Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Ibercaja Banco (C-452/18, [EU:C:2020:536](#))

Comhaontú iasachta morgáiste – Téarma lena dteorannaítear inathraitheacht an ráta úis (an téarma ‘íosráta’) – Comhaontú le haghaidh nuachana

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ²², deir an Chúirt freisin, maidir le téarma conarthach arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir chun téarma a d'fhéadfadh a bheith éagórach i gconradh níos luaithe a tugadh i gcrích eatarthu a leasú nó chun iarmhairtí chineál éagórach an téarma eile sin a rialáil, go bhféadfar é féin a mheas mar théarma nár caibidlíodh ar leithligh agus, i gcás inarb iomchuí, a dhearbhu gur téarma de chineál éagórach é (mír 2 den chuid oibríochtúil).

Tugann an Chúirt faoi deara, ós rud é go bhfuil sé i gceist leis an téarma nua leasú a dhéanamh ar théarma níos luaithe nár caibidlíodh ar leithligh, nach scaoileann sé an chúirt náisiúnta ón oibleagáid a fhíorú nach bhféadfadh tionchar a bheith ag an tomhaltóir go hiarbhrí, de réir bhrí Airteagal 3(2) de Threoir 93/13, ar ábhar an téarma nua sin. Dá réir sin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé na himthosca uile inar tíolacadh téarma den sórt sin don tomhaltóir a chur san áireamh chun a chinneadh an bhféadfadh tionchar a bheith ag an tomhaltóir ar a ábhar (míreanna 34 agus 35).

3. An coincheap ‘éagthroime shuntasach’ chun aimhleasa an tomhaltóra

Breithiúnas an 14 Márta 2013, Aziz (C-415/11, [EU:C:2013:164](#)) ²³

Comhaontú iasachta morgáiste – Imeachtaí forfheidhmithe morgáiste – Cumhachtaí na cúirte a eisteanann na himeachtaí dearbhaithe – Téarmaí éagóracha – Critéir mheasúnaithe

Eascraíonn an cás as tarchur chun réamhrialú ó chúirt Spáinneach, ar thug tomhaltóir caingean os a comhair lena lorgáitear dearbhú go bhfuil roinnt téarmaí atá i gcomhaontú iasachta a bhfuil morgáiste mar thaca leo de chineál éagórach agus chun na himeachtaí forfheidhmithe a raibh an tomhaltóir sin faoina réir a neamhniú.

Bhain na téarmaí sin le hús mainneachtana a shocrú, is infheidhme go huathoibríoch maidir le méideanna nach socraítear agus iad dlite, gan gá a bheith le haon éileamh, leis an spriocdháta níos luaithe i gconarthaí fadtéarmacha, agus le cinneadh aontaobhach sásraí ag an iasachtóir maidir le leachtú an fhiachais iomláin trí bhíthin deimhniú iomchuí lena léirítear an méid is gá. Ós rud é go raibh amhras uirthi faoi chomhoiriúnacht na dtéarmaí sin le forálacha Threoir 93/13, chuir an chúirt a rinne an tarchur an cás faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais le haghaidh réamhrialú (mír 30).

²² Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil II.1, dar teideal ‘An coincheap “téarma éagórach”’, lch. 20. Cuirtear an breithiúnas seo i láthair freisin i gCaibidil III.2, ‘Ceanglais de mheon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht’ agus Caibidil V.3, ‘Éifeachtaí eile’.

²³ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil IV.3. ‘Bearta eatramhacha a dheonú’.

Sa chomhthéacs sin, rialaíonn an Chúirt nach mór measúnú a dhéanamh ar an gcoincheap 'éagothroime shuntasach' chun aimhleasa an tomhaltóra, de réir bhrí Airteagal 3(1) de Threoir 93/13, trí anailís a dhéanamh ar na rialacha náisiúnta is infheidhme in éagmais comhaontú idir na páirtithe, chun a mheas an gcuirtear agus, i gcás inarb iomchuí, cé mhéid a chuirtear, an tomhaltóir i staid dhlíthiúil nach bhfuil chomh fabhrach leis an staid dá bhforáiltear leis an dlí náisiúnta atá i bhfeidhm leis an gconradh. Ar an gcaoi chéanna, dealraíonn sé go bhfuil sé ábhartha, chun na gcríoch sin, scrúdú a dhéanamh ar an staid dhlíthiúil ina bhfaigheann an tomhaltóir é féin i bhfianaise na modhanna atá ar fáil dó, faoin reachtaíocht náisiúnta, chun cosc a chur ar úsáid leanúnach téarmaí éagóreacha (mír 2 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 16 Eanáir 2014, Constructora Principado (C-226/12, [EU:C:2014:10](#))

Conradh chun réadmhaoin a dhíol – Téarmaí éagóreacha – Critéir mheasúnaithe

An 26 Meitheamh 2005, thug duine aonair conradh i gcrích le Constructora Principado chun teaghais a dhíol. Forchuirtear le téarma sa chonradh ar an tomhaltóir an cháin bhardasach ar an méadú ar luach na maoine uirbí agus an íocaíocht as an teaghais a nascadh leis an líonra uisce agus séarachais, a bhí le híoc go dlíthiúil ag an díoltóir nó ag an soláthróir.

Thug an duine sin caingean os comhair Juzgado de Primera Instancia nº 2 de Oviedo (Cúirt Chéadchéime Uimh. 2, Oviedo, an Spáinn) i gcoinne Constructora Principado chun na méideanna sin a aisíoc. Bhí an iarraidh sin bunaithe ar an bhfíoras gur ghá an téarma atá faoi chonspóid, ar dá bhun a bhí ar an gceannaitheoir iad a íoc, a mheas mar théarma éagórach, a mhéid nár caibidlíodh é agus gurbh é a bhí mar thoradh air éagothroime shuntasach i gcearta agus in oibleagáidí na bpáirtithe sa chonradh.

D'áitigh Constructora Principado nach raibh aon éagothroime shuntasach idir na páirtithe, ós rud é nach féidir an measúnú ar éagothroime den sórt sin a theorannú do théarma ar leith a chur san áireamh, ach gur cheart go mbeadh breithniú ar an gconradh ina iomláine agus ualú na dtéarmaí go léir i gceist leis sin.

Agus an díospóid ar achomharc á héisteacht aige, d'fhiafraigh Audiencia Provincial de Oviedo (an Chúirt Réigiúnach, Oviedo, an Spáinn) den Chúirt an gá an éagothroime dá dtagraítear in Airteagal 3(1) de Threoir 93/13 a léiriú amhail nach dtarlaíonn sé ach amháin toisc go gcuirtear oibleagáid íocaíochta atá de dhualgas go dlíthiúil ar an díoltóir nó ar an soláthróir ar aghaidh chuig an tomhaltóir, nó toisc go gceanglaítear leis an Treoir go bhfuil air an éagothroime a bheith suntasach go bhfuil an tionchar eacnamaíoch ar an tomhaltóir suntasach i ndáil le méid iomlán an idirbhirt.

Ina breithiúnas, chinn an Chúirt nach gá go gceanglófaí le éagothroime shuntasach a bheith ann go mbeadh tionchar suntasach eacnamaíoch ag na costais a sheasann an tomhaltóir ar théarma conarthach ar an tomhaltóir i ndáil le méid an idirbhirt atá i gceist, ach go bhféadfadh sé a bheith mar thoradh ar éifeacht dhíobhálach atá tromchúiseach go leor ar an staid dhlíthiúil ina gcuirtear an tomhaltóir sin, mar pháirtí sa chonradh, faoi na forálacha náisiúnta is infheidhme, cibé acu i bhfoirm sriain ar inneachar na gceart a fhaigheann sé, faoi na forálacha sin, ón gconradh sin nó ó bac ar fheidhmiú na gceart sin, nó as oibleagáid bhreise a fhorchur air, nach bhforáiltear dó leis na rialacha náisiúnta (an chuid oibríochtúil).

Sonraíonn an Chúirt gur faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé, d'fhonn a mheas an bhfuil éagothroime shuntasach ann, cineál na n-earraí nó na seirbhísí is ábhar don chonradh a chur san áireamh, trí thagairt a dhéanamh do na himthosca go léir a bhaineann leis an gconradh sin a thabhairt i gcrích agus do théarmaí eile uile an chonartha sin (an chuid oibríochtúil).

III. Measúnú ar chineál éagórach téarma chonarthaigh

1. Critéir mheasúnaithe

Breithiúnas an 9 Samhain 2010 (an Mór-Dhlísheomra), VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, EU:C:2010:659) ²⁴

Critéir mheasúnaithe – Scrúdú arna dhéanamh ex officio ag an gcúirt náisiúnta ar théarma de chineál éagórach lena dtugtar dlínse

Thug na páirtithe sna príomhimeachtaí comhaontú iasachta i gcrích a bhí beartaithe chun ceannach cairr a mhaoiniú.

Nuair nár chomhlíon a comhpháirtí conarthach a oibleagáidí conarthacha a thuilleadh, rinne VB Pénzügyi Lízing, an t-iarratasóir, an comhaontú iasachta sin a fhoirceannadh agus caingean a thabhairt os comhair na cúirte a rinne an tarchur ag lorg aisíoc éilimh arb ionann é agus 317 404 forint Ungárach (HUF) agus íocaíocht úis fhabhráithe ar an méid nár íocadh agus ar na costais.

Níor chuir an chuideachta is iarratasóir a hiarratas ar ordú íocaíochta faoi bhráid na cúirte inniúla ar ina dlínse a raibh cónaí ar a comhpháirtí conarthach, an cosantóir, ach ag brath ar an téarma lena dtugtar dlínse a bhí ar áireamh sa chomhaontú iasachta sin, lena gcuirtear aon díospóid a d'fhéadfadh a bheith ann idir na páirtithe faoi réir dhlínse Budapesti II. és III. kerületi bíróság (Cúirt Dúiche Bhúdaipeist II agus III, an Ungáir), an chúirt a rinne an tarchur sa chás seo.

Chinn an chúirt sin nach raibh cónaí ar an gcosantóir ina dlínse chríche, ach foráiltear leis na rialacha nós imeachta sibhialta go ndéanfaidh an chúirt a bhfuil dlínse chríche aici díospóid a éisteacht amhail gurb í an chúirt a bhfuil cónaí ar an gcosantóir laistigh dá dlínse atá os a comhair.

Mar sin féin, theastaigh ón gcúirt a rinne an tarchur iarraidh ar an gCúirt Bhreithiúnais na critéir is féidir leis an gcúirt náisiúnta a chur san áireamh agus scrúdú á dhéanamh aici ar chineál éagórach téarma, go háirithe i gcás ina bhforáiltear i dtéarma conarthach do dhlínse chríochach na gcúirteanna i ndlínse eile agus ní do na cúirteanna a bhfuil suíomh an díoltóra nó an tsoláthróra ina ndlínse, cé go bhfuil siad gar don suíomh sin.

Ina breithiúnas, ceanglaíodh ar an gCúirt cur leis an mbreithiúnas in *Pannon GSM* (C 243/08) ²⁵. Agus an méid sin á dhéanamh aici, rialaíonn an Chúirt nach mór Airteagal 267 CFAE a léiriú amhail go mbaineann dlínse na Cúirte le léiriú an choincheapa 'téarma éagórach', dá dtagraítear in Airteagal 3(1) de Threoir 93/13 agus san larscríbhinn a ghabhann léi, agus leis na critéir a fhéadfaidh an chúirt náisiúnta a chur i bhfeidhm nó nach mór di a chur i bhfeidhm agus téarma conarthach á scrúdú aici i bhfianaise fhorálacha na Treorach sin, agus é le tuiscint gur faoin

²⁴ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil IV.2. 2.1 'Oibleagáid scrúdú a dhéanamh ex officio ar chineál éagórach téarma chonarthaigh – Raon feidhme na hoibleagáide'.

²⁵ Breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, *Pannon GSM* (C-243/08, EU:C:2009:350) arna chur i láthair i gCaibidil IV.2. 2.1 'Oibleagáid scrúdú a dhéanamh ex officio ar chineál éagórach téarma chonarthaigh – Raon feidhme na hoibleagáide'.

gcúirt sin atá sé rialú a thabhairt, agus na critéir sin á gcur san áireamh, maidir le haicmiú sonrach téarma chonarthaigh ar leith i bhfianaise imthosca sonracha an cháis (mír 2 den chuid oibríochtúil).

Tá measúnú le déanamh ar chineál éagórach téarma chonarthaigh agus cineál na n-earraí nó na seirbhísí ar tugadh an conradh i gcrích ina leith á chur san áireamh trí thagairt a dhéanamh, tráth a tugadh an conradh i gcrích, do na himthosca go léir a bhí i gceist lena thabhairt i gcrích, agus áirítear orthu sin téarma atá i gconradh arna thabhairt i gcrích idir tomhaltóir agus díoltóir nó soláthróir lena dtugtar dlínse eisiach don chúirt a bhfuil an díoltóir nó an soláthróir suite ina dlínse gan é a bheith caibidlithe ar leithligh (míreanna 42 agus 43).

Breithiúnas an 26 Aibreán 2012, Invitel (C-472/10, [EU:C:2012:242](#))²⁶

Modhnú aontaobhach ag an díoltóir nó an soláthróir ar théarmaí an chonartha – Caingean i leith urghaire arna tabhairt ar mhaithe le leas an phobail, thar ceann tomhaltóirí, ag comhlacht arna ainmniú ag an dlí náisiúnta – Cinneadh go bhfuil an téarma d chineál éagórach

Tá an chumhacht ag Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság (an Oifig Náisiúnta um Chosaint Tomhaltóirí, 'NFH') iarratas a dhéanamh chuig cúirteanna na hUngáire ar dhearbhu go bhfuil téarma de chineál éagórach i gconradh tomhaltóra neamhbhailí má bhaineann úsáid téarma den sórt sin ag díoltóir nó ag soláthróir le líon suntasach tomhaltóirí nó má dhéanann sé dochar suntasach. De réir reachtaíocht na hUngáire, tá feidhm ag dearbhú neamhbhailíochta i ndáil le téarma éagórach arna dhéanamh ag cúirt tar éis imeachtaí leasa phoiblí (caingean aicmeach) maidir le haon tomhaltóir a bhfuil conradh tugtha i gcrích aige nó aici le díoltóir nó le soláthróir lena n-áirítear an téarma sin.

Fuair NFH líon mór gearán ó thomhaltóirí i gcoinne oibreoir teileafóin sheasta a thug isteach go haontaobhach, i dtéarmaí agus coinníollacha ginearálta na gconarthaí síntiúis, téarma lena dtugtar an ceart dó nó di na costais a ghearradh *ex post* ar chustaiméirí i gcás ina n-íocfaí sonraisc le hordú airgid. Thairis sin, níor sonraíodh modh ríofa na dtáillí ordaithe airgid sin sna conarthaí sin.

Agus é den tuairim gur téarma conarthach éagórach a bhí sa téarma atá i gceist agus sular dhiúltaigh an t-oibritheoir an téarma sin a leasú, thug NFH caingean os comhair Pest Megyei Bíróság (an Cúirt Réigiúnach, Pest, an Ungáir) ag lorg dearbhú neamhbhailíochta an téarma atá faoi chonspóid mar théarma de chineál éagórach agus aisíoc uathoibríoch agus cúlghabhálach a dhéanamh le síntiúsóirí ar na suimeanna a bailíodh agus a sonrascadh go míchuí i ndáil leis na 'táillí na n-orduithe airgid'. Mar sin féin, bhí an chúirt sin den tuairim go raibh toradh na díospóide ag brath ar léiriú fhorálacha ábhartha Threoir 93/13.

Maidir le measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach an téarma a tíolacadh chun measúnú a dhéanamh air, deir an Chúirt Bhreithiúnais go dtagann sé faoi dhlínse na cúirte náisiúnta atá ag breithniú in imeachtaí arna dtionscnamh ar mhaithe le leas an phobail, thar ceann tomhaltóirí, ag comhlacht arna ainmniú ag an dlí náisiúnta. Is faoin gcúirt sin atá sé measúnú a dhéanamh, i

²⁶ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil VI.1. 'Comhghnómaíochtaí nó gnómaíochtaí ar mhaithe le leas an phobail'.

bhfianaise Airteagal 3(1) agus (3) de Threoir 93/13, an bhfuil téarma amhail an téarma atá i gceist sa chás seo de chineál éagórach. I gcomhthéacs an mheasúnaithe sin, beidh ar an gcúirt sin a fháil amach, *inter alia*, an sonraítear ar bhealach soiléir sothuigthe, i bhfianaise na dtéarmaí go léir atá i gcoinníollacha ginearálta na gconarthaí tomhaltóra agus sa reachtaíocht náisiúnta is infheidhme, na cúiseanna nó modh athraithe na dtáillí a bhaineann leis an tseirbhís atá le soláthar agus an bhfuil sé de cheart ag tomhaltóirí, i gcás inarb iomchuí, an Conradh a fhoirceannadh (mír 1 den chuid oibríochtúil).

2. Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht

Breithiúnas an 21 Márta 2013, RWE Vertrieb (C-92/11, [EU:C:2013:180](#))

Treoir 2003/55/CE – An margadh inmheánach sa ghás nádúrtha – Treoir 93/13/CEE – Conarthaí arna dtabhairt i gcrích idir díoltóirí nó soláthróirí agus tomhaltóirí – Athrú aontaobhach ag an díoltóir nó an soláthróir ar phraghas na seirbhíse – Tagairt do reachtaíocht shainordaitheach atá ceaptha do chatagóir eile tomhaltóirí – Infheidhmeacht Threoir 93/13 – An oibleagáid téarmaí conarthacha a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe agus trédhearcacht a úsáid

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ²⁷, measann an Chúirt, maidir leis an téarma atá faoi chonspóid a d'fhéadfadh a bheith de chineál éagórach, gur aithin reachtas an Aontais Eorpaigh, i gcomhthéacs conarthaí tréimhse éiginnte amhail conarthaí soláthair gáis, go bhfuil leas dlisteanach ag an ngnóthas soláthair costais a sheirbhíse a athrú. Ní mór do théarma caighdeánaithe lena gceadaítear oiriúnú aontaobhach den sórt sin, áfach, na ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht a chomhlíonadh. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl nach fúithi ach faoin gcúirt náisiúnta atá sé i ndeireadh na dála cinneadh a dhéanamh, i ngach cás sonrach, an amhlaidh atá sé. Agus an scrúdú sin á dhéanamh aici, ní mór don chúirt náisiúnta buntábhacht a leagan ar chritéir bheachta arna sonrú ag an gcúirt Bhreithiúnais (míreanna 45 go 48).

Ní mór don chonradh an chúis atá leis an táille a athrú agus modh an athraithe sin a leagan amach ar bhealach trédhearcach, ionas gur féidir leis an tomhaltóir, ar bhonn critéir shoiléire agus shothuigthe, aon athruithe air sin a thuar (mír 49).

Tugann an Chúirt le fios i ndáil leis sin nach féidir, i bprionsabal, an easpa faisnéise ina leith sin sula dtugtar an Conradh i gcrích a chúiteamh toisc go gcuirfear tomhaltóirí ar an eolas, le linn chomhlíonadh an chonartha, faoi athrú na dtáillí le fógra réasúnach agus faoin gceart atá acu an Conradh a fhoirceannadh mura mian leo glacadh leis an athrú sin (mír 51).

Maidir leis an gceart foirceanta a thugtar don tomhaltóir, ní mór go bhféadfaí, faoi na coinníollacha sonracha, é a fheidhmiú go hiarbhair. Ní amhlaidh atá i gcás, ar chúiseanna a bhaineann le socruithe foirceanta nó coinníollacha an mhargaidh ábhartha, nach bhfuil fiordheis

²⁷ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.1 dar teideal 'Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena léirítear forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha', lch. 7.

ag an tomhaltóir athrú ó sholáthróir amháin go soláthróir eile nó i gcás nár cuireadh an t-athrú in iúl go leormhaith agus go tráthúil dó (mír 54).

Breithiúnas an 30 Aibreán 2014, Kásler agus Káslerné Rábai (C-26/13, [EU:C:2014:282](#))

Eisiamh téarmaí a bhaineann le príomhábhar an chonartha nó le leordhóthanacht an phraghais agus an luacha saothair ar choinníoll go ndrächtaítear iad ar bhealach soiléir sothuigthe – Conarthaí creidmheasa tomhaltóirí atá ainmnithe in airgeadra eachtrach – Téarmaí a bhaineann leis an ráta malairte

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ²⁸, sonraíonn an Chúirt nach bhfuil téarma lena sainítear príomhábhar an chonartha eisiata ón measúnú ar a chineál éagórach ach amháin más rud é gur drächtaíodh é ar bhealach soiléir sothuigthe. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl nach bhfuil ceanglas den sórt sin teoranta do shothuigtheacht fhoirmiúil agus ghramadaí an téarma sin amháin. Os a choinne sin, ní mór a leagan amach sa chonradh iasachta ar bhealach trédhearcach an chúis agus na mionsonraí atá leis an sásra comhshó airgeadra eachtrach. Dá bhrí sin, is faoin gcúirt náisiúnta atá sé a chinneadh an bhféadfadh tomhaltóir atá réasúnta eolasach agus aireach, ar bhonn na fógraíochta agus na faisnéise arna soláthar ag an iasachtóir i gcomhthéacs chaibidlíocht an chomhaontaithe iasachta, a bheith ar an eolas ní hamháin go bhfuil difríocht ann idir an ráta malairte ceannaigh agus an ráta malairte chun airgeadra eachtrach a dhíol, ach freisin measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí chur i bhfeidhm an ráta deiridh sin chun aisíocaíochtaí a ríomh agus ar chostas iomlán na hiasachta (míreanna 73 agus 76).

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2017, Andriuc agus páirtithe eile (C-186/16, [EU:C:2017:703](#))

Comhaontú iasachta arna thabhairt i gcrích in airgeadra eachtrach – Riosca ráta malairte a iompraíonn an tomhaltóir go hiomlán – Éagothroime shuntasach i gcearta agus in oibleagáidí na bpáirtithe a eascraíonn as an gconradh – An t-am a gcaithfear measúnú a dhéanamh ar an éagothroime – Raon feidhme choincheap na dtéarmaí ‘a drächtaíodh ar bhealach soiléir sothuigthe’ – An leibhéal faisnéise atá le cur ar fáil ag an mbanc

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ²⁹, meabhraíonn an Chúirt go n-éilítear leis an gceanglas nach mór téarma conarthach a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe go leagtar amach leis an gconradh ar bhealach trédhearcach feidhmiú iarbhair an tsásra dá dtagraítear leis an téarma atá i gceist. I gcás inarb iomchuí, ní mór don chonradh aird a tharraingt freisin ar an ngaol idir an sásra sin agus an sásra a fhorordaítear le téarmaí eile, ionas go mbeidh an tomhaltóir in ann measúnú a dhéanamh, ar bhonn critéir bheachta intuigthe, ar na hiarmhairtí eacnamaíocha don tomhaltóir. Ní mór don chúirt náisiúnta

²⁸ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.2 dar teideal ‘Eisiamh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann leis an bpraghas nó leis an luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt’ Ich. 12. Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil V.2. ‘An téarma éagórach a ionadú’.

²⁹ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Roinn I. 3.3.2, dar teideal ‘Eisiamh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann leis an bpraghas nó leis an luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt’ Ich. 13.

an cheist sin a scrúdú i bhfianaise na bhfíoras ábhartha go léir, lena n-áirítear fógraíocht agus faisnéis arna soláthar ag an iasachtóir i gcomhthéacs comhaontú iasachta a chaibidliú (míreanna 45 agus 46).

Go sonrach, is faoin gcúirt náisiúnta atá sé a fháil amach ar cuireadh an tomhaltóir ar an eolas faoi na tosca uile ar dóigh dóibh difear a dhéanamh do raon feidhme a ghealltanais agus a chur ar a chumas costas iomlán a iasachta a mheasúnú (mír 47).

Sa chomhthéacs sin, deir an Chúirt nach mór d'institiúidí airgeadais faisnéis leordhóthanach a chur ar fáil d'iasachtaithe ionas go mbeidh siad in ann a gcinntí a dhéanamh go cúramach agus eolas iomlán acu ar na fíricí. Dá bhrí sin, ba cheart go mbeadh baint ag an bhfaisnéis sin ní hamháin leis an bhféidearthacht go dtiocfadh méadú nó dímhéas ar airgeadra na hiasachta, ach freisin leis an tionchar ar aisíocaíochtaí gluaiseachtaí ráta malairte agus méadú ar ráta úis airgeadra na hiasachta (mír 49).

Dá bhrí sin, ar an gcéad dul síos, ní mór an t-iasachtaí a chur ar an eolas go soiléir, trí chomhaontú iasachta a shíniú atá ainmnithe in airgeadra eachtrach, go nochtann sé é féin do riosca ráta malairte a d'fhéadfadh a bheith deacair go heacnamaíoch glacadh leis i gcás díluacháil ar an airgeadra ina bhfaigheann sé a ioncam. Ar an dara dul síos, ní mór don bhunaíocht bhaincéireachta míniú a thabhairt ar na hathruithe a d'fhéadfadh teacht ar rátaí malairte agus ar na rioscaí a bhaineann le hiasacht a thógáil amach in airgeadra eachtrach, go háirithe i gcás nach bhfaigheann an t-iasachtaí a ioncam san airgeadra sin (mír 50).

Sonraíonn an Chúirt freisin, i gcás nár chomhlíon bunaíocht bhaincéireachta a hoibleagáidí tuairiscithe, chun rabhadh a thabhairt agus comhairleacha agus an dualgas atá uirthi téarmaí conarthacha a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe agus, dá bhrí sin, go bhféadfar scrúdú a dhéanamh ar chineál éagórach an téarma atá i gceist, gur faoin gcúirt náisiúnta atá sé measúnú a dhéanamh, ar an gcéad dul síos, ar neamhchomhlíonadh féideartha an bhainc i ndáil leis an gceanglas maidir le meon macánta agus, ar an dara dul síos, ar cibé an bhfuil éagothroime shuntasach a d'fhéadfadh a bheith ann idir na páirtithe sa chonradh. Ní mór an measúnú sin a dhéanamh faoi threoir thráth thabhairt i gcrích an chonartha lena mbaineann agus aird á tabhairt, *inter alia*, ar shaineolas agus eolas an bhainc ar na héagsúlachtaí a d'fhéadfadh a bheith ann sna rátaí malairte agus ar na rioscaí a bhaineann le hiasacht a fháil in airgeadra eachtrach. I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhféadfadh téarma conarthach a bheith ina chúis le héagothroime idir na páirtithe nach dtagann chun cinn ach amháin le linn chomhlíonadh an chonartha (míreanna 54 go 57).

Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2018, OTP Bank agus OTP Faktoring (C-51/17, [EU:C:2018:750](#))

Téarma a ionchorpraítear sa chonradh tar éis é a thabhairt i gcrích i ndiaidh idirghabháil an reachtais náisiúnta – Airteagal 4(2) – Téarma a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ³⁰, soiléiríonn an Chúirt raon feidhme an cheanglais nach mór téarma conarthach a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe (mír 73).

I ndáil leis sin, measann an Chúirt go bhfuil sé d'oibleagáid ar institiúidí airgeadais faisnéis leordhóthanach a chur ar fáil d'iasachtaithe chun a chur ar a gcumas a gcinntí a dhéanamh go cúramach agus eolas iomlán acu ar na fíricí. Tugann sé sin le tuiscint nach mór don tomhaltóir téarma a bhaineann leis an riosca ráta malairte a thuiscint go foirmiúil agus go gramadúil, ach freisin i dtéarmaí a raoin feidhme iarbhir. Dá bhrí sin, ní mór do ghnáth-thomhaltóir, atá réasúnta eolasach agus aireach, a bheith in ann ní hamháin a bheith ar an eolas faoin bhféidearthacht dímheasa ar an airgeadra náisiúnta i ndáil leis an airgeadra eachtrach inar ainmníodh an iasacht, ach freisin chun measúnú a dhéanamh ar na hiarmhairtí eacnamaíocha a d'fhéadfadh a bheith ag téarma den sórt sin ar a oibleagáidí airgeadais (mír 78).

Ina theannta sin, deir an Chúirt nach mór measúnú a dhéanamh ar shoiléireacht agus sothuigtheacht na dtéarmaí conarthacha trí thagairt, tráth a tugadh an conradh i gcrích, a dhéanamh do na himthosca go léir a bhaineann leis agus do théarmaí eile uile an chonartha, d'ainneoin gur dearbhaíodh roinnt de na téarmaí sin nó go dtoimhdíodh go raibh siad éagórach agus, ar an mbonn sin, gur cuireadh ar neamhní iad ina dhiaidh sin leis an reachtas náisiúnta (mír 83 agus mír 4 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 3 Deireadh Fómhair 2019, Kiss agus CIB Bank (C-621/17, [EU:C:2019:820](#))

Oibleagáid téarmaí conarthacha a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe – Clásail lena gceanglaítear go n-íocfar costais le haghaidh seirbhísí neamhshonraithe

Bhí comhaontú iasachta tugtha i gcrích ag an iarratasóir sna príomhimeachtaí leis an gcuideachta, a bhí mar réamhtheachtaí CIB, ar tháinig EUR 16 451 chuici le ráta úis bliantúil 5.4% agus táillí bainistíochta ag ráta bliantúil 2.4% thar thréimhse 20 bliain. Bhí sé de cheangal ar an iarratasóir freisin, faoi théarmaí an chonartha, suim 40 000 forint Ungárach (HUF) (tuairim agus EUR 125) a íoc mar choimisiún eisíocaíochta.

Thug sé caingean os comhair Győri Törvényszék (an Chúirt Réigiúnach Győr, an Ungáir) ag lorg dearbhú go raibh na téarmaí a bhaineann le táillí bainistíochta agus coimisiún eisíocaíochta de chineál éagórach, ar an bhforas nár sonraíodh sa chonradh na seirbhísí beachta a raibh siad in ainm a bheith ina léiriú ar an mbreithniú.

³⁰ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.1 dar teideal 'Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena léirítear forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha', lch. 8. Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil II.2. 'Coincheap an téarma "nár caibidlíodh ar leithligh"'.

Ina chosaint, d'áitigh CIB nach raibh sé d'oibleagáid ar bith sonraí a thabhairt faoi na seirbhísí ar ina leith a bhí na táillí bainistíochta agus an coimisiún eisíocaíochta ina léiriú ar an mbreithniú. Mar sin féin, luaigh sé go raibh an coimisiún eisíocaíochta ag teacht leis na bearta a rinneadh sular tugadh an conradh i gcrích, tráth a raibh na táillí bainistíochta ina léiriú ar an mbreithniú ar na bearta a rinneadh tar éis an conradh sin a thabhairt i gcrích.

D'iarr an Kúria (an Chúirt Uachtarach, an Ungáir), ar tugadh na himeachtaí achomhairc os a comhair, ar an gCúirt an ndearnadh na téarmaí atá i gceist sna príomhimeachtaí a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe agus conas a bhí uirthi measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach féideartha na dtéarmaí sin.

Chinn an Chúirt nach gceanglaítear leis an gceanglas nach mór téarma conarthach a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe, maidir le téarmaí conarthacha nár caibidlíodh ar leithligh i gcomhaontú iasachta a tugadh i gcrích le tomhaltóirí, amhail iad siúd atá i gceist sna príomhimeachtaí, lena gcinntear go beacht méid na dtáillí bainistíochta agus coimisiún eisíocaíochta a ghearrtar ar an tomhaltóir, a modh ríofa agus an dáta a mbeidh siad iníoctha, agus nach mór na seirbhísí go léir a sholáthraítear mar mhalairt ar na méideanna lena mbaineann (mír 1 den chuid oibríochtúil).

Mar sin féin, sonraíonn an Chúirt go bhfuil sé tábhachtach go bhféadfaí cineál na seirbhísí a sholáthraítear go hiarbhir a thuiscint nó a rianú go réasúnach ón gconradh ina iomláine. Ina theannta sin, ní mór don tomhaltóir a bheith in ann a shuíomh nach bhfuil aon fhorluí idir na táillí éagsúla ná na seirbhísí a chumhdaítear leo. Dá bhrí sin, ní mór don chúirt a rinne an tarchur scrúdú a dhéanamh an amhlaidh atá i bhfianaise na bhfíoras ábhartha go léir, lena n-áirítear ní hamháin na téarmaí atá sa chonradh lena mbaineann ach freisin an fhógraíocht agus an fhaisnéis a sholáthraíonn an t-iasachtóir i gcomhthéacs idirbheartaíocht an chomhaontaithe (míreanna 43 agus 44).

Thairis sin, chinn an Chúirt, maidir le téarma conarthach a bhaineann le táillí bainistíochta do chomhaontú iasachta, nach bhféagann gur féidir na seirbhísí beachta a sholáthraítear mar chúiteamh a shainaithint gan débhrí, nach gcruthaíonn sé, i bprionsabal, contrártha leis an gceanglas maidir le meon macánta, éagothroime shuntasach maidir le cearta agus oibleagáidí na bpáirtithe a eascraíonn as an gconradh chun aimhleasa an tomhaltóra (mír 2 den chuid oibríochtúil). Sonraíonn an Chúirt, mura rud é nach dtagann na seirbhísí a sholáthraítear mar chúiteamh faoi raon feidhme na seirbhísí a sholáthraítear i gcomhthéacs bhainistiú nó eisíoc na hiasachta, nó na méideanna a ghearrtar ar an tomhaltóir i leith na dtáillí sin agus go bhfuil an coimisiún sin díréireach le méid na hiasachta, ní dhealraíonn sé, faoi réir a fhíoraithe ag an gcúirt a rinne an tarchur, go ndéanann na téarmaí a bhaineann leis na táillí bainistíochta d'iasacht agus leis an gcoimisiún eisíocaíochta dochar do sheasamh dlí an tomhaltóra dá bhforáiltear leis an dlí náisiúnta. Thairis sin, is faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé éifeacht na dtéarmaí conarthacha eile a chur san áireamh d'fhonn a chinneadh an bhfuil na téarmaí sin ina gcúis le héagothroime shuntasach chun aimhleasa an iasachtaí (mír 55).

Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Ibercaja Banco (C-452/18, [EU:C:2020:536](#))

Comhaontú iasachta morgáiste – Téarma lena dteorannaítear inathraitheacht an ráta úis (an téarma ‘íosráta’) – Comhaontú le haghaidh nuachana

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ³¹, deir an Chúirt, thairis sin, go gciallaíonn an ceanglas trédhearcachta atá ar dhíoltóir nó ar sholáthróir faoi Threoir 93/13 ³², agus comhaontú iasachta morgáiste atá faoi réir ráta athraitheigh lena socraítear an téarma ‘íosráta’ á thabhairt i gcrích aige, nach mór a chur ar chumas an tomhaltóra tuiscint a fháil ar iarmhairtí eacnamaíocha an tsásra a cruthaíodh leis an téarma ‘íosráta’ sin, *inter alia*, trí fhaisnéis a sholáthar maidir le forbairt an innéacs roimhe seo ar ar a bhonn a ríomhtar an ráta úis (mír 3 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, D.V. (Táillí dlíodóra – Prionsabal an ráta in aghaidh na huaire), (C-395/21, [EU:C:2023:14](#))

Conradh chun seirbhísí dlí arna dtabhairt i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir a sholáthar – Airteagal 4(2) – Measúnú ar chineál éagórach na dtéarmaí conarthacha – Téarma lena bhforáiltear d’íocaíocht táillí dlíodóirí i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ³³, scrúdaíonn an Chúirt cibé an gcomhlíontar le téarma i gconradh chun seirbhísí dlí a sholáthar a tugadh i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir lena socraítear praghas na seirbhísí a sholáthraítear i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire, nach bhfuil aon fhaisnéis ann seachas an ráta in aghaidh na huaire a ghearrtar, an ceanglas maidir le téarma a dhréachtú ar bhealach soiléir sothuigthe. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara, i bhfianaise chineál na seirbhísí atá faoi réir conartha chun seirbhísí dlí a sholáthar, gur minic gur deacair don díoltóir nó don soláthróir, mura bhfuil sé dodhéanta, a thuair, a luaithe a thugtar an conradh i gcrích, líon beacht na n-uaireanta is gá chun comhlíonadh an chonartha sin a áirithiú agus, dá bhrí sin, costas iomlán iarbhair a sheirbhísí (mír 41). Mar sin féin, fiú mura féidir a cheangal ar dhíoltóir nó ar sholáthróir an tomhaltóir a chur ar an eolas faoi iarmhairtí airgeadais críochnaitheacha a ghealltanais nó a gealltanais, atá ag brath ar theagmhais nárbh fhéidir a thuair sa todhchaí nach bhfuil neart ag an trádálaí orthu, ceanglaítear ar an díoltóir nó ar an soláthróir an tomhaltóir a chur ar an eolas, sula dtugtar an conradh i gcrích, faoin bhfaisnéis a chuireann ar a chumas nó a cumas a chinneadh nó a cinneadh a dhéanamh go cúramach agus eolas iomlán aige nó aici ar an bhféidearthacht go dtarlódh teagmhais den sórt sin agus ar na hiarmhairtí a d’fhéadfadh a bheith acu maidir le fad sholáthar na seirbhísí dlí (mír 43).

Maidir leis an bhfaisnéis sin, a d’fhéadfadh a bheith éagsúil, ar thaobh amháin, ag brath ar chuspóir agus ar chineál na seirbhísí dá bhforáiltear agus, ar an taobh eile, ar na rialacha

³¹ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil II.1, dar teideal ‘An coincheap “téarma éagórach”’, lch. 20. Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil II.2. ‘Coincheap an téarma “nár caibidlíodh ar leithligh” agus Caibidil V.3. ‘Éifeachtaí eile’.

³² Airteagal 3(1), Airteagal 4(2) agus Airteagal 5 de Threoir 93/13.

³³ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.2 dar teideal ‘Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann leis an bpraghas nó leis an luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt’ lch. 15. Cuireadh an breithiúnas seo i láthair freisin i gCaibidil II.1 ‘An coincheap “téarma éagórach” agus Caibidil V.2. ‘An téarma éagórach a ionadú’.

gairmiúla agus eiticiúla is infheidhme, ní mór faisnéis a áireamh inti lena gcuirfear ar chumas an tomhaltóra measúnú a dhéanamh ar neaschostas iomlán na seirbhísí sin. D'fhéadfadh meastachán ar an líon uaireanta oibre a bhfuiltear ag súil leis nó ar an líon íosta uaireanta oibre a éilítear nó ar ghealltanais sonraisc nó tuarascálacha tréimhsiúla a sheoladh, ag eatraimh réasúnta, lena léirítear líon na n-uaireanta an chloig a oibríodh, a bheith ina thásca den sórt sin. Sonraíonn an Chúirt gur faoin gcúirt náisiúnta atá sé measúnú a dhéanamh, agus na breithnithe sin agus na tosca ábhartha uile a bhaineann le tabhairt i gcrích an chonartha lena mbaineann á gcur san áireamh, ar cibé ar chuir an díoltóir nó an soláthróir an fhaisnéis réamhchonarthach iomchuí ar fáil don tomhaltóir (mír 44).

Dá bhrí sin, measann an Chúirt maidir le téarma lena socraítear an praghas i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire gan faisnéis a chur ar fáil don tomhaltóir, sula dtabharfar an conradh i gcrích, a chuirfidh ar a chumas nó a cumas a chinneadh nó a cinneadh a dhéanamh go cúramach agus le eolas iomlán aige nó aici ar na hiarmhairtí eacnamaíocha a bhaineann leis an gconradh sin a thabhairt i gcrích, nach gcomhlíonann sé an ceanglas go ndruchtófaí an conradh ar bhealach soiléir sothuigthe (mír 2 den chuid oibríochtúil).

IV. Cumhachtaí agus oibleagáidí na cúirte náisiúnta

1. Dlínse na cúirte náisiúnta

Breithiúnas an 1 Aibreán 2004, *Freiburger Kommunalbauten* (C-237/02, [EU:C:2004:209](#))

Conradh chun spás páirceála a thógáil agus a sholáthar – An t-ord maidir le comhlíonadh oibleagáidí conarthacha dá bhforáiltear i bhforálacha forlíontacha an dlí náisiúnta a aisiompú – Clásal lena gcuirtear d'oibleagáid ar an tomhaltóir an praghas a íoc sula mbeidh a oibleagáidí comhlíonta ag an díoltóir nó an soláthróir – Oibleagáid an díoltóra nó an tsoláthróra ráthaíocht a sholáthar

Le conradh a tugadh i gcrích os comhair nótaire an 5 Bealtaine 1998, rinne Freiburger Kommunalbauten, gnóthas tógála bardasach, le linn a ghníomhaíochtaí tráchtála, áit i gcarrchlós a bhí le tógáil aige a dhíol le beirt ceannaitheoirí chun críoch príobháideach.

Foráladh leis an gconradh go raibh an praghas iomlán iníoctha tar éis don chonraitheoir urrús a sholáthar. I gcás íocaíochta déanaí, bhí an ceannaitheoir faoi dhliteanas ús mainneachtana a íoc.

Tar éis dóibh an t-urrús a thabhairt ar láimh, dhiúltaigh na ceannaitheoirí an íocaíocht a fhorghníomhú. Mhaígh siad go raibh an fhoráil maidir le hiníocthacht an phraghais iomláin contrártha le hAirteagal 9 den Bürgerliches Gesetzbuch (Cód Sibhialta na Gearmáine). D'íoc siad an praghas ach amháin tar éis dóibh glacadh leis an spás páirceála, saor ó lochtanna, ar 21 Nollaig 1999.

Dá bhrí sin, d'éiligh Freiburger Kommunalbauten ús mainneachtana mar gheall ar an íocaíocht dhéanach os comhair Landgericht Freiburg (an Chúirt Réigiúnach, Freiburg, an Ghearmáin), a sheas leis an éileamh.

De réir bhrí Threoir 93/13, chinn an Bundesgerichtshof (Cúirt Bhreithiúnais na Cónaidhme, an Ghearmáin), agus éisteacht 'Athbhreithniú' ar phointe dlí á éisteacht aici, bac a chur ar na himeachtaí agus a fhiafraí den Chúirt an bhfuil téarma atá sna coinníollacha ginearálta díolacháin, faoina gceanglaítear ar cheannaitheoir foirgnimh a bheidh le tógáil praghas iomlán an fhoirgnimh sin a íoc, beag beann ar dhul chun cinn an fhoirgnithe, i gcás inar thug an díoltóir ráthaíocht bhainc dó roimhe sin a d'fhéadfadh sé a éileamh mar thoradh ar neamh-chomhlíonadh nó comhlíonadh míchuí an chonartha.

Sa bhreithiúnas sin, chinn an Chúirt gur faoin gcúirt náisiúnta atá sé a chinneadh cé acu an gcomhlíonann nó nach gcomhlíonann téarma i gconradh foirgníochta, ina bhfuil an praghas iomlán iníoctha sula gcomhlíonann an díoltóir nó an soláthróir a oibleagáidí agus a éilíonn go soláthródh an díoltóir nó an soláthróir ráthaíocht, na critéir maidir le haicmiú mar théarma éagórach de réir bhrí Airteagal 3(1) de Threoir 93/13 (an chuid oibríochtúil).

Cé go bhféadfaidh an Chúirt léiriú a thabhairt ar na critéir ghinearálta arna n-úsáid ag reachtas an Chomhphobail chun an coincheap 'téarma éagórach' a shainmhíniú mar a úsáidtear é i dTreoir 93/13, ní féidir léi, ar an taobh eile, rialú a thabhairt maidir leis na critéir ghinearálta sin a

chur i bhfeidhm ar théarma áirithe nach mór a scrúdú i bhfianaise imthosca sonracha an cháis (mír 22).

2. Oibleagáid scrúdú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach téarma chonarthaigh

2.1. Raon feidhme na hoibleagáide

Breithiúnas an 27 Meitheamh 2000, Océano Grupo Editorial (C-240/98 go C-244/98, [EU:C:2000:346](#))

Clásal lena dtugtar dlínse – Cumhacht na cúirte chun scrúdú a dhéanamh ex officio ar chineál éagórach téarma den sórt sin

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ³⁴, chinn an Chúirt go gciallaíonn an chosaint a thugtar do thomhaltóirí le Treoir 93/13 go bhféadfaidh an chúirt náisiúnta measúnú a dhéanamh *ex officio* ar an bhfuil téarma sa chonradh a cuireadh faoina bráid de chineál éagórach agus scrúdú á dhéanamh aici ar inghlacthacht caingne a tugadh os comhair na gcúirteanna náisiúnta. Ceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta, nuair a chuireann sí forálacha an dlí náisiúnta i bhfeidhm a thagann roimh Threoir 93/13 nó ina diaidh, iad a léiriú, a mhéid is féidir, i bhfianaise fhoclaíocht agus chuspóir na Treorach sin. Go háirithe, leis an gceanglas maidir le léiriú i gcomhréir le dlí an Aontais Eorpaigh, ceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta tosaíocht a thabhairt don léiriú a mhéid a chuirfidh ar a cumas diúltú *ex officio* dlínse a thugtar di de bhua téarma éagórach a ghlacadh (mír 2 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, Pannon GSM (C-243/08, [EU:C:2009:350](#))

Cumhacht agus oibleagáid na cúirte náisiúnta scrúdú a dhéanamh ex officio ar théarma de chineál éagórach lena dtugtar dlínse – Critéir mheasúnaithe

Thug tomhaltóir conradh síntiúis i gcrích le Pannon chun seirbhísí teileafóin shoghluaiste a sholáthar. Tríd an gconradh a shíniú, ghlac an tomhaltóir freisin le téarmaí ginearálta chonradh na cuideachta, lena sonraítear, *inter alia*, dlínse Budaörsi Városi Bíróság (an Chúirt Dúiche, Budaörs, an Ungáir), an chúirt a bhfuil dlínse aici ar shuíomh Pannon, i ndáil le haon díospóid a eascraíonn as an gconradh síntiúis nó a bhaineann leis.

Agus é den tuairim nár chomhlíon an tomhaltóir sin a oibleagáidí conarthacha, thug Pannon caingean os comhair Budaörsi Városi Bíróság (an Chúirt Dúiche, Budaörs), a chinn go raibh buanait chónaithe an tomhaltóra, a raibh pinsean easláine á fháil aige, lonnaithe in Dombegyház, is é sin le rá, 275 ciliméadar ó Budaörs, le féidearthachtaí iompair an-teoranta idir an dá cheantar.

³⁴ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil II.1, dar teideal 'An coincheap "téarma éagórach", lch. 18.

Thug an chúirt sin faoi deara freisin, de réir rialacha Chód Nós Imeachta Shibhialta na hUngáire, in éagmais an téarma sa chonradh síntiúis lena sonraítear a dlínse, gurbh í an chúirt a bhfuil dlínse chríche aici an chúirt don áit ina raibh cónaí ar an tomhaltóir.

Tharchuir Budaörsi Városi Bíróság (an Chúirt Dúiche, Budaörs), a léirigh, mar sin féin, amhras faoi chineál éagórach féideartha an téarma lena dtugtar dlínse sa chonradh síntiúis, ceisteanna le haghaidh réamhrialú chuig an gCúirt Bhreithiúnais maidir le léiriú Threoir 93/13. Ba mhian léi, *inter alia*, a fháil amach an gcaithfidh sí scrúdú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach an téarma sin, i gcomhthéacs a dhlínse críochach féin a fhíorú.

Tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, go mbaineann an chosaint a thugtar do thomhaltóirí le Treoir 93/13 le cásanna ina dteipeann ar thomhaltóir, a bhfuil conradh tugtha i gcrích aige nó le díoltóir nó le soláthróir ina bhfuil téarma éagórach, cineál éagórach an téarma sin a phléadail toisc nach bhfuil sé ar an eolas faoina chearta nó toisc go gcuirtear bac air iad a dhearbhu mar gheall ar na costais a bheadh i gceist le himeachtaí dlíthiúla (mír 30).

Dá bhrí sin, níl ról na cúirte náisiúnta i réimse na cosanta tomhaltóirí teoranta do chumhacht chun rialú a thabhairt maidir le cineál éagórach féideartha téarma chonarthaigh, ach is éard atá ann freisin an oibleagáid an tsaincheist sin a scrúdú *ex officio* i gcás ina bhfuil na gnéithe dlíthiúla agus fíorasacha is gá don chúram sin ar fáil di, lena n-áirítear agus í á mheas cibé an bhfuil dlínse chríochach aici. I gcás ina measfaidh an chúirt náisiúnta go bhfuil téarma den sórt sin éagórach, ní fhéadfaidh sí é a chur i bhfeidhm, ach amháin mura bhfuil sé beartaithe ag an tomhaltóir, tar éis dó é a bheith curtha ar an eolas faoi ag an gcúirt sin, a stádas éagórach nó neamhcheangailteach a mhaíomh (míreanna 32 agus 33).

Ar an gcaoi chéanna, níl dlí náisiúnta lena bhforáiltear nach bhfuil sé faoi cheangal aici ach amháin i gcás inar éirigh leis an tomhaltóir agóid a dhéanamh i gcoinne téarma conarthach éagórach os comhair na cúirte náisiúnta le Treoir 93/13. Eisiatar le dlí den sórt sin an fhéidearthacht go bhféadfaidh an chúirt náisiúnta measúnú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach téarma chonarthaigh (mír 1 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 9 Samhain 2010 (an Mór-Dhlísheomra), VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, EU:C:2010:659)

Critéir mheasúnaithe – Scrúdú arna dhéanamh ex officio ag an gcúirt náisiúnta ar théarma de chineál éagórach lena dtugtar dlínse

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ³⁵, sonraíonn an Chúirt freisin nach mór don chúirt náisiúnta, *ex officio*, bearta fiosrúcháin a dhéanamh chun a shuí an dtagann téarma lena dtugtar dlínse chríochach eisiach sa chonradh is ábhar don díospóid os a comhair, agus a tugadh i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir, faoi raon feidhme Threoir 93/13 agus, más amhlaidh atá, chun measúnú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach féideartha téarma den sórt sin. Chun éifeachtacht na cosanta do thomhaltóirí atá beartaithe ag reachtas an Aontais Eorpaigh a chosaint i gcás arb é is

³⁵ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil III.1 dar teideal 'Critéir mheasúnaithe' lch. 26.

príomhthréith di an éagothroime idir an tomhaltóir agus an díoltóir nó an soláthróir, nach féidir a cheartú ach amháin trí ghníomhaíocht dhearfach nach bhfuil baint aici leis na páirtithe iarbhir sa chonradh, ní mór don chúirt náisiúnta a chinneadh, i ngach cás agus cibé rialacha sa dlí náisiúnta, cibé acu a caibidlíodh nó nár caibidlíodh an téarma atá faoi chonspóid ar leithligh idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir (mír 48 agus mír 3 chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 17 Bealtaine 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen (C-147/16, [EU:C:2018:320](#))

Scrúdú ag an gcúirt náisiúnta ex officio maidir le cibé acu a thagann nó nach dtagann conradh faoi raon feidhme Threoir 93/13

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ³⁶, measann an Chúirt go bhfuil gá do chúirt náisiúnta a bhfuil breithiúnas mainneachtana á dhéanamh aici agus a bhfuil sé de chumhacht aici, faoi rialacha nós imeachta intíre, scrúdú a dhéanamh *ex officio* i dtaobh an bhfuil an téarma ar a bhfuil an t-éileamh bunaithe contrártha le rialacha náisiúnta an bheartais phoiblí, scrúdú a dhéanamh *ex officio* i dtaobh an dtagann an conradh ina bhfuil an téarma sin faoi raon feidhme Threoir 93/13 agus, i gcás inarb iomchuí, i dtaobh chineál éagórach féideartha an téarma sin de réir bhrí na Treorach sin (mír 1 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 11 Márta 2020, Lintner (C-511/17, [EU:C:2020:188](#))

Conradh iasachta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach – Téarmaí eile uile an chonartha a chur san áireamh chun measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach an téarma atá faoi chonspóid – Airteagal 6(1) – Scrúdú arna dhéanamh ex officio ag an gcúirt náisiúnta ar chineál éagórach na dtéarmaí sa chonradh – Raon feidhme

Thug an t-iarratasóir caingean os comhair Fővárosi Törvényszék (Ard-Chúirt Bhúdaipeist, an Ungáir) maidir le téarmaí áirithe a líomhnaítear a bheith éagórach i gcomhaontú iasachta morgáiste atá ainmnithe in airgeadra eachtrach a thug sé i gcrích le bunaíocht bhaincéireachta. Faoi na téarmaí sin, bhí sé de cheart ag an mbunaíocht bhaincéireachta sin an conradh iasachta sin a leasú go haontaobhach. Tar éis di an chaingean sin a dhíbhe, rinne an chúirt sin, i ndiaidh achomhairc arna thabhairt ag an iarratasóir, an cás a tharchur chuig an gcúirt achomhairc inniúil agus d'fhorchuir sí oibleagáid scrúdú a dhéanamh, *ex officio*, ar chlásail chonartha nár cháin an t-iarratasóir ina chéad chaingean, a bhain go háirithe leis an deimhniú nótaire, leis na forais leis an bhfoirceannadh agus le costais áirithe a bhí le híoc ag an iarratasóir sin.

Agus tarchur le haghaidh réamhrálú á éisteacht aici, is é tuairim na Cúirte, ar an gcéad dul síos, go bhfuil raon feidhme an scrúdaithe *ex officio* ag an gcúirt náisiúnta i dtaobh chineál éagórach téarma chonarthaigh faoi Threoir 93/13, nach bhfuil sé d'oibleagáid ar an gcúirt sin scrúdú a dhéanamh *ex officio* nó go haonarach ar na téarmaí conartha eile go léir nach ndearna an tomhaltóir sin agóid ina gcoinne, d'fhonn a fháil amach an féidir iad a mheas mar théarmaí

³⁶ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.2 dar teideal 'Raon feidhme *ratione materiae*: na coincheapa 'díoltóir nó soláthróir' agus 'tomhaltóir' Ich. 4.

éagóracha, ach nach mór di scrúdú a dhéanamh ar na téarmaí sin amháin atá nasctha le hábhar na díospóide, mar atá sainithe ag na páirtithe. Dá bhrí sin, sonraíonn an Chúirt nach mór don scrúdú teorainneacha ábhar na díospóide a urramú, a thuigtear mar thoradh atá á lorg ag páirtí, arna léamh i bhfianaise na bhfoirmeacha ordaithe atá á lorg agus i bhfianaise na saincheisteanna dlí a chuireann na páirtithe ar aghaidh chuige sin. Dá réir sin, tá sé laistigh de na teorainneacha sin go n-iarrtar ar an gcúirt náisiúnta scrúdú a dhéanamh *ex officio* ar théarma conarthach chun nach ndiúltófaí d'éilimh an tomhaltóra le cinneadh a d'fhéadfadh a bheith críochnaitheach, i gcás inarb iomchuí, a bhfuil éifeacht *res judicata* leis, nuair a d'fhéadfaí iad a sheasamh mura ndearna an tomhaltóir, mar gheall ar easpa eolais, cineál éagórach an téarma sin a agairt. Cuireann an Chúirt in iúl freisin, ionas nach ndéanfar dochar d'éifeachtacht na cosanta a thugtar do thomhaltóirí faoin Treoir sin, nár cheart don chúirt náisiúnta na héilimh os a comhair a léamh go foirmiúil, ach, ar a mhalairt, nach mór di a n-ábhar a thuiscint i bhfianaise na saincheisteanna dlí ar a bhfuiltear ag brath chun tacú leis na héilimh sin (míreanna 28, 30, 32, 33 agus mír 1 den chuid oibríochtúil).

Maidir le, ar an dara dul síos, cur chun feidhme an scrúdaithe *ex officio* ar chineál éagórach téarma, chinn an Chúirt má tá amhras tromchúiseach ann faoi ghnéithe dlíthiúla agus fíorasacha sa chomhad a cuireadh faoi bhráid na cúirte náisiúnta maidir le cineál éagórach téarmaí áirithe nár thagair an tomhaltóir dóibh, ach a bhaineann le hábhar na díospóide, ní mór don chúirt sin bearta fiosrúcháin a ghlacadh *ex officio* chun an comhad sin a thabhairt chun críche, trína iarraidh ar na páirtithe, i gcomhréir leis an bprionsabal *audi alteram partem*, na soiléirithe agus na doiciméid is gá chun na críche sin a sholáthar dó (mír 37).

2.2. Teorainneacha na hoibleagáide

Breithiúnas an 21 Samhain 2002, Cofidis (C-473/00, [EU:C:2002:705](#))

Caingean arna tabhairt ag díoltóir nó soláthróir – Foráil náisiúnta lena gcuirtear toirmeasc ar an gcúirt náisiúnta a chinneadh, ar dhul in éag don tréimhse teorann, uaithi féin nó tar éis pléadáil a rinne an tomhaltóir, go bhfuil téarma de chineál éagórach

Trí chonradh an 26 Eanáir 1998, dheonaigh Cofidis saoráid chreidmheasa d'iasachtaí. Ós rud é nach raibh na tráthchodanna íoctha, thug Cofidis caingean i gcoinne an iasachtaí sin an 24 Lúnasa 2000 os comhair Tribunal d'instance de Vienne (an Chúirt Dúiche, Vienne, an Fhrainc) chun na suimeanna atá dlite a íoc.

Cé gur chinn sé go raibh téarmaí áirithe den chonradh creidmheasa de chineál éagórach, chinn tribunal d'instance de Vienne (an Chúirt Dúiche, Vienne, an Fhrainc) go raibh an tréimhse teorann dhá bhliain a leagtar síos in Airteagal L. 311-37 den Chód Tomhaltóirí infheidhme agus toirmeasc air na téarmaí a chinn sé a bheith de chineál éagórach a chur ar leataobh.

Chinn sé bac a chur ar na himeachtaí agus a iarraidh ar an gCúirt an gceanglaítear leis an gceanglas go ndéanfaí an córas cosanta tomhaltóirí a leagtar síos leis an Treoir a léiriú i gcomhréir le dlí an Aontais ar an gcúirt náisiúnta, a tugadh caingean le haghaidh íocaíochta arna tabhairt ag an díoltóir nó ag an soláthróir i gcoinne an tomhaltóra lena bhfuil conradh déanta

aige, riail eisceachtúil nós imeachta a chur ar leataobh, amhail an riail atá leagtha síos in Airteagal L. 311-37 den Chód Tomhaltóirí. I gcleachtas, cuireadh cosc leis an riail sin ar an gcúirt náisiúnta aon téarma éagórach a chur ar leataobh, arna iarraidh sin ag an tomhaltóir nó *ex officio*, lena gcuirtear an Conradh ar bun tráth is faide ná dhá bhliain sular tugadh an chaingean agus dá bhrí sin chuir sí ar chumas an díoltóra nó an tsoláthróra brath ar na téarmaí sin os comhair na gcúirteanna agus a chaingean a bhunú orthu.

Ina breithiúnas, chinn an Chúirt go mbaineann an chosaint a thugtar do thomhaltóirí le Treoir 93/13 le cásanna ina dteipeann ar thomhaltóir a bhfuil Conradh ina bhfuil téarma éagórach tugtha i gcrích aige le díoltóir nó le soláthróir cineál éagórach an téarma sin a phléadáil. Is léir, dá bhrí sin, in imeachtaí arb é is aidhm dóibh téarmaí éagóracha a fhorfheidhmiú arna dtionscnamh ag díoltóirí nó ag soláthróirí i gcoinne tomhaltóirí, go bhféadfadh sé dochar a dhéanamh d'éifeachtacht na cosanta atá beartaithe le hAirteagal 6 agus 7 den Treoir dá socrófaí teorainn ama maidir le cumhacht na cúirte téarmaí den sórt sin a chur i leataobh, *ex officio* nó tar éis pléadail arna tarraingt anuas ag an tomhaltóir.

Dá bhrí sin, maidir le foráil nós imeachta lena gcuirtear toirmeasc ar an gcúirt náisiúnta, ar dhul in éag don tréimhse teorann, a ardú, *ex officio* nó tar éis pléadail arna tarraingt anuas ag tomhaltóir, d'fhéadfadh sé go mbeadh sé ródheacair téarma a bhfuil a chur i bhfeidhm á lorg ag an díoltóir nó ag an soláthróir a ardú, i ndíospóidí ina bhfuil tomhaltóirí ina gcosantóirí, cur i bhfeidhm na cosanta a bhféachtar leis an Treoir a thabhairt dóibh agus, dá bhrí sin, ní mór don chúirt sin neamhaird a thabhairt di (mír 36).

Breithiúnas an 18 Feabhra 2016, Finanzmadrid EFC (C-49/14, [EU:C:2016:98](#))

Nós imeachta um ordú íocaíochta – Nós imeachta forfheidhmithe – Dlíne na cúirte náisiúnta um fhorghníomhú chun neamhbhailíocht an téarma éagóraigh a ardú ex officio – An prionsabal res judicata – Prionsabal na héifeachtachta – Cosaint bhreithiúnach

Bhain an cás sin le reachtaíocht na Spáinne nár foráladh léi, ar thaobh amháin, ach amháin i gcásanna eisceachtúla, d'idirghabháil na cúirte náisiúnta sa nós imeachta um ordú íocaíochta agus, ar an taobh eile, nár lig sé di athbhreithniú a dhéanamh *ex officio* ar théarmaí éagóracha a d'fhéadfadh a bheith ann i gcomhthéacs fhorfheidhmiú an ordaithe íocaíochta sin.

I ndáil leis sin, chinn an Chúirt go bhféadfadh teideal infhorghníomhaithe a bheith ar an tomhaltóir gan tairbhiú, ag céim ar bith de na himeachtaí, den ráthaíocht go ndéanfaí measúnú ar chineál éagórach na dtéarmaí atá i gceist, i gcás ina bhfuil cúrsa agus gnéithe speisialta an nós imeachta um ordú íocaíochta de chineál a fhágann, in éagmais imthosca sonracha lena n-éilítear idirghabháil na cúirte, go ndúnfar na himeachtaí sin gan an fhéidearthacht a bheith ann athbhreithniú a dhéanamh ar théarmaí éagóracha a bheith ann i gconradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir, agus i gcás nach bhfuil dlínse ag an gcúirt a éistean forfheidhmiú an ordaithe íocaíochta chun measúnú a dhéanamh *ex officio* an ann do théarmaí den sórt sin. D'fhéadfadh socrú nós imeachta den sórt sin dochar a dhéanamh d'éifeachtacht chosaint na gceart faoi Threoir 93/13. Ní féidir cosaint éifeachtach na gceart sin a ráthú ach amháin ar choinníoll go gcuireann an córas nós imeachta ar chumas na cúirt, le linn nós imeachta um ordú íocaíochta nó imeachtaí forghníomhaithe a bhaineann le hordú

íocaíochta, athbhreithniú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach féideartha na téarmaí sa chonradh lena mbaineann (míreanna 45 agus 46).

De réir na Cúirte, ní féidir amhras a chaitheamh ar an mbreithniú sin i gcás ina dtugtar feidhm *res judicata*, don chinneadh arna eisiúint ag an údarás a éistean an t-iarratas ar ordú íocaíochta agus go dtugtar éifeacht dó atá ar aon dul le héifeachtaí cinnidh na cúirte, leis an dlí nós imeachta náisiúnta. Dealraíonn sé go bhfuil reachtaíocht den sórt sin ag teacht salach ar phrionsabal na héifeachtachta, a mhéid a fhágann sé dodhéanta nó ródheacair é, in imeachtaí arna dtionscnamh ag soláthróirí nó díoltóirí agus inarb iad tomhaltóirí na cosantóirí, an chosaint a thugtar do thomhaltóirí le Treoir 93/13 a áirithiú (míreanna 47 agus 48).

Breithiúnas an 26 Eanáir 2017, Banco Primus (C-421/14, [EU:C:2017:60](#))

Comhaontuithe iasachta morgáiste – Imeachtaí forfheidhmithe morgáiste – Tréimhse teorann – Feidhm na gcúirteanna náisiúnta – Feidhm res judicata

Sa bhliain 2008, thug Banco Primus iasacht d'iasachtaí le morgáiste ar a theach. Tar éis mhainneachtain an iasachtaí seacht dtráthchuid mhíosúil as a chéile a íoc, rinneadh an téarma a fhoirceannadh de bhun téarma sa chomhaontú iasachta. D'iarr Banco Primus go n-íocfaí an phríomhshuim iomlán atá dlite, gnáthús agus ús mainneachtana chomh maith le costais éagsúla. Chuaigh sé ar aghaidh freisin chun an réadmhaoín mhorgáistithe a cheantáil. Ós rud é nár ghlac aon thairgeoir páirt sa cheant, bhronn Juzgado de Primera Instancia nº 2 de Santander (Cúirt Chéadchéime Uimh. 2, Santander, an Spáinn, 'an chúirt chéadchéime') an réadmhaoín ar Banco Primus, a rinne iarratas ar úsáid na réadmhaoine sin. Cuireadh é sin siar mar thoradh ar thrí theagmhas i ndiaidh a chéile, lena n-áirítear teagmhas as ar glacadh ordú lenar aicmíodh téarma an chomhaontaithe iasachta a bhaineann le hús mainneachtana mar théarma éagórach. Nuair a glacadh cinneadh tar éis an tríú agóid, cuireadh deireadh le fionraí na n-imeachtaí díbeartha atá ar feitheamh.

Rinne an t-iasachtaí agóid, os comhair na cúirte céadchéime, trí bhíthin iarratais urghnách, i gcoinne na n-imeachtaí forfheidhmithe morgáiste, ag éileamh go raibh téarma an chomhaontaithe iasachta a bhaineann le hús mainneachtana de chineál éagórach. Tar éis na hagóide sin, chuir an chúirt sin in iúl, tar éis di na himeachtaí díbeartha a chur ar fionraí, go raibh amhras uirthi maidir le cineál éagórach, de réir bhrí Threoir 93/13, téarmaí áirithe den chomhaontú iasachta seachas na téarmaí sin a bhaineann le hús mainneachtana.

Mar sin féin, chinn an chúirt sin, *inter alia*, go gcuirtear cosc le reachtaíocht na Spáinne lena rialaítear prionsabal *res judicata* scrúdú nua a dhéanamh ar chineál éagórach téarmaí an chonartha atá i gceist sna príomhimeachtaí, ós rud é go raibh a dlíthiúlacht, i bhfianaise Threoir 93/13, fíoraithe cheana féin i gcomhthéacs cinnidh a bhí ina chinneadh críochnaitheach.

Chinn an Chúirt nach gcuirtear cosc le Treoir 93/13 ar riail náisiúnta lena gcuirtear cosc ar an gcúirt náisiúnta athbhreithniú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach na dtéarmaí conarthacha le díoltóir nó le soláthróir, i gcás inar cinneadh cheana féin dlíthiúlacht na dtéarmaí conarthacha go léir i bhfianaise na Treorach sin le cinneadh a bhfuil feidhm *res judicata* aige (an chéad fhomhír de mhír 2 den chuid oibríochtúil). Tugann an Chúirt faoi deara go gceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta measúnú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach téarma chonarthaigh

a thagann faoi raon feidhme Threoir 93/13 agus, leis an méid sin á dhéanamh aici, an éagothroime atá ann idir an tomhaltóir agus an díoltóir nó an soláthróir a chúiteamh, ar choinníoll go bhfuil na gnéithe dlíthiúla agus fíorasacha is gá chun na críche sin ar fáil di (mír 43).

Maidir leis sin, meabhraíonn an Chúirt an tábhacht a bhaineann leis an bprionsabal *res judicata* i ndlíchóras an Aontais agus sna dlíchórais náisiúnta araon. D'fhonn cobhsaíocht an dlí agus an chaidrimh dhlíthiúil araon agus riar cuí an cheartais a áirithiú, tá bhfuil sé tábhachtach nach féidir agóid a dhéanamh a thuilleadh in aghaidh cinntí cúirte atá tagtha chun bheith críochnaitheach tar éis idiú na leigheasanna atá ar fáil nó tar éis dhul in éag na dteorainneacha ama dá bhforáiltear chun leas a bhaint as na leigheasanna sin (mír 46).

Thairis sin, ní cheanglaítear le dlí an Aontais ar chúirt náisiúnta deireadh a chur le rialacha nós imeachta náisiúnta lena mbronntar feidhm *res judicata* ar chinneadh, fiú dá bhféadfaí sárú ar fhoráil, beag beann ar chineál na forála sin, atá i dTreoir 93/13 a leigheas, mura rud é go dtugann an dlí náisiúnta an chumhacht sin do chúirt den sórt sin i gcás ina sáraítear rialacha náisiúnta an bheartais phoiblí. Ina theannta sin, de réir dhlí an Aontais, tagraíonn prionsabal na cosanta breithiúnaí éifeachtaí do thomhaltóirí ní don cheart chun rochtain a fháil ar dhá leibhéal dlínse, ach do chúirt nó binse amháin (míreanna 47 agus 48).

Mar sin féin, ní féidir leis na coinníollacha a leagtar síos leis an dlí náisiúnta maidir le téarmaí éagóraacha i gconradh arna thabhairt i gcrích le tomhaltóir ag díoltóir nó ag soláthróir a bheith ina gceangal ar thomhaltóirí, dá dtagraítear in Airteagal 6(1) de Threoir 93/13, dochar a dhéanamh do shubstaint an chirt a fhaigheann tomhaltóirí ón Treoir sin gan bheith faoi cheangal ag téarma a mheastar a bheith éagórach (mír 51).

Dá bhrí sin, rialaíonn an Chúirt, i gcás téarma chonarthaigh amháin nó níos mó nár scrúdaíodh a chineál nó a gcineál éagórach féideartha le linn athbhreithniú breithiúnach a rinneadh roimhe sin ar an gconradh atá faoi chonspóid arna thabhairt i gcrích le cinneadh ag a bhfuil feidhm *res judicata*, go gceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta, ar thug an tomhaltóir os a comhair go cuí trí agóid theagmhasach, measúnú a dhéanamh, ar iarratas ó na páirtithe nó *ex officio*, i gcás ina bhfuil fáil aici ar na gnéithe dlíthiúla agus fíorasacha is gá chun na críche sin, ar chineál éagórach féideartha na dtéarmaí sin (an dara fómhír de mhír 2 den chuid oibríochtúil). In éagmais athbhreithniú den sórt sin, bheadh cosaint tomhaltóirí neamhiomlán agus neamhleor agus ní bheadh sí leordhóthanach ná éifeachtach chun cosc a chur ar úsáid leanúnach na dtéarmaí sin, contrártha leis an méid dá bhforáiltear in hAirteagal 7(1) de Threoir 93/13 (mír 52).

Breithiúnas an 17 Bealtaine 2022 (an Mór-Dhlísheomra), Ibercaja Banco (C-600/19, EU:C:2022:394)

Imeachtaí forfheidhmithe morgáiste – Nádúr éagórach an téarma lena socraítear an ráta ainmniúil úis mainneachtana agus an téarma um luathíocaíocht atá sa chomhaontú iasachta – Feidhm res judicata agus cosc ama – Cailleadh na féidearthachta chun nádúr éagórach téarma an chonartha a agairt os comhair cúirte – Cumhacht athbhreithnithe na cúirte náisiúnta chun gníomhú uaithi féin

Bhí an díospóid sna príomhimeachtaí idir MA agus Ibercaja Banco SA maidir le hiarratas ar íocaíocht úis atá dlite don bhunaíocht bhaincéireachta mar gheall ar neamh-chomhlíonadh an

chomhaontaithe iasachta morgáiste a tugadh i gcrích idir na páirtithe sin ag MA agus PO. D'ordaigh an chúirt a bhfuil dlínse aici forfheidhmiú mhorgáiste Ibercaja Banco agus forfheidhmiú údaraithe i gcoinne tomhaltóirí. Ní raibh sé ach le linn na n-imeachtaí forfheidhmithe, go díreach tar éis an mhaoin mhorgáistithe a dhíol ar ceant, go raibh MA ag brath ar nádúr éagórach an téarma a bhaineann le hús mainneachtana agus an téarma íosráta, is é sin le rá, i gcás nach gceadaíonn éifeacht *res judicata* agus cosc ama don chúirt scrúdú a dhéanamh uaithi féin an bhfuil na téarmaí éagórach nó a chur ar chumas an tomhaltóra brath ar nádúr éagórach na dtéarmaí sin. Rinneadh scrúdú uaithi féin ar an gconradh tráth a tionscnaíodh imeachtaí forfheidhmithe morgáiste, cé nach ndearnadh an scrúdú ar na téarmaí atá faoi chonspóid a lua go sainráite ná a réasúnú.

Ina breithiúnas, scrúdaíonn an Chúirt an idirghníomhaíocht idir an prionsabal *res judicata*, an cosc ama agus cumhacht na cúirte náisiúnta chun scrúdú a dhéanamh uaithi féin ar nádúr éagórach téarma chonarthaigh in imeachtaí forfheidhmithe morgáiste.

Ar thaobh amháin, tugann an Chúirt faoi deara go gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1) agus Airteagal 7(1) de Threoir 93/13 ar reachtaíocht náisiúnta nach gceadaíonn, mar gheall ar éifeacht údarais *res judicata* agus cosc ama, don chúirt nádúr éagórach na dtéarmaí conarthacha i gcomhthéacs imeachtaí forfheidhmithe morgáiste a scrúdú uaithi féin, ná don tomhaltóir, tar éis dhul in éag na teorann ama chun agóid a thaisceadh, nádúr éagórach na dtéarmaí conarthacha sin a agairt sna himeachtaí sin nó in imeachtaí dearbhaithe ina dhiaidh sin. Tá an léirmhíniú sin ar an Treoir infheidhme i gcás ina ndearnadh na téarmaí sin a scrúdú tráth a tionscnaíodh na himeachtaí forfheidhmithe morgáiste gan an scrúdú sin a bheith luaite ná réasúnaithe go sainráite sa chinneadh lena n-údaráítear an forfheidhmiú morgáiste, agus gan é a bheith sonraithe sa chinneadh sin nach bhféadfaí scrúdú den sórt sin a chur faoi cheist a thuilleadh in éagmais agóide. Sa mhéid nár cuireadh in iúl dó go raibh scrúdú *ex officio* ann ar nádúr éagórach na dtéarmaí conarthacha sa chinneadh lena n-údaráítear forfheidhmiú morgáiste, níorbh fhéidir leis an tomhaltóir an gá le hachomharc a dhéanamh i gcoinne an chinnidh sin a mheas ar bhonn lánfheasach. Ní fhéadfaí athbhreithniú éifeachtach ar nádúr éagórach féideartha téarmaí conarthacha a chinntiú dá mbeadh údarás *res judicata* ag gabháil freisin le nach luaitear athbhreithniú den sórt sin iontu (míreanna 49, 50 agus mír 1 den chuid oibríochtúil).

Ar an taobh eile, measann an Chúirt, áfach, go bhfuil ag teacht le hAirteagal 6(1) agus Airteagal 7(1) de Threoir 93/13 reachtaíocht náisiúnta nach n-údaráíonn do chúirt náisiúnta, ag gníomhú uaithi féin nó arna iarraidh sin ag tomhaltóir, scrúdú a dhéanamh ar nádúr éagórach féideartha téarmaí conarthacha nuair a bheidh an ráthaíocht mhorgáiste réadaithe, an réadmhaoin mhorgáistithe díolta agus na cearta úinéireachta i leith na réadmhaoine sin aistrithe chuig tríú páirtí. Tá an chonclúid sin, áfach, faoi réir an choinníll go bhféadfaí an tomhaltóir ar díoladh a réadmhaoin mhorgáistithe in ann a chearta a dhearbhu trí bhíthin imeachtaí ina dhiaidh sin chun cúiteamh a fháil as an gcaillteanas airgeadais mar gheall ar théarmaí éagóracha a chur i bhfeidhm (mír 2 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 17 Bealtaine 2022 (an Mór-Dhlísheomra), SPV Project 1503 agus páirtithe eile (C-693/19 agus C-831/19, [EU:C:2022:395](#))

Nósanna imeachta maidir le hordú íocaíochta agus astuithe tríú páirtí – Údarás res judicata lena gcumhdaítear go hintuigthe bailíocht théarmaí infhorfheidhmithe – Cumhacht na cúirte forfheidhmithe chun scrúdú a dhéanamh uaithi féin an bhfuil téarma conarthach éagórach

Bhí an díospóid sna príomhimeachtaí idir, ar thaobh amháin, SPV Project 1503 Srl agus Dobank SpA, ionadaí de chuid Unicredit SpA, agus YB agus, ar an taobh eile, Banco di Desio e della Brianza SpA agus institiúidí creidmheasa eile agus YX agus ZW, maidir le nósanna imeachta forfheidhmithe atá bunaithe ar ionstraimí in-fhorfheidhmithe a bhfuil údarás *res judicata* faighte acu. Ceistíonn cúirteanna forfheidhmithe na hIodáile cineál éagórach an téarma pionóis agus an téarma lena bhforáiltear do ús mainneachtana ar chonarthaí maoinithe, agus nádúr éagórach téarmaí áirithe atá i gconarthaí ráthaíochta. Ba ar bhonn na gconarthaí sin a fuair na creidiúnaithe orduithe íocaíochta críochnaitheacha. Tugann na cúirteanna faoi deara, mar sin féin, de bhua phrionsabail an dlí nós imeachta náisiúnta, in éagmais agóide a bheith déanta ag an tomhaltóir, go gcumhdaítear le *res judicata* orduithe íocaíochta cineál neamh-éagórach théarmaí an chonartha ráthaíochta, fiú amháin in éagmais aon scrúdaithe fhollasaigh ag an gcúirt a d'eisigh an t-ordú sin, ar a éagóraí atá na téarmaí sin.

Ina breithiúnas, soiléiríonn an Chúirt an gaol idir an prionsabal *res judicata* agus cumhacht na cúirte atá freagrach as an bhforfheidhmiú chun scrúdú a dhéanamh uaithi féin, i gcomhthéacs nós imeachta um ordú íocaíochta, ar nádúr éagórach téarma chonarthaigh atá mar bhunús leis an ordú sin.

Maidir leis sin, chinn an Chúirt go gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1) agus Airteagal 7(1) de Threoir 93/13 ar reachtaíocht náisiúnta ar dá réir, i gcás nach ndearna an féichiúnaí agóid i gcoinne ordú íocaíochta, nach féidir leis an gcúirt atá freagrach as an bhforfheidhmiú athbhreithniú a dhéanamh i dtaobh nádúr éagórach féideartha na dtéarmaí ar a bhfuil an t-ordú sin bunaithe, ar an bhforas go gcumhdaíonn údarás *res judicata* an ordaithe sin go hintuigthe bailíocht na dtéarmaí sin. Go sonrach, maidir le reachtaíocht faoina meastar go ndearna an chúirt scrúdú uaithi féin ar nádúr éagórach téarmaí conarthacha agus go bhfuil údarás *res judicata* faighte acu, fiú in éagmais aon ráitis ar chúiseanna chuige sin sa chinneadh lena bhforchuirtear an t-ordú íocaíochta, dlítear go mbainfí an tsubstaint den oibleagáid atá ar an gcúirt náisiúnta scrúdú a dhéanamh uaithi féin ar nádúr éagórach na dtéarmaí sin. I gcás den sórt sin, leis an gceanglas maidir le cosaint éifeachtach bhreithiúnach, ceanglaítear go bhféadfaidh an gcúirt atá freagrach as an bhforfheidhmiú a mheas, lena n-áirítear den chéad uair, an bhfuil na téarmaí conarthacha ar a raibh an t-ordú bunaithe éagórach. Ní bhaineann le hábhar, i ndáil leis sin, an fíoras nach raibh a fhios ag an bhféichiúnaí, ar an dáta a tháinig an t-ordú chun bheith críochnaitheach, go bhféadfaí é a aicmiú mar 'thomhaltóir' de réir bhrí na Treorach sin (míreanna 65 go 68 agus an chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 17 Bealtaine 2022 (an Mór-Dhlísheomra), Impuls Leasing România (C-725/19, EU:C:2022:396)

Nós imeachta um fhorfheidhmiú conartha léasaithe ar ionstraim in-fhorfheidhmithe é – Agóid i gcoinne an fhorfheidhmithe – Reachtaíocht náisiúnta nach gceadaítear léi don chúirt ar tugadh an agóid sin os a comhair a sheiceáil an bhfuil téarmaí ionstraime in-fhorfheidhmithe éagórach – Cumhacht na cúirte atá freagrach as forfheidhmiú a chinneadh scrúdú a dhéanamh uaithi féin i dtaobh nádúr éagórach féideartha téarma – Leigheas faoin dlí coiteann a bheith ann lenar féidir athbhreithniú a dhéanamh i dtaobh an bhfuil na téarmaí sin éagórach – Ceanglas urrúis maidir le himeachtaí forfheidhmiúcháin a chur ar fionraí

Bhí an díospóid sna príomhimeachtaí idir IO agus Impuls Leasing Romania IFN SA, maidir le hagóid i gcoinne bearta forfheidhmiúcháin a bhaineann le conradh léasaithe. Deir cúirt na Rómáine go bhfuil téarmaí áirithe sa chonradh léasaithe, ar ar a bhonn a tionscnaíodh nós imeachta forfheidhmithe, a d'fhéadfaí a mheas mar théarmaí éagóracha. Mar sin féin, ní cheadaítear le reachtaíocht na Rómáine don chúirt atá freagrach as forfheidhmiú fiachais a chinneadh, a bhfuil agóid os a comhair i gcoinne an fhorfheidhmithe sin, measúnú a dhéanamh, uaithi féin nó arna iarraidh sin don tomhaltóir, ar nádúr éagórach téarmaí conartha arna dtabhairt i gcrích idir tomhaltóir agus díoltóir nó soláthróir ar ionstraim in-fhorfheidhmithe é, ar an bhforas go bhfuil leigheas dlí ginearálta ann ina bhféadfaidh an chúirt a éistfidh an chaingean sin athbhreithniú a dhéanamh ar nádúr éagórach téarmaí conartha den sórt sin. Lle linn caingean a éisteacht ar leithligh ón gcaingean a bhaineann le himeachtaí forfheidhmiúcháin, tá sé de chumhacht ag an gcúirt atá ag tabhairt breith ar shubstaint an cháis na himeachtaí sin a chur ar fionraí. Mar sin féin, ceanglaítear ar an tomhaltóir a iarrann go gcuirfí na himeachtaí forfheidhmiúcháin ar fionraí urrús a ríomhtar ar bhonn luach ábhar na caingne a íoc.

Ina breithiúnas, tugann an Chúirt aghaidh ar chumhacht na cúirte náisiúnta chun scrúdú a dhéanamh uaithi féin ar nádúr éagórach téarmaí ionstraime in-fhorfheidhmithe i gcás ina dtugtar agóid i gcoinne fhorfheidhmiú na hionstraime sin os a comhair.

I ndáil leis sin, measann sí go gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1) agus Airteagal 7(1) de Threoir 93/13 agus le prionsabal na héifeachtachta ar reachtaíocht náisiúnta nach gceadaítear léi don chúirt atá freagrach as forfheidhmiú fiachais a chinneadh, a bhfuil agóid os a comhair i gcoinne an fhorfheidhmithe sin, measúnú a dhéanamh, uaithi féin nó arna iarraidh sin ag tomhaltóir, ar nádúr éagórach téarmaí conartha ar ionstraim in-fhorfheidhmithe é, sa chás nach bhféadfaidh an chúirt a thugann breith ar shubstaint an cháis, ar féidir caingean ar leith faoin dlí coiteann a chur faoina bráid d'fhonn scrúdú a fháil ar nádúr éagórach féideartha téarmaí an chonartha sin, na himeachtaí forfheidhmiúcháin a chur ar fionraí go dtí go dtabharfaidh sí breith ar na tuillteanais, ach amháin má íoctar urrús, mar shampla arna ríomh ar bhonn luach ábhar an achomhairc, ar leibhéal ar dóigh dó an tomhaltóir a dhíspreagadh ó chaingean den sórt sin a thabhairt agus a choinneáil ar bun. Maidir leis an urrús sin, sonraíonn an Chúirt nár cheart na costais a bheadh i gceist le caingean dlí i ndáil le méid an fhéich a bheidh faoi chonspóid a bheith de chineál a dhíspreagfadh an tomhaltóir ó chaingean a thabhairt os comhair na cúirte. Is dócha nach mbeidh na hacmhainní airgeadais is gá ag féichiúnaí atá i mainneachtain íocaíochta chun an t-urrús is gá a sholáthar. Is amhlaidh is mó an cás más mó i bhfad luach na gcaingne a thugtar ná luach iomlán an chonartha, mar ba chosúil sna príomhimeachtaí (míreanna 58, 59 agus an chuid oibríochtúil).

3. Bearta eatramhacha a dheonú

Breithiúnas an 14 Márta 2013, Aziz (C-415/11, [EU:C:2013:164](#))

Comhaontú iasachta morgáiste – Imeachtaí forfheidhmithe morgáiste – Cumhachtaí na cúirte a éisteann na himeachtaí dearbhaithe

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ³⁷, sonraíonn an Chúirt freisin, ós rud é go bhfágann na rialacha nós imeachta náisiúnta nach féidir don chúirt atá ag tabhairt breith ar shubstaint an cháis, ar thug an tomhaltóir caingean os a comhair lena maítear go bhfuil téarma conarthach atá mar bhunús leis an teideal infhorghníomhaithe de chineál éagórach, bearta eatramhacha a dheonú a d'fhéadfadh na himeachtaí forfheidhmithe morgáiste a chur ar fionraí, i gcás inar gá bearta den sórt sin a dheonú chun lán-éifeachtacht a chinnidh chríochnaithigh a áirithiú, go bhféadfadh an córas sin dochar a dhéanamh d'éifeachtacht na cosanta a iarrtar le Treoir 93/13 (mír 59).

Gan an fhéidearthacht sin, i ngach cás ina ndearnadh forfheidhmiú réadmhaoine morgáistithe sular tugadh breithiúnas na cúirte atá ag tabhairt breith ar shubstaint an cháis, lena ndearbhaítear go bhfuil an téarma conarthach ar a raibh an morgáiste bunaithe de chineál éagórach agus, dá bhrí sin, go bhfuil na himeachtaí forfheidhmithe neamhbhailí, d'fhágfadh an cinneadh sin nach bhféadfaí a ráthú don tomhaltóir ach cosaint chúiteach amháin, rud a bheadh neamhiomlán agus neamhleor agus nach mbeadh ina modh iomchuí ná éifeachtach chun úsáid leanúnach an téarma sin a chosc, contrártha leis an méid dá bhforáiltear in Airteagal 7(1) den Treoir sin (mír 60).

4. Measúnú ar chineál éagórach clásal eadrána

Breithiúnas an 26 Deireadh Fómhair 2006, Mostaza Claro (C-168/05, [EU:C:2006:675](#))

Gan aon agóid a dhéanamh maidir le cineál éagórach téarma sna himeachtaí eadrána – An fhéidearthacht an agóid sin a ardú sna himeachtaí achomhairc i gcoinne na dámhachtana eadrána

An 2 Bealtaine 2002, tugadh conradh síntiúis teileafóin shoghluaiste i gcrích idir Móvil agus tomhaltóir. Bhí clásal eadrána sa chonradh sin lena gcuirtear aon díospóid maidir leis an gconradh sin faoi réir eadrána ag an Asociación Europea de Arbitraje de Derecho y Equidad (an Comhlachas Eorpach um Eadrána sa Dlí agus sa Chothromas, 'AEADE').

³⁷ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil II. 3 dar teideal 'An coincheap "éagthroime shuntasach" chun aimhleasa an tomhaltóra, lch. 23.

Chuir an tomhaltóir sin i gcoinne dámhachtain eadrána arna ndéanamh ag AEADE os comhair na cúirte a rinne an tarchur, á éileamh go raibh an comhaontú eadrána neamhbhailí de bharr chineál éagórach an chlásail eadrána.

Agus an díospóid á héisteacht aige, chinn Audiencia Provincial de Madrid (an Chúirt Réigiúnach, Maidrid, an Spáinn) nach raibh aon amhras ann go raibh téarma conarthach éagórach sa chomhaontú eadrána agus go mbeadh sé neamhbhailí dá bhrí sin.

Mar sin féin, ós rud é nár phléadáil an tomhaltóir an neamhbhailíocht sin sna himeachtaí eadrána agus chun an dlí náisiúnta a léiriú i gcomhréir le Treoir 93/13, chinn sí bac a chur ar na himeachtaí agus ceist a tharchur chuig an gCúirt le haghaidh réamhrialú. Go sonrach, d'fhiafraigh sí, agus í ag éisteacht le hiarratas ar dhámhachtain eadrána atá neamhfhabhrach don tomhaltóir a chur ar neamhní, arna ndéanamh i ndiaidh imeachtaí eadrána arna bhforchur le téarma i gconradh síntiúis teileafóin shoghluaiste nach mór a aicmiú mar théarma éagórach, an bhféadfaidh an chúirt náisiúnta an dámhachtain sin a dheonú fiú mura raibh an tomhaltóir ag brath ar an gcineál sin os comhair an eadránaí.

Ina breithiúnas, chinn an Chúirt go gceanglaítear le Treoir 93/13 ar chúirt náisiúnta measúnú a dhéanamh ar cibé an bhfuil an comhaontú eadrána neamhbhailí agus an dámhachtain sin a chur ar neamhní ar an bhforas go bhfuil téarma éagórach sa chomhaontú sin, cé gur phléadáil an tomhaltóir an neamhbhailí sin i gcomhthéacs na caingne le haghaidh neamhniú amháin. Ní fhéadfaí an cuspóir arna shaothrú ag Airteagal 6 den Treoir sin, lena gceanglaítear ar na Ballstáit foráil a dhéanamh nach bhfuil téarmaí éagóracha ina gceangal ar thomhaltóirí, a bhaint amach dá gcuirfí cosc ar an gcúirt ar tugadh caingean os a comhair chun dámhachtain eadrána a chur ar neamhní measúnú a dhéanamh ar neamhbhailíocht na dámhachtana sin ar an bhforas nár phléadáil an tomhaltóir neamhbhailíocht an chomhaontaithe eadrána sna himeachtaí eadrána, agus ar an bhforas sin amháin. Ní fhéadfaí easnamh den sórt sin ar thaobh an tomhaltóra a chúiteamh, in aon chás, trí ghníomhaíocht daoine ar tríú páirtithe iad i ndáil leis an gconradh agus, dá bhrí sin, chuirfí i mbaol ar deireadh an córas cosanta speisialta arna bhunú leis an Treoir (míreanna 30, 31 agus an chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2009, Asturcom Telecomunicaciones (C-40/08, EU:C:2009:615)

Clásal eadrána éagórach – Neamhbhailíocht – Dámhachtain eadrána a bhfuil feidhm res judicata faighte aici – Forfheidhmiú – Dlíne na cúirte náisiúnta um fhorghníomhú chun neamhbhailíocht an chlásail eadrána a ardú ex officio

An 24 Bealtaine 2004, tugadh conradh síntiúis teileafóin shoghluaiste i gcrích idir Asturcom agus tomhaltóir. Bhí clásal eadrána sa chonradh sin lena gcuirtear aon díospóid maidir le forfheidhmiú an chonartha sin faoi réir eadrána ag an Asociación Europea de Arbitraje de Derecho y Equidad (an Comhlachas Eorpach um Eadrána sa Dlí agus sa Chothromas, 'AEADE'). Tá suíomh an chomhlachta eadrána sin, nár cuireadh in iúl sa chonradh, in Bilbao (an Spáinn).

Ós rud é gur theip ar an tomhaltóir sin sonraisc áirithe a íoc agus gur fhorchuir sí an conradh roimh dheireadh na tréimhse íosta síntiúis a comhaontaíodh, thug Asturcom imeachtaí eadrána ina coinne roimh an AEADE.

Ordaíodh leis an dámhachtain eadrána, a tugadh an 14 Aibreán 2005, don tomhaltóir sin suim EUR 669.60 a íoc. An 29 Deireadh Fómhair 2007, thug Asturcom caingean os comhair Juzgado de Primera Instancia nº 4 de Bilbao (Cúirt Chéadchéime Uimh. 4, Bilbao, an Spáinn) chun an dámhachtain eadrána sin a fhorghníomhú.

Lena hordú tarchuir, chinn an chúirt sin go raibh an clásal eadrána sa chonradh síntiúis de chineál éagórach. Mar sin féin, ós rud é gur léiríodh amhras maidir le comhoiriúnacht na reachtaíochta náisiúnta le dlí an Aontais, go háirithe maidir le rialacha nós imeachta intíre, chinn an chúirt sin tarchur a dhéanamh chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú.

Agus an cás á éisteacht aici, chinn an Chúirt go gceanglaítear ar chúirt náisiúnta a éistean caingean chun dámhachtain eadrána a fhorfheidhmiú, ar cúirt í a bhfuil feidhm *res judicata* faighte aici, a rinneadh gan an tomhaltóir a bheith i láthair, a luaithe a bheidh na gnéithe dlíthiúla agus fíorasacha is gá chun na críche sin ar fáil di, measúnú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach an chlásail eadrána atá i gconradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir, a mhéid a fhéadfaidh sí, faoi rialacha nós imeachta náisiúnta, measúnú den sórt sin a dhéanamh i gcaingne intíre comhchosúla. Más amhlaidh atá, is faoin gcúirt sin atá sé na hiarmhairtí uile a eascraíonn ón dlí náisiúnta a dheimhniú chun a áirithiú nach mbeidh an tomhaltóir sin faoi cheangal ag an téarma sin (mír 1 den chuid oibríochtúil).

Chun críocha an mheasúnaithe sin, sonraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gur foráil éigeantach é Airteagal 6(1) de Threoir 93/13 agus, ar an dara dul síos, i bhfianaise chineál agus thábhacht leas an phobail is bonn leis an gcosaint a thugtar do thomhaltóirí leis an Treoir sin, ní mór Airteagal 6 a mheas mar riail atá coibhéiseach le rialacha náisiúnta a rangáítear, laistigh den dlíchóras intíre, mar rialacha beartais phoiblí (míreanna 51 agus 52).

V. Éifeachtaí cinnidh go bhfuil téarma de chineál éagórach

1. Cinniúint conartha ina bhfuil téarma éagórach

Breithiúnas an 15 Márta 2012, Pereničová agus Perenič (C-453/10, [EU:C:2012:144](#))

Léiriú mícheart ar ráta céatadánach bliantúil an mhuirir – Tionchar na gcleachtas tráchtála éagórach agus na dtéarmaí éagóracha ar bhailíocht fhoriomlán an chonartha

Fuair beirt iasachtaithe iasacht SKK 150 000 (EUR 4 979) ó SOS, bunaíocht neamhbhaincéireachta, a dheonaíonn iasachtaí tomhaltóirí ar bhonn conarthaí caighdeánaithe. De réir an chomhaontaithe creidmheasa, bhí an iasacht le haisíoc i 32 tráthchuid mhíosúla de SKK 6 000 (EUR 199) arna fhorlíonadh le tríocha tríú tráthchuid cothrom le méid an iasachta a deonaíodh. Dá bhrí sin, ceanglaíodh ar na hiasachtaithe suim SKK 342 000 (EUR 11 352) a aisíoc.

Socraíodh ráta céatadánach bliantúil an mhuirir (RCBM) den iasacht – is é sin le rá, iomlán na gcostas a bhaineann leis an iasacht arna íoc ag an tomhaltóir – sa chomhaontú sin ag 48.63%.

Thug an beirt iasachtaithe caingean os comhair Okresný súd Prešov (an Chúirt Dúiche, Prešov, an tSlóvaic) ag lorg dearbhú go raibh roinnt téarmaí éagóracha ina gcomhaontú creidmheasa, amhail an ráiteas mícheart ar an RCBM, agus d'iarr siad ar an gcúirt freisin a dhearbhu go bhfuil an comhaontú neamhbhailí ina iomláine.

D'iarr an chúirt sin ar an gCúirt an gcuirtear ar a cumas le forálacha Threoir 93/13 dearbhú a dhéanamh go bhfuil conradh tomhaltóra ina bhfuil téarmaí éagóracha neamhbhailí i gcás ina mbeadh réiteach den sórt sin níos buntáistí don tomhaltóir.

Ina breithiúnas, mheabhraigh an Chúirt, ar an gcéad dul síos, gurb é cuspóir Threoir 93/13 deireadh a chur le téarmaí éagóracha a áirítear i gconarthaí tomhaltóirí, agus bailíocht an chonartha ina iomláine a choinneáil, i gcás inar féidir, agus gan na conarthaí uile ina bhfuil na téarmaí sin a chur ar neamhní. Maidir leis na critéir chun a mheas an féidir le conradh leanúint ar aghaidh gan na téarmaí éagóracha, tugann an Chúirt faoi deara nach mór cur chuige oibiachtúil a chur i bhfeidhm sa chiall nach féidir cás ceann de na páirtithe sa chonradh, sa chás seo de chuid an tomhaltóra, a mheas mar chritéar cinntitheach chun cinniúint an chonartha amach anseo a chinneadh. Dá bhrí sin, leis an Treoir sin, cuirtear cosc, agus measúnú á dhéanamh i dtaobh an bhféadfadh conradh ina bhfuil téarma éagórach amháin nó níos mó leanúint de bheith ann gan na téarmaí sin, ar na héifeachtaí tairbhiúla don tomhaltóir a bhaineann leis an gconradh a chur ar neamhní ina iomláine a chur san áireamh amháin (mír 36 agus mír 1 den chuid oibríochtúil).

Mar sin féin, deir an Chúirt nach ndearnadh ach comhchuibhiú páirteach agus íosta ar dhlíthe náisiúnta maidir le téarmaí éagóracha leis an Treoir sin, agus aithnítear ag an am céanna gur féidir leis na Ballstáit a áirithiú go bhfuil leibhéal cosanta níos airde ag an tomhaltóir ná an leibhéal dá bhforáiltear leis. Dá bhrí sin, ní chuirtear cosc leis an Treoir sin ar Bhallstát reachtaíocht a achtú, i gcomhréir le dlí an Aontais, lena gceadaítear conradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir agus ina bhfuil téarma éagórach amháin nó níos

mó ann a dhearbhu mar chonradh atá ar neamhní ina iomláine, i gcás inar léir go n-áirithítear cosaint níos fearr don tomhaltóir (mír 1 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 14 Meitheamh 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, [EU:C:2012:349](#))

Téarma éagórach maidir le hús mainneachtana – Nós imeachta um ordú íocaíochta – Cumhachtaí na cúirte náisiúnta

Is sa Spáinn atá bunús an cháis, áit inar féidir iarratais a dhéanamh leis na cúirteanna ag lorg ordú chun fiach airgid atá dlite agus iníoctha agus nach mó ná EUR 30 000 a íoc, ar choinníoll go bhfuil méid an fhéich sin fianaithe go cuí. Má dhéantar iarratas den sórt sin i gcomhréir leis na ceanglas sin, ní mór don fhéichiúnaí a fhiach a íoc nó féadfaidh sé agóid a dhéanamh i gcoinne íocaíochta laistigh de thréimhse 20 lá, agus sa chás sin éistfear a chás i ngnáthnós imeachta sibhialta.

Mar sin féin, ní údaraítear le reachtaíocht na Spáinne do na cúirteanna a éisteann iarratas ar ordú íocaíochta a dhearbhu, *ex officio*, go bhfuil téarmaí éagóracha i gconradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir neamhbhailí. Dá bhrí sin, ní cheadaítear measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach na dtéarmaí de chonradh den sórt sin ach amháin i gcás ina ndéanann an tomhaltóir agóid i gcoinne íocaíochta.

Ina theannta sin, i gcás ina n-údaraítear do chúirt Spáinneach a chinneadh go bhfuil téarma éagórach i gconradh tomhaltóra neamhbhailí, cheadaítear di leis an reachtaíocht náisiúnta an conradh a chomhlánú trí athbhreithniú a dhéanamh ar ábhar an téarma sin ar bhealach a chuirfeadh deireadh lena chineál éagórach.

Sa chás seo, bhí comhaontú iasachta de EUR 30 000 tugtha i gcrích ag duine aonair le banc Spáinneach chun carr a cheannach. Cé gur socraíodh tréimhse an chonartha ag 2014, mheas an banc creidiúnaithe go raibh sé imithe in éag roimh an dáta sin toisc, i Meán Fómhair 2008, nach raibh aisíocaíocht seacht n-aisíocaíocht mhíosúla déanta go fóill. Dá bhrí sin, thug an banc caingean os comhair Juzgado de Primera Instancia nº 2 de Sabadell (Cúirt Chéadchéime Uimh. 2, Sabadell, an Spáinn) le haghaidh ordú íocaíochta a chomhfhreagraíonn do na tráthchodanna míosúla neamhíoctha, mar aon leis an ús a chomhaontaigh na páirtithe agus na costais. Dhearbhaigh an chúirt *ex officio* neamhbhailíocht an téarma a bhaineann le hús mainneachtana ar an bhforas go raibh sé de chineál éagórach, gur socraíodh an ráta ag 29%, agus gur socraíodh an ráta nua úis ag 19%, ag tagairt don ráta úis reachtúil agus don ráta úis mainneachtana. D'ordaigh sí freisin don institiúid creidmheasa méid an úis a athríomh.

Sna himeachtaí achomhairc i gcoinne an chinnidh sin, rinne an chúirt a rinne an tarchur sa Spáinn, *inter alia*, iarracht a fháil amach an bhfuil reachtaíocht na Spáinne, lena gcuirtear ar chumas na gcúirteanna ní hamháin ábhar na dtéarmaí éagóracha a chur ar leataobh ach athbhreithniú a dhéanamh air freisin, ag luí le Treoir 93/13.

Meabhraíonn an Chúirt nach bhfuil téarma éagórach a áirítear i gconradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir ina cheangal ar an tomhaltóir faoi Threoir 93/13 agus go bhfuil an conradh ina bhfuil téarma den sórt sin fós ina cheangal ar na páirtithe de réir na dtéarmaí céanna, más féidir leis leanúint ar aghaidh gan an téarma éagórach sin. Dá réir sin,

measann an Chúirt go gcuirtear cosc leis an Treoir sin ar reachtaíocht na Spáinne a mhéid a dheonaíonn sí don chúirt náisiúnta, nuair a chinneann sí go bhfuil téarma éagórach neamhbhailí, an chumhacht chun athbhreithniú a dhéanamh ar ábhar an téarma sin (mír 2 den chuid oibríochtúil).

D'fhéadfadh cumhacht den sórt sin, dá ndeonófaí don chúirt náisiúnta í, deireadh a chur leis an éifeacht dhíspreagthach ar dhíoltóirí agus ar sholáthróirí de neamhchur i bhfeidhm dhíreach na dtéarmaí éagóraigh i leith tomhaltóirí. Dá bhrí sin, ráthaítear leis an gcumhacht sin cosaint do thomhaltóirí nach bhfuil chomh héifeachtúil leis an gcosaint a bheadh ann mar gheall ar neamhchur i bhfeidhm na dtéarmaí sin. Dá mbeadh an chúirt náisiúnta in ann athbhreithniú a dhéanamh ar ábhar na dtéarmaí éagóraigh, bheadh cathú fós ar dhíoltóirí agus ar sholáthróirí na téarmaí sin a úsáid agus fios a bheith acu, fiú dá ndearbhófaí iad a bheith neamhbhailí, go bhféadfadh an chúirt, in ainneoin sin, an conradh a chomhlánú ar bhealach a dhéanadh a leasanna a chosaint.

Dá bhrí sin, i gcás ina gcinntí siad go bhfuil téarma éagórach ann, ní cheanglaítear ar na cúirteanna náisiúnta ach cur i bhfeidhm téarma den sórt sin a eisiáimh ionas nach mbeidh éifeachtaí ceangailteacha aige ar thomhaltóirí, agus níl siad údaraithe chun athbhreithniú a dhéanamh ar ábhar an téarma éagóraigh. Ní mór don chonradh ina bhfuil an téarma ann leanúint de bheith ann, i bprionsabal, gan aon leasú seachas an leasú a eascraíonn as na téarmaí éagóraigh a scriosadh, a mhéid, i gcomhréir le rialacha an dlí náisiúnta, go bhfuil caomhnú an chonartha indéanta de réir dlí (mír 65).

2. An téarma éagórach a ionadú

Breithiúnas an 30 Aibreán 2014, Kásler agus Káslerné Rábai (C-26/13, [EU:C:2014:282](#))

Conarthaí creidmheasa tomhaltóra atá ainmnithe in airgeadra eachtrach – Téarmaí a bhaineann leis an ráta malairte – Difríocht idir an ráta ceannaigh is infheidhme maidir le scaoileadh na hiasachta agus an ráta díola is infheidhme maidir lena aisíoc – Cumhachtaí na cúirte náisiúnta agus iad ag déileáil le téarma a aicmítear mar théarma 'éagórach' – Téarma éagórach a ionadú le foráil fhorlíontach den dlí náisiúnta – Inghlathacht

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ³⁸, chinn an Chúirt freisin, i gcás ina bhfágann téarma éagórach a bhaint go bhfuil an conradh neamh-infheidhmithe, mar atá sa chás seo, ní chuirtear cosc le Treoir 93/13 ar an gcúirt náisiúnta an téarma atá i gceist a ionadú le foráil fhorlíontach den dlí náisiúnta. Le cur chuige den sórt sin, is féidir cuspóir na Treorach a bhaint amach, eadhon, *inter alia*, cothromaíocht a athbhunú idir na páirtithe agus, a mhéid is féidir, bailíocht an chonartha ina iomláine a choinneáil (mír 3 den chuid oibríochtúil).

³⁸ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.2 dar teideal 'Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann leis an bpraghas nó leis an luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt' Ich. 12. Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil III.2. 'Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht'.

Mura gceadófaí ionadú den sórt sin agus dá mbeadh sé d'oibleagáid ar an gcúirt an Conradh a neamhniú, chuirfí cineál díspreagthach an phionóis neamhnithe agus an cuspóir maidir le cosaint tomhaltóirí i mbaol. Sa chás seo, bheadh sé de thoradh ar neamhniú den sórt sin go mbeadh an tsuim iomlán nár íocadh dlite. Mar sin féin, is dócha go sáróidh sé seo acmhainn airgeadais an tomhaltóra agus, mar thoradh air sin, go ngearrfaí pionós ar an tomhaltóir seachas ar an iasachtóir, i bhfianaise na hiarmhairtí sin, a bhfuil seans ann nach mbeidh sé díspreagtha téarmaí den sórt sin a chur isteach ina chonarthaí a sheachaint (míreanna 83 agus 84).

Breithiúnas an 3 Deireadh Fómhair 2019, Dziubak (C-260/18, [EU:C:2019:819](#))

Iasacht mhorgáiste arna innéacsú d'airgeadra eachtrach – Téarma maidir leis an ráta malairte idir airgeadraí a chinneadh – Éifeachtaí an chinnidh go bhfuil téarma de chineál éagórach – Deis ag an gcúirt téarmaí éagóreacha a leigheas trí dhul i muinín téarmaí ginearálta an dlí shibhialta – Measúnú ar leas an tomhaltóra – Leanúint den chonradh gan téarmaí éagóreacha

Sa bhliain 2008, thug beirt iasachtaithe comhaontú iasachta morgáiste i gcrích le Raiffeisen Bank ainmnithe i zloty na Polainne (PLN) ach a innéacsáíodh le franc na hEilvéise (CHF). Dá bhrí sin, cé gur cuireadh na cistí ar fáil in PLN, léiríodh an tsuim atá dlite agus na haisíocaíochtaí míosúla in CHF, sa chaoi gur ghá na haisíocaíochtaí sin a tharraingt in PLN ó chuntas bainc na n-iasachtaithe. Tráth ar scaoileadh an iasacht, socraíodh an méid a bhí dlite agus curtha in iúl in CHF ar bhonn an ráta ceannaigh PLN-CHF a chuir Raiffeisen i bhfeidhm ar lá an scaoilte, ach rinneadh na haisíocaíochtaí míosúla a ríomh de réir an ráta díola PLN-CHF a chuir an banc sin i bhfeidhm tráth a raibh siad dlite. Tar éis conradh iasachta arna innéacsú do CHF a thabhairt chun críche, bhain na hiasachtaithe leas as ráta úis a bhí bunaithe ar ráta an airgeadra sin, a bhí níos ísle ná an ráta is infheidhme maidir le PLN, ach bhí siad neamhchosanta ar riosca malairte mar thoradh ar an luaineacht sa maidir le ráta malairte PLN-CHF.

Thug na hiasachtaithe caingean os comhair Sąd Okręgowy w Warszawie (an Chúirt Réigiúnach, Vársá, an Pholainn) ag lorg dearbhú go raibh an comhaontú iasachta atá i gceist ar neamhní ar an bhforas gurbh éard a bhí i dtéarmaí an chomhaontaithe sin, lena bhforáiltear do chur i bhfeidhm difríochta sa ráta malairte idir an ráta ceannaigh chun cistí a chur ar fáil agus an ráta díola le haghaidh a n-aisíocaíochtaí, ná téarmaí éagóreacha neamhdhleathacha nach raibh ina gceangal orthu faoi Threoir 93/13.

De réir na n-iasachtaithe, nuair a bheidh na téarmaí atá i gceist bainte, bheadh sé dodhéanta ráta malairte ceart a chinneadh, ionas nach bhféadfadh an comhaontú leanúint ar aghaidh. Ina theannta sin, d'áitigh siad, fiú dá bhfaighfí amach go bhféadfaí an comhaontú iasachta a fhorghníomhú gan na téarmaí sin mar chomhaontú iasachta atá ainmnithe in PLN ach nach bhfuil innéacsaithe le CHF a thuilleadh, gur cheart go leanfadh an iasacht de bheith faoi réir an úis is buntáistí a bhaineann le CHF.

Agus í ag tagairt don bhreithiúnas in *Kásler*³⁹, d'iarr an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt Bhreithiúnais an bhféadfaí forálacha ginearálta an dlí náisiúnta a chur in ionad téarmaí

³⁹ Breithiúnas an 30 Aibreán 2014, *Kásler agus Káslerné Rábaj* (C-26/13, EU:C:2014:282) arna chur i láthair i gCaibidil I.3. 3.2 'Eisiamh raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann le praghas nó luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt'.

éagóracha, i ndiaidh iad a bhaint, ar forálacha iad lena bhforáiltear go bhforlíonfar na héifeachtaí a chuirtear in iúl i gconradh le héifeachtaí a eascraíonn as prionsabail an chothromais nó an ghnáthchleachtais.

D'fhéach an chúirt náisiúnta freisin lena fháil amach an gcuirtear ar a cumas le Treoir 93/13 conradh a chur ar neamhní i gcás ina mbeadh sé d'éifeacht ag caomhnú an chonartha gan na téarmaí éagóracha cineál a phríomhchuspóir a athrú sa mhéid, cé nach bhfuil an iasacht atá i gceist innéacsaithe a thuilleadh le CHF, go leanfaí d'ús a ríomh ar bhonn an ráta is infheidhme maidir leis an airgeadra sin.

Ina breithiúnas, cinneann an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go bhfuil an fhéidearthacht go ndéanfaí ionadú dá bhforáiltear sa bhreithiúnas in *Kásler* teoranta d'fhorálacha dlí náisiúnta atá forlíontach nó infheidhme i gcás comhaontú idir na páirtithe agus atá bunaithe, go háirithe, ar an bhforas go meastar nach bhfuil téarmaí éagóracha sna forálacha sin (mír 59).

Tá na forálacha sin ceaptha an chothromaíocht a léiriú a rinneadh iarracht leis an reachtas náisiúnta a bhunú idir cearta agus oibleagáidí uile na bpáirtithe i gconarthaí áirithe i gcásanna nár imigh na páirtithe ó riail chaighdeánach dá bhforáiltear leis an reachtas náisiúnta maidir leis na conarthaí lena mbaineann nó inar roghnaigh siad go sainráite infheidhmeacht rialach arna bunú ag an reachtas náisiúnta chun na críche sin. Mar sin féin, dealraíonn sé nach raibh na forálacha ginearálta thuasluaite de dhlí na Polainne ina n-ábhar do mheasúnú sonrach ag an reachtas chun an chothromaíocht sin a shuí, agus is é an toradh a bhíonn air sin nach mbaineann siad tairbhe as an toimhde nach bhfuil siad de chineál éagórach (míreanna 60 agus 61).

Dá bhrí sin, measann an Chúirt nach féidir leis na forálacha sin na heasnamh i gconradh a leigheas, easnamh a tharla de bharr na téarmaí éagóracha atá ann a bhaint (mír 62).

Sa chomhthéacs sin, measann an Chúirt, ós rud é go mbeartaítear leis an bhféidearthacht ionadú a dhéanamh go ndéanfar cosaint tomhaltóirí a fhorfheidhmiú trína leasanna iarbhir agus láithreacha a chosaint i gcoinne na n-iarmhairtí díobhálacha féideartha a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar an gconradh atá i gceist a chur ar neamhní ina iomláine, nach mór measúnú a dhéanamh ar na hiarmhairtí sin i bhfianaise na n-imthosca atá ann cheana nó atá intuartha tráth na díospóide a bhaineann le deireadh a chur leis na téarmaí éagóracha lena mbaineann seachas na himthosca a bhí ann tráth a tugadh an conradh i gcrích (mír 2 den chuid oibríochtúil).

Ina dhiaidh sin, tugann an Chúirt le fios, faoi Threoir 93/13, go bhfuil conradh ann nach bhfuil na téarmaí éagóracha atá ann fós ina cheangal ar na páirtithe maidir leis na téarmaí eile atá ann, ar choinníoll gur féidir leanúint ar aghaidh leis an gconradh gan na téarmaí éagóracha a baineadh agus gur féidir leanúint leis an gconradh go dlíthiúil faoin dlí náisiúnta. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara, de réir na cúirte náisiúnta, tar éis na téarmaí a bhaineann leis an difríocht sa ráta malairte a scriosadh, gur cosúil go bhfuil cineál phríomhábhar an chonartha athraithe de bharr éifeacht charnach innéacsú CHF a thréigean agus cur i bhfeidhm leanúnach ráta úis bunaithe ar an ráta CHF. Ós rud é go ndealraíonn sé go bhfuil leasú den sórt sin dodhéanta ó thaobh dlí de i ndlí na Polainne, ní chuirtear cosc leis an Treoir ar chúirt na Polainne a dhearbhuí go bhfuil an conradh atá faoi chonspóid ar neamhní (míreanna 39, 42 agus 43).

Ar an bpointe sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhféadfadh neamhniú na dtéarmaí atá faoi chonspóid, ní hamháin go gcuirfí deireadh leis an sásra innéacsaithe agus leis an difríocht sa ráta malairte, ach freisin, go hindíreach, go rachadh riosca an ráta malairte ar iarraidh, rud atá nasctha go díreach le hinnéacsú na hiasachta chuig airgeadra. Mheabhraigh an Chúirt go sainítear sna téarmaí a bhaineann leis an riosca malairte príomhábhar do chonradh iasachta atá innéacsaithe d'airgeadra eachtrach, ionas go mbeidh an fhéidearthacht oibiachtúil ann an conradh iasachta atá i gceist a choinneáil ar bun, in aon chás, éiginnte (mír 44).

Ar deireadh, meabhraíonn an Chúirt, i gcás inar fearr leis an tomhaltóir gan brath ar an gcóras cosanta arna bhunú leis an Treoir i gcoinne téarmaí éagóreacha, nach bhfuil feidhm ag an gcóras sin. I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt nach mór don tomhaltóir a bheith in ann freisin diúltú cosaint a bheith aige, faoin gcóras céanna, in aghaidh na n-iarmhairtí díobhálacha a eascraíonn as an gconradh a chur ar neamhní ina iomláine, i gcás nach mian leis tairbhe a bhaint as an gcosaint sin (mír 55).

Breithiúnas an 7 Samhain 2019, Kanyeba agus páirtithe eile (Cásanna Uamtha C-349/18 go C-351/18, [EU:C:2019:936](#))⁴⁰

Coinníollacha ginearálta iompair gnóthais iarnróid – Forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha – Clásal pionóis – Cumhachtaí na cúirte náisiúnta

Tá an breithiúnas sin ina chuid de thrí dhíospóid idir Société nationale des chemins de fer belges (SNCB) (cuideachta iarnróid náisiúnta na Beilge) agus triúr paisinéirí, maidir le formhuirir bhreise a éilíodh ó na paisinéirí as taisteal ar thraein gan ticéad iompair. Tar éis do na paisinéirí sin a dhiúltú a gcás a thabhairt chun rialtacht trí phraghas an turais a íoc láithreach, móide formhuirir, nó, ina dhiaidh sin, suim sheasta a íoc, rinne SNCB agairt orthu chun go n-ordófar go n-íocfadh siad na suimeanna atá dlite mar thoradh ar na sáruithe sin ar a choinníollacha iompair. Sa chomhthéacs sin, mhaígh SNCB nach bhfuil an gaol idir é agus na taistealaithe sin de chineál conarthach, ach gur de chineál riaracháin é, ós rud é nár cheannaigh na paisinéirí sin ticéad. Agus na díospóidí sin os a comhair, d'iarr an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt, *inter alia*, maidir le raon feidhme na cosanta a thugtar le Treoir 93/13 do phaisinéirí den sórt sin a úsáideann seirbhísí cuideachta iompair gan ticéad.

Mar réamhphointe, meabhraíonn an Chúirt, i gcomhréir le hAirteagal 1(2) de Threoir 93/13, nach bhfuil téarmaí conarthacha lena léirítear, *inter alia*, forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha faoi réir fhorálacha na Treorach sin agus gur faoin gcúirt náisiúnta atá sé a fhíorú an dtagann an téarma atá i gceist laistigh den eisiámh sin ó raon feidhme na Treorach sin. Mar sin féin, ar an toimhde go dtagann an téarma sin faoin raon feidhme sin, scrúdaíonn an Chúirt cumhachtaí na cúirte náisiúnta faoi Airteagal 6(1) de Threoir 93/13 nuair a chinneann sí go bhfuil téarma conarthach de chineál éagórach, de réir bhrí na Treorach sin (mír 61).

Chinn an Chúirt go gcuirtear cosc leis an bhforáil sin ar chúirt náisiúnta téarma den sórt sin a ionadú, de bhun phrionsabail dhlí na gconarthaí, le foráil fhorlíontach den dlí náisiúnta, mura rud é nach féidir leis an gconradh atá i gceist leanúint ar aghaidh má bhaintear an téarma

⁴⁰ Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil V.3. 'Éifeachtaí eile'.

éagórach agus má nochtar an tomhaltóir, trí an Conradh a chur ar neamhní ina iomláine, d'iarmhairtí atá thar a bheith díobhálach (mír 2 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 3 Márta 2020 (an Mór-Dhlísheomra), Gómez del Moral Guasch (C-125/18, [EU:C:2020:138](#))

Comhaontú iasachta morgáiste – Ráta úis athraitheach – Innéacs tagartha bunaithe ar iasachtaí morgáiste arna ndeonú ag baint choigiltis – Innéacs a eascraíonn as foráil rialála nó riaracháin – Tabhairt isteach aontaobhach an téarma ag an díoltóir nó ag an soláthróir – Athbhreithniú ar an gceanglas trédhearcachta ag an gcúirt náisiúnta – Iarmhairtí an chinnidh go bhfuil téarma de chineál éagórach

Sa bhreithiúnas sin, a raibh a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ⁴¹, mheabhraigh an Chúirt nach gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1) de Threoir 93/13 ar an gcúirt náisiúnta, de bhun phrionsabail dhlí na gconarthaí, téarma éagórach a bhaint de chonradh a tugadh i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir, trí fhoráil fhorlíontach den dlí náisiúnta a chur ina ionad i gcásanna ina gcuirfeadh neamhbhaillíochtú téarma den sórt sin d'oibleagáid ar an gcúirt an Conradh a neamhniú ina iomláine, agus ar an gcaoi sin an tomhaltóir a nochtadh d'iarmhairtí atá thar a bheith díobhálach (mír 61).

Go ginearálta, d'fhéadfadh an toradh a bheadh ar neamhniú den sórt sin ar an gconradh go dtiocfadh méid na hiasachta atá dlite, ar dócha go mbeadh sé níos mó ná cumas airgeadais an tomhaltóra agus, mar thoradh air sin, go mbeadh claonadh ann pionós a ghearradh ar an tomhaltóir seachas ar an iasachtóir nach bhféadfaí, mar thoradh air sin, na téarmaí sin a chur isteach ina chonarthaí. Sa chás sin, ó cuireadh an comhaontú iasachta atá faoi chonspóid i gcrích, thug reachtas na Spáinne isteach innéacs 'ionadaíochta' a bhí forlíontach, faoi réir a fhíoraithe ag an gcúirt a rinne an tarchur. Sna himthosca sin, measann an Chúirt nach gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1) agus le hAirteagal 7(1) de Threoir 93/13, i gcás ina gcuirtear téarma conarthach éagórach ar neamhní lena socraítear innéacs tagartha chun an t-ús athraitheach ar iasacht a ríomh, ar an gcúirt náisiúnta an t-innéacs ionadaíochta sin a chur in ionad an innéacs sin, a bheidh infheidhme in éagmais comhaontú dá mhalairt idir na páirtithe sa chonradh, ar choinníoll nach féidir leis an gcomhaontú iasachta morgáiste lena mbaineann leanúint de bheith ann i gcás ina mbaintear an téarma éagórach sin agus go bhféadfadh neamhniú an chonartha sin ina iomláine an tomhaltóir a nochtadh d'iarmhairtí atá thar a bheith díobhálach (míreanna 63 go 67 agus mír 4 den chuid oibríochtúil).

⁴¹ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.1 dar teideal 'Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena léirítear forálacha dlí nó rialála sainordaitheacha', lch. 9.

Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, D.V. (Táillí dlíodóra – Prionsabal an ráta in aghaidh na huaire), (C-395/21, [EU:C:2023:14](#))

Conradh chun seirbhísí dlí a sholáthar arna dtabhairt i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir – Téarma lena bhforáiltear do tháillí dlíodóirí a íoc i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire – Airteagal 6(1) – Cumhachtaí na cúirte náisiúnta agus iad ag déileáil le téarma a aicmítear mar théarma ‘éagórach’

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ⁴², rialaigh an Chúirt ar éifeachtaí cinnidh go bhfuil téarma i gconradh chun seirbhísí dlí a sholáthar arna thabhairt i gcrích idir dlíodóir agus tomhaltóir lena socraítear praghas na seirbhísí arna soláthar i gcomhréir le prionsabal an ráta in aghaidh na huaire de chineál éagórach. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil sé d'oibleagáid ar an gcúirt náisiúnta an téarma sin a bhaint, mura ndéanfaidh an tomhaltóir agóid ina choinne (mír 55).

Sonraíonn an Chúirt, i gcás nach féidir, faoi fhorálacha ábhartha an dlí náisiúnta, leanúint de chonradh chun seirbhísí dlí a sholáthar a bheith ann tar éis téarma éagórach a bhaineann leis an bpraghas a bhaint agus na seirbhísí sin a bheith curtha ar fáil, ní chuirtear cosc le Treoir 93/13 ar neamhbhailíochtú an chonartha sin nó ar an gcúirt náisiúnta an staid ina mbeadh an tomhaltóir in éagmais an téarma sin a athbhunú, fiú mura bhfaigheadh an díoltóir nó an soláthróir aon luach saothair as a chuid seirbhísí (mír 59).

Maidir leis na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ag neamhniú na gconarthaí atá i gceist sna príomhimeachtaí don tomhaltóir, meabhraíonn an Chúirt a cásdlí ar dá réir, i gcás comhaontú iasachta, a d'fhágfadh, i gcás comhaontú iasachta, go bhféadfadh neamhniú conartha den sórt sin ina iomláine, i bprionsabal, méid na hiasachta atá dlite a bheith iníoctha láithreach bonn i gcomhréir le hacmhainn airgeadais an tomhaltóra agus go bhféadfadh iarmhairtí thar a bheith díobhálach a bheith aige don tomhaltóir. Mar sin féin, ní féidir leis an gcineál thar a bheith díobhálach a bhaineann le neamhniú conartha a laghdú go dtí iarmhairtí airgid amháin (mír 61).

Ní féidir a chur as an áireamh go bhféadfadh neamhniú conartha chun seirbhísí dlí a sholáthar atá curtha ar fáil cheana an tomhaltóir a chur i gcás éiginnteachta dlíthiúla, go háirithe i gcás ina gceadaítear leis an dlí náisiúnta don díoltóir nó don soláthróir luach saothair a éileamh as na seirbhísí sin ar bhonn atá éagsúil ó bhonn an chonartha a cuireadh ar neamhní. Ina theannta sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh tionchar ag neamhbhailíocht an chonartha ar bhailíocht agus ar éifeachtacht na ngníomhartha a dhéantar faoi (mír 62).

Sna himthosca sin, cinneann an Chúirt, i gcás ina ndéanfaidh an conradh a chur ar neamhní ina iomláine an tomhaltóir a nochtadh d'iarmhairtí atá thar a bheith díobhálach, ar iarmhairtí iad atá ar an gcúirt a rinne an tarchur a fhíorú, nach gcuirtear cosc le Treoir 93/13 ar an gcúirt náisiúnta neamhniú an téarma éagóraigh a leigheas trí fhoráil den dlí náisiúnta atá forlíontach nó infheidhme i gcás comhaontú na bpáirtithe sa chonradh sin a chur ina hionad. Ar an taobh eile, cuirtear cosc leis an Treoir sin ar an gcúirt náisiúnta meastachán breithiúnach ar leibhéal an

⁴² Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil I.3. 3.2 dar teideal ‘Eisiaimh ó raon feidhme Threoir 93/13 – Téarmaí conarthacha lena sainítear príomhábhar an chonartha nó a bhaineann leis an bpraghas nó leis an luach saothair agus na seirbhísí nó na hearraí atá le soláthar mar mhalairt’ lch. 15. Cuirtear an breithiúnas sin i láthair freisin i gCaibidil II.1 ‘An coincheap “téarma éagórach”, i gCaibidil III.2 ‘Ceanglais de mheon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht’.

luacha saothair atá dlite do na seirbhísí sin a chur in ionad an téarma éagóraigh a cuireadh ar neamhní (mír 4 den chuid oibríochtúil).

3. Éifeachtaí eile

Breithiúnas an 21 Eanáir 2015, Unicaja Banco agus Caixabank (C-482/13, C-484/13, C-485/13 agus C-487/13, [EU:C:2015:21](#))

Conarthaí morgáiste – Téarmaí maidir le hús mainneachtana – Téarmaí éagóracha – Imeachtaí forfheidhmithe morgáiste – Maolú ar mhéid an úis – Cumhachtaí na cúirte náisiúnta

Bhain na cásanna sna príomhimeachtaí le himeachtaí forfheidhmithe morgáiste arna dtionscnamh ag Unicaja Banco agus Caixabank ag iarraidh roinnt morgáistí a fhorfheidhmiú. Ina theannta sin, tá téarma sna conarthaí iasachta go léir sna príomhimeachtaí lena n-údaraítear don iasachtóir, má mhainníonn an t-iasachtaí a oibleagáidí íocaíochta a chomhlíonadh, an dáta aibíochta a comhaontaíodh ar dtús a thabhairt ar aghaidh agus a cheangal go n-íocfar an fiach caipitil uile gan íoc, mar aon leis an ús, an t-ús mainneachtana, an coimisiún, na costais agus na speansais a comhaontaíodh. Thug Unicaja Banco agus Caixabank imeachtaí forfheidhmithe os comhair na cúirte a rinne an tarchur chun na méideanna atá dlite tar éis chur i bhfeidhm na rátaí úis mainneachtana dá bhforáiltear sna conarthaí morgáiste atá i gceist.

I gcomhthéacs na gcaingne sin, dhírigh an chúirt sin ar an gceist maidir le cineál ‘éagórach’, de réir bhrí Airteagal 3(1) de Threoir 93/13, na dtéarmaí a bhaineann leis na rátaí úis mainneachtana agus cur i bhfeidhm na rátaí sin maidir leis an gcaipiteal a spreagtar a aisíocaíocht luath de bharr na híocaíochta déanaí. I ndáil leis sin, chuir an chúirt a rinne an tarchur in iúl, áfach, go bhfuil amhras uirthi faoi na hiarmhairtí nach mór di a bhaint as cineál éagórach na dtéarmaí sin i bhfianaise na forála náisiúnta faoina gceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta, a bhfuil imeachtaí forfheidhmithe morgáiste os a comhair, na suimeanna atá dlite faoi théarma i gconradh iasachta morgáiste a athríomh i gcás ina bhforáiltear leis na conarthaí d’ús mainneachtana ag ráta níos airde ná trí oiread an ráta reachtúil, trí ráta úis mainneachtana nach mó ná an tairseach sin a chur i bhfeidhm.

I ndáil leis sin, rialaíonn an Chúirt ar dtús, de réir na cúirte a rinne an tarchur, go bhfuil na téarmaí a bhaineann le hús mainneachtana i gconradh iasachta morgáiste ar tugadh imeachtaí os a comhair chun iad a fhorghníomhú de ‘chineál éagórach’, de réir bhrí Airteagal 3 de Threoir 93/13 (mír 27). Sa chomhthéacs sin, tugann an Chúirt faoi deara, maidir leis na hiarmhairtí atá le baint as an gcinneadh go bhfuil foráil conarthach de chineál éagórach idir tomhaltóir agus díoltóir nó soláthróir, go n-eascaíonn sé ó fhoclaíocht Airteagal 6(1) de Threoir 93/13 nach bhfuil sé de cheangal ar na cúirteanna náisiúnta sin ach cur i bhfeidhm téarma conarthach éagórach a eisiamh ionas nach mbeidh éifeachtaí ceangailteacha aige maidir leis an tomhaltóir, gan bheith de chumhacht acu ábhar an téarma sin a athbhreithniú. Ní mór don chonradh sin leanúint de bheith ann, i bprionsabal, gan aon leasú seachas an leasú a eascaíonn as na téarmaí éagóracha a scriosadh, a mhéid, i gcomhréir le rialacha an dlí náisiúnta, go bhfuil leanúint den chonradh sin a bheith ann indéanta de réir dlí (mír 28).

Is léir ó na horduithe tarchuir go bhforáiltear leis an bhforáil náisiúnta atá i gceist d'ús mainneachtana d'iasachtaí nó do chreidmheas a laghdú chun príomháit chónaithe a cheannach agus a ráthú le morgáistí ar an teaghais atá i gceist (mír 35). Baineann raon feidhme na forála sin le haon chonradh iasachta morgáiste agus, dá bhrí sin, tá sé éagsúil le raon feidhme Threoir 93/13, nach mbaineann ach le téarmaí éagóracha a áirítear i gconarthaí arna dtabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir. Dá bhrí sin, maidir leis an oibleagáid an tairseach a urramú a chomhfhreagraíonn don ráta úis mainneachtana atá cothrom le trí oiread an ráta úis reachtúil, mar a bhí beartaithe ag an reachtas, tá sí gan dochar don mheasúnú a dhéanfaidh an chúirt ar chineál éagórach téarma lena socraítear ús mainneachtana (mír 36).

Sa chomhthéacs sin, cuireann an Chúirt in iúl nach mór, de bhun Airteagal 4(1) de Threoir 93/13, measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach téarma chonarthaigh trí chineál na n-earraí nó na seirbhísí ar tugadh an conradh i gcrích ina leith a chur san áireamh agus trí thagairt a dhéanamh, ar an dáta inar tugadh an conradh i gcrích, do na himthosca go léir a bhí i gceist. Dá bhrí sin, ní mór measúnú a dhéanamh ar na hiarmhairtí a fhéadfaidh a bheith i gceist leis an téarma sin faoin dlí is infheidhme maidir leis an gconradh freisin, a thugann le tuiscint go ndéanfar scrúdú ar an gcóras dlí náisiúnta (mír 37). I ndáil leis sin, cuireann an Chúirt in iúl freisin go gceanglaítear ar chúirt náisiúnta ar tugadh díospóid os a comhair idir daoine aonair amháin, agus forálacha an dlí náisiúnta á gcur i bhfeidhm, rialacha uile an dlí náisiúnta a chur san áireamh agus iad a léiriú, a mhéid is féidir, i bhfianaise fhoclaíocht agus chuspóir na Treorach is infheidhme maidir leis an ábhar chun toradh a bhaint amach atá comhsheasmhach leis an gcuspóir atá á saothrú leis an Treoir (mír 38).

Dá bhrí sin, measann an Chúirt nach gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1) de Threoir 93/13 ar fhoráil náisiúnta, amhail an ceann atá i gceist sa chás seo, ar choinníoll go bhfuil a cur i bhfeidhm gan dochar do mheasúnú na cúirte náisiúnta ar chineál éagórach téarma den sórt sin, agus ní chuirtear cosc leis ar an gcúirt sin an téarma sin a bhaint dá gcinnfí go bhfuil an téarma de chineál 'éagórach'. I gcás ina bhfuil aghaidh le tabhairt ag an gcúirt náisiúnta ar théarma conarthach a bhaineann le hús mainneachtana a bhfuil an ráta níos lú ná an ráta dá bhforáiltear leis an dlí náisiúnta, ní chuirtear cosc le huasteorainn reachtach den sórt sin a shocrú ar an gcúirt sin measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach féideartha an téarma sin (mír 40 den chuid oibríochtúil).

Os a choinne sin, i gcás ina bhfuil an ráta úis mainneachtana a leagtar síos i dtéarma i gconradh iasachta morgáiste níos airde ná an ráta dá bhforáiltear leis an dlí náisiúnta agus nach mór dó, i gcomhréir leis an dlí sin, a bheith faoi réir teorann, níor cheart go gcuirfeadh fíoras den sórt sin bac ar an gcúirt náisiúnta, os a chionn agus thar an mbeart modhnóireachta sin, gach tátal a bhaint as cineál éagórach féideartha, i bhfianaise Threoir 93/13, an téarma ina bhfuil an ráta sin, trína neamhniú i gcás inarb iomchuí (míreanna 41 agus 42).

Breithiúnas an 7 Lúnasa 2018, Banco Santander (C-96/16 agus C-94/17, [EU:C:2018:643](#))

Fiachas a shannadh – Comhaontú iasachta arna thabhairt i gcrích le tomhaltóir – Critéir chun measúnú a dhéanamh ar chineál éagórach téarma an chonartha sin lena socraítear an ráta úis mainneachtana – Iarmhairtí an chineáil éagóraigh sin

Sa bhreithiúnas sin, a raibh a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ⁴³, luaigh an Chúirt nach gcuirtear cosc le Treoir 93/13 ar chásdlí náisiúnta, amhail cásdlí an Tribunal Supremo (an Chúirt Uachtarach, an Spáinn), ar dá réir a bhfuil deireadh iomlán an úis sin mar thoradh ar chineál éagórach téarma neamhchaibidlíthe de chomhaontú iasachta arna dtabhairt i gcrích le tomhaltóir lena socraítear an ráta úis mainneachtana, is é an gnáthús dá bhforáiltear sa chomhaontú sin a leanann de bheith ag rith (mír 3 den chuid oibríochtúil).

Go háirithe, tugann an Chúirt faoi deara nach n-eascaíonn sé as an Treoir sin téarma i gcomhaontú iasachta lena socraítear an ráta úis mainneachtana a chur i leataobh nó ar neamhní, mar gheall ar a chineál éagórach, gur cheart go gcuirfí téarma an chomhaontaithe sin i leataobh nó ar neamhní, lena socraítear an gnáthráta úis, go háirithe ós rud é nach mór na téarmaí éagsúla sin a idirdhealú go soiléir. I ndáil leis sin, measann an Chúirt go bhfuil sé i gceist le hús mainneachtana pionós a ghearradh ar mhainneachtain an fhéichiúnaí a oibleagáid a chomhlíonadh maidir leis an iasacht a aisíoc ar théarmaí conarthacha, an féichiúnaí sin a dhíspreagadh óna oibleagáidí a chomhlíonadh go déanach agus, i gcás inarb iomchuí, an t-iasachtóir a chúiteamh as an damáiste a rinneadh dó mar thoradh ar íocaíocht dhéanach. I gcodarsnacht leis sin, is é feidhm an ghnáthúis ná luach saothair don iasachtóir a chuireann suim airgid ar fáil go dtí go mbeidh an tsuim sin aisíoctha. Tá feidhm ag na breithnithe sin beag beann ar an mbealach ina bhfuil an fhoclaíocht sa téarma conarthach lena gcinntear an ráta úis mainneachtana agus lena socraítear an gnáthráta úis. Go háirithe, tá feidhm acu ní hamháin nuair a shocraítear an ráta úis mainneachtana go neamhspleách ar an ngnáthráta úis, i dtéarma ar leithligh, ach freisin nuair a shocraítear an ráta úis mainneachtana i bhfoirm méadú ar an ngnáthráta úis faoi líon áirithe pointí céatadáin. Sa chás deireanach sin, ós rud é gurb é atá sa téarma éagórach an méadú sin, ní cheanglaítear le Treoir 93/13 ach an méadú sin a neamhniú (míreanna 76 agus 77).

Breithiúnas an 26 Márta 2019 (an Mór-Dhlísheomra), Abanca Corporación Bancaria (C-70/17 agus C-179/17, [EU:C:2019:250](#))

Téarma luath-aisíocaíochta brostaithe i gconradh iasachta morgáiste – Dearbhú go bhfuil an téarma éagórach i bpáirt – Cumhachtaí na cúirte náisiúnta agus iad ag déileáil le téarma a aicmítear mar théarma ‘éagórach’ – Téarma éagórach a ionadú le foráil den dlí náisiúnta

Bhain na díospóidí sna príomhimeachtaí le conarthaí iasachta morgáiste a tugadh i gcrích sa Spáinn, ina bhfuil téarma lena gceadaítear luath-aisíocaíocht an chonartha a éileamh, go háirithe i gcás ina mainnítear tráthchuid mhíosúil amháin a íoc.

⁴³ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil II.1, dar teideal ‘An coincheap “téarma éagórach”, lch. 19.

Chuir na cúirteanna a rinne an tarchur ceist faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais maidir le cibé an gá, go bunúsach, Airteagail 6 agus 7 de Threoir 93/13 a léiriú amhail, i gcás ina meastar go bhfuil téarma luath-aisíocaíochta i gconradh iasachta morgáiste éagórach, go bhféadfar é a choinneáil go páirteach mar sin féin trí na gnéithe a fhágann go bhfuil sé éagórach a bhaint. D'iarr siad freisin an bhféadfaí na forálacha sin a léiriú amhail, a mhalairt air sin, go bhféadfadh imeachtaí forfheidhmithe morgáiste a thionscnaítear faoin téarma sin leanúint ar aghaidh mar sin féin trí riail an dlí náisiúnta a chur i bhfeidhm ar bhealach forlíontach, ós rud é go bhféadfadh an neamhfheidhreachacht dul ar iontaoibh na n-imeachtaí sin a bheith contrártha do leasanna na dtomhaltóirí.

I ndáil leis sin, measann an Chúirt nach mór Airteagail 6 agus 7 de Threoir 93/13 a léiriú amhail, ar an gcéad dul síos, go gcuirtear cosc leo ar théarma luath-aisíocaíochta i gconradh iasachta morgáiste a mheastar a bheith éagórach a choinneáil ar bun go páirteach, trí na gnéithe a fhágann go bhfuil sé éagórach a bhaint, i gcás inarb ionann an bhaint sin agus athbhreithniú a dhéanamh ar ábhar an téarma sin trína shubstaint a athrú. Ina dhiaidh sin, tugann an Chúirt faoi deara nach gcuirtear cosc leis na hAirteagail sin ar an gcúirt náisiúnta neamhniú téarma éagórach den sórt sin a leigheas trí fhocláíocht nua na forála reachtaí lena spreagtar an téarma sin, a bhí infheidhme i gcás chomhaontú na bpáirtithe sa chonradh, a chur ina ionad, ar choinníoll nach bhféadfadh an conradh iasachta morgáiste atá i gceist leanúint de bheith ann dá gcuirfí deireadh leis an téarma éagórach sin, agus go suitear go bhféadfadh neamhniú an chonartha ina iomláine go mbeadh iarmhairtí thar a bheith díobhálach ag an tomhaltóir (an chuid oibríochtúil).

Mar sin féin, i gcás ina gcinneann an chúirt náisiúnta go bhfuil téarma éagórach i gconradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir ar neamhní, cuirtear cosc le hAirteagal 6(1) de Threoir 93/13 ar riail dlí náisiúnta lena gcuirtear ar chumas na cúirte náisiúnta an conradh sin a fhorlíonadh trí athbhreithniú a dhéanamh ar ábhar an téarma sin. Dá bhrí sin, dá mbeadh sé de chead ag an gcúirt náisiúnta athbhreithniú a dhéanamh ar ábhar na dtéarmaí éagóracha a áirítear i gconradh den sórt sin, d'fhéadfadh cumhacht den sórt sin dochar a dhéanamh do chuspóir fadtéarmach Airteagal 7 de Threoir 93/13 a bhaint amach. Chuirfeadh an chumhacht sin le deireadh a chur le héifeacht athchomhairleach na dtéarmaí éagóracha sin ar dhíoltóirí nó ar sholáthróirí le neamhchur i bhfeidhm díreach maidir leis an tomhaltóir, a mhéid a bheadh na díoltóirí nó na soláthróirí sin fós ag cathú na téarmaí sin a úsáid agus iad ar an eolas, fiú dá ndearbhófaí iad a bheith neamhbhailí, go bhféadfadh an chúirt náisiúnta, in ainneoin sin, an conradh a chomhlánú, a mhéid is gá, ar bhealach a dhéanadh leas na díoltóirí nó na soláthróirí sin a chosaint (míreanna 53 agus 54).

Mar sin féin, i gcás nach féidir le conradh a tugadh i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir leanúint de bheith ann tar éis téarma éagórach a bhaint, ní chuirtear cosc le hAirteagal 6(1) de Threoir 93/13 ar an gcúirt náisiúnta, i gcomhréir le prionsabail dhlí na gconarthaí, téarma éagórach a bhaint trí fhoráil fhorlíontach den dlí náisiúnta a chur ina ionad i gcásanna ina gcuirfeadh neamhbhailíochtú an téarma éagóraigh d'oibleagáid ar an gcúirt an conradh a neamhniú ina iomláine de bharr neamhbhailíocht an téarma éagóraigh, agus ar an gcaoi sin an tomhaltóir a nochtadh d'iarmhairtí atá thar a bheith díobhálach, ionas go ngearrfaí pionós ar an tomhaltóir dá bhrí sin (mír 56).

Tá bonn cirt iomlán le hionadú den sórt sin i bhfianaise chuspóir Threoir 93/13. Tá sé comhsheasmhach le cuspóir Airteagal 6(1) den Treoir sin, ós rud é go mbeartaítear leis an

bhforáil sin fíorchothromaíocht a chur in ionad na cothromaíochta foirmiúla a bhunaítear leis an gconradh idir cearta agus oibleagáidí na bpáirtithe lena n-athbhunaítear comhionannas eatarthu, gan gach conradh ina bhfuil téarmaí éagóracha a neamhniú (mír 57).

Mura raibh sé ceadaithe foráil fhorlíontach den dlí náisiúnta a chur in ionad téarma éagórach, lena gceanglófaí ar an gcúirt an conradh a neamhniú ina iomláine, d'fhéadfadh iarmhairtí thar a bheith díobhálach a bheith ann don tomhaltóir, ionas go bhféadfaí an éifeacht athchomhairleach a eascraíonn as neamhniú an chonartha a chur i mbaol. Go ginearálta, maidir le conradh iasachta, d'fhéadfadh an toradh a bheadh ar neamhniú den sórt sin go dtiocfadh méid na hiasachta atá dlite, ar dócha go mbeadh sé níos mó ná cumas airgeadais an tomhaltóra agus, mar thoradh air sin, go mbeadh claonadh ann pionós a ghearradh ar an tomhaltóir seachas ar an iasachtóir nach bhféadfaí, mar thoradh air sin, na téarmaí sin a chur isteach ina chonarthaí (mír 58).

Ar chúiseanna comhchosúla, tá an Chúirt Bhreithiúnais den tuairim, i gcás nach féidir le conradh iasachta morgáiste arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir leanúint de bheith ann tar éis téarma éagórach a bhaint a bhfuil a fhoclaíocht bunaithe ar fhoráil reachtach is infheidhme i gcás ina gcomhaontaíonn na páirtithe sa chonradh amhlaidh, ní chuirtear cosc le hAirteagal 6(1) de Threoir 93/13 ar chúirt náisiúnta an téarma sin a ionadú, d'fhonn cosc a chur ar an gconradh sin a bheith neamhbhaile, le foclaíocht nua na forála reachtaí sin, a thugtar isteach tar éis an conradh a thabhairt i gcrích, a mhéid a dhéanfaidh neamhniú an chonartha an tomhaltóir a nochtadh d'iarmhairtí atá thar a bheith díobhálach (mír 59).

Is faoi na cúirteanna a rinne an tarchur atá sé a fhíorú, i gcomhréir le rialacha an dlí náisiúnta agus cur chuige oibiachtúil a ghlacadh, an bhféadfadh na téarmaí sin a bhaint nach bhféadfaí leanúint de na conarthaí iasachta morgáiste a thuilleadh.

I gcás den sórt sin, is faoi na cúirteanna a rinne an tarchur a bheidh sé scrúdú a dhéanamh i dtaobh an ndéanfaí neamhniú na gconarthaí iasachta morgáiste atá i gceist sna príomhimeachtaí na tomhaltóirí lena mbaineann a nochtadh d'iarmhairtí atá thar a bheith díobhálach. I ndáil leis sin, tugann an Chúirt faoi deara gur léir ó na horduithe tarchuir go bhféadfadh éifeachtaí a bheith ag neamhniú den sórt sin, go háirithe, ar shocruithe nós imeachta an dlí náisiúnta ar dá bhun a fhéadfaidh na bainc aisíocaíocht a fháil ó na tomhaltóirí, sa chúirt, maidir le méid iomlán na hiasachta atá dlite (mír 61).

Breithiúnas an 7 Samhain 2019, Kanyeba agus páirtithe eile (Cásanna Uamtha C-349/18 go C-351/18, [EU:C:2019:936](#))

Coinníollacha ginearálta iompair gnóthais iarnróid – Clásal pionóis – Cumhachtaí na cúirte náisiúnta

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ⁴⁴, chinn an Chúirt, agus rialú á thabhairt aici ar chlásal pionóis dá bhforáiltear i gconradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir, go gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1)

⁴⁴ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil V.2 dar teideal 'Ionadú an téarma éagóraigh', lch. 53.

de Threoir 93/13 ar chúirt náisiúnta, a chinneann go bhfuil clásal pionóis den sórt sin de chineál éagórach, méid an phionóis a fhorchuirtear ar an tomhaltóir sin leis an téarma sin a athrú (mír 2 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Ibercaja Banco (C-452/18, [EU:C:2020:536](#))

Comhaontú iasachta morgáiste – Téarma lena dteorannaítear inathraitheacht an ráta úis (an téarma ‘íosráta’) – Comhaontú le haghaidh nuachana – Tarscaoileadh caingne dlí i gcoinne téarmaí conartha – Neamhcheangailteach

Sa bhreithiúnas sin, a bhfuil a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ⁴⁵, measann an Chúirt nach gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1) de Threoir 93/13 ar théarma i gconradh arna thabhairt i gcrích idir díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir a d’fhéadfaí a chinneadh a bheith de chineál éagórach os comhair na gcúirteanna ó bheith ina ábhar do chomhaontú le haghaidh nuachana idir an díoltóir nó an soláthróir sin agus an tomhaltóir sin, ar théarma é trína dtarscaoileann an tomhaltóir na héifeachtaí a bhainfeadh le cineál éagórach an téarma sin a dhearbhu, ar choinníoll gur toradh é an tarscaoileadh sin ar thoiliú saor agus feasach an tomhaltóra atá le fíorú ag an gcúirt náisiúnta (mír 1 den chuid oibríochtúil).

Sonraíonn an Chúirt nach féidir tarscaoileadh an tomhaltóra maidir lena cheart a bheith ag brath ar neamhniú téarma éagóraigh a chur san áireamh ach amháin más rud é, tráth an tarscaoilte sin, go raibh an tomhaltóir ar an eolas faoi chineál neamhcheangailteach an téarma sin agus faoi na hiarmhairtí a d’eascair as. Is sa chás sin amháin is féidir a mheas gur toradh ar thoiliú saor agus feasach é a chomhaontú nó a comhaontú le haghaidh nuachana maidir le téarma den sórt sin, i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar síos in Airteagal 3 de Threoir 93/13, ar faoin gcúirt náisiúnta atá sé a fhíorú (mír 29).

4. Teorainn ar éifeachtaí ama an dearbhaithe neamhbhailíochta

Breithiúnas an 21 Nollaig 2016 (an Mór-Dhlísheomra, Gutiérrez Naranjo (C-154/15, C-307/15 agus C-308/15, [EU:C:2016:980](#)))

Iasachtaí morgáiste – Téarmaí éagóracha – Dearbhú neamhbhailíochta – Teorainn ag an gcúirt náisiúnta ar éifeachtaí ama an dearbhaithe go bhfuil téarma éagórach neamhbhailí

Bhain na cásanna sna príomhimeachtaí le téarmaí a cuireadh isteach i gcomhaontuithe iasachta morgáiste lena mbunaítear ráta íosta nach bhféadfadh an ráta athraitheach úis titim faoina bhun. Fiú dá mba rud é gur dearbhaíodh na téarmaí ‘íosráta’ sin a bheith éagórach le breithiúnas níos luaithe ó Chúirt Uachtarach na Spáinne i bhfianaise chásdlí na Cúirte Breithiúnais maidir le léiriú Threoir 93/13, bhí an Chúirt Uachtarach sin, go ginearálta, tar éis

⁴⁵ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil II.1, dar teideal ‘An coincheap “téarma éagórach”’, Ich. 20. Cuireadh an breithiúnas i láthair freisin i gCaibidil II.2. ‘Coincheap an téarma “nár caibidlíodh ar leithligh” agus Caibidil III.2 ‘Ceanglais maidir le meon macánta, cothromaíocht agus trédhearcacht’.

éifeachtaí aisghníomhacha an dearbhaithe go bhfuil na dtéarmaí sin neamhbhailí a theorannú do shuimeanna a íocadh go míchuí tar éis a breithiúnas a thabhairt i bprionsabal. Sna himthosca sin, d'fhiafraigh na cúirteanna a rinne an tarchur, ar tugadh imeachtaí os a gcomhair ag tomhaltóirí a ndearna cur i bhfeidhm na dtéarmaí 'íosratá' sin difear dóibh, an raibh teorainn den sórt sin ar éifeachtaí ama an dearbhaithe neamhbhailíochta comhoiriúnach le Treoir 93/13.

Ina breithiúnas, chuir an Chúirt in iúl nach mór go mbeadh sé d'éifeacht ag cinneadh go bhfuil téarma éagórach de réir bhrí Threoir 93/13 cás an tomhaltóra a athbhunú ina mbeadh sé in éagmais an téarma sin. Dá bhrí sin, sa chás seo, ní mór don chinneadh go bhfuil téarma 'íosratá' de chineál éagórach cead a thabhairt na buntáistí a fuarthas go míchuí a thabhairt ar ais chun aimhleasa na dtomhaltóirí (míreanna 66 agus 67).

I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt, cé go bhféadfaidh cúirt náisiúnta cinneadh a dhéanamh nach ndéanfaidh a breithiúnas difear, ar mhaithe le deimhneacht dhlíthiúil, do chásanna arna gcinneadh go cinntitheach le cinntí breithiúnacha roimhe seo gur faoin gCúirt amháin atá sé, ar an taobh eile, cinneadh a dhéanamh maidir leis na teorainneacha ama atá le cur ar an léiriú ar riail de chuid an Aontais. Ina theannta sin, a mhéid a bhaineann an teorainn ar éifeachtaí ama an neamhbhailíochta i ndáil le téarmaí 'íosratá', mar a chinn Cúirt Uachtarach na Spáinne, an ceart ar thomhaltóirí na suimeanna go léir a d'íoc siad go míchuí a ghnóthú, ní áirítear leis ach cosaint neamhiomlán agus neamhleor do thomhaltóirí. Sna himthosca sin, ní modh leordhóthanach ná éifeachtach é teorannú den sórt sin chun cosc a chur ar úsáid téarmaí den chineál sin, contrártha leis an méid dá bhforáiltear leis an Treoir. Dá bhrí sin, cuirtear cosc le dlí an Aontais ar an teorainn sin ar éifeachtaí ama aisghníomhacha a bhaineann le neamhbhailíocht téarma éagóraigh (míreanna 70, 72, 73, 75 agus an chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 17 Bealtaine 2022 (an Mór-Dhlísheomra), Unicaja Banco (C-869/19, EU:C:2022:397)

Conradh morgáiste – Nádúr éagórach an 'chlásail íosratá' dá bhforáiltear sa chonradh sin – Rialacha náisiúnta maidir leis an nós imeachta achomhairc – Teorainn ag an gcúirt náisiúnta ar éifeachtaí ama an dearbhaithe go bhfuil téarma éagórach neamhbhailí – Aisíoc – Cumhachtaí athbhreithnithe na cúirte achomhairc náisiúnta chun gníomhú uathí féin

Bhí an díospóid sna príomhimeachtaí idir L agus Banco de Caja España de Inversiones, Salamanca y Soria SAU, a tháinig i gcomharbas ar Unicaja Banco SA, maidir le mainneachtain na cúirte achomhairc náisiúnta saincheist a ardú uathí féin ina líomhnaítear sárú ar dhlí an Aontais. Dheonaigh an bhunaíocht bhaincéireachta iasacht morgáiste do L. Áiríodh sa chonradh sin 'clásal íosratá' nach bhféadfadh an ráta athraitheach a bheith níos ísle ná 3%. Thug L caingean i gcoinne na bunaíochta sin, ag iarraidh neamhniú an chlásail sin agus aisíoc na suimeanna a fuarthas go míchuí, ag maíomh gur cheart a dhearbhu go bhfuil an téarma sin éagórach mar gheall ar a easpa trédhearcachta. Sheas an chúirt chéadchéime leis an gcaingean, agus chuir sí teorainn leis na héifeachtaí aisghníomhacha i gcomhréir leis an gcásdlí náisiúnta. Níor ordaigh an chúirt achomhairc, ar thug an bhunaíocht bhaincéireachta achomharc os a comhair, aisíoc iomlán na méideanna a fuarthas faoin 'gclásal íosratá', ós rud é nach ndearna L achomharc i gcoinne an bhreithiúnais a tugadh ag an gcéad chéim. Faoi dhlí na Spáinne, mura gconspóideann aon cheann de na páirtithe cuid den chuid oibríochtúil de bhreithiúnas, ní féidir leis an gcúirt achomhairc gach éifeacht a bhaint di ná í a athrú. Tá cosúlacht éigin idir an riail sin

agus feidhm *res judicata*. Dá bhrí sin, d'fhiafraigh Cúirt Uachtarach na Spáinne den Chúirt faoi chomhoiriúnacht an dlí náisiúnta le dlí an Aontais, go háirithe maidir leis an bhfíoras nach féidir le cúirt náisiúnta ar tugadh achomharc i gcoinne breithiúnais os a comhair lena gcuirtear teorainn ama le haisíoc na suimeanna a d'íoc an tomhaltóir go míchuí de bhun téarma a dearbhaíodh a bheith éagórach, saincheist a ardú uaithi féin lena n-éilítear sárú ar Threoir 93/13 nó a ordú go n-aisíocfar na suimeanna sin ina n-iomláine.

Ina breithiúnas, scrúdaíonn an Chúirt an gaol idir prionsabail nós imeachta náisiúnta áirithe lena rialaítear imeachtaí achomhairc, amhail na prionsabail lena rialaítear an chuid oibríochtúil, comhréireacht agus toirmeasc reformatio in peius, agus cumhacht na cúirte náisiúnta chun scrúdú a dhéanamh uaithi féin ar nádúr éagórach téarma.

I ndáil leis sin, measann sí go gcuirtear cosc le hAirteagal 6(1) de Threoir 93/13 ar phrionsabail nós imeachta den sórt sin a chur i bhfeidhm, ar prionsabail iad. faoi nach féidir le cúirt náisiúnta atá ag éisteacht achomhairc i gcoinne breithiúnas a chuireann teorainn ama le haisíoc na suimeanna a d'íoc an tomhaltóir go míchuí faoi théarma a dearbhaíodh a bheith éagórach saincheist ina líomhnaítear sárú ar fhoráil den Treoir sin a ardú, uaithi féin, agus aisíoc iomlán na suimeanna sin a ordú, i gcás nach féidir mainneachtain an tomhaltóra lena mbaineann an teorainn ama sin a chonspóid a chur i leith éighníomhaíocht iomlán an tomhaltóra. Sa chás seo, sonraíonn an Chúirt go bhféadfaí a rá nach ndearna an tomhaltóir lena mbaineann achomharc laistigh de thréimhse iomchuí mar go raibh an tréimhse chun achomharc a dhéanamh imithe in éag cheana nuair a tugadh an breithiúnas in *Gutiérrez Naranjo* agus páirtithe eile ⁴⁶, lena chinn an Chúirt nach raibh an cásdlí náisiúnta a chuir teorainn ama leis na héifeachtaí aisíoca a bhain le dearbhú ar théarma conarthach éagórach ag luí leis an Treoir sin. Dá bhrí sin, sna príomhimeachtaí, níor léirigh an tomhaltóir lena mbaineann éighníomhacht iomlán toisc nach ndearna sé achomharc. Sna cúinsí sin, tá cur i bhfeidhm na bprionsabal nós imeachta náisiúnta lena ndéantar na modhanna nós imeachta chun a chearta a dhearbhu faoin Treoir maidir le téarmaí éagóracha a bhaint de contrártha do prionsabal na héifeachtachta, sa mhéid gur dóigh dó sin a fhágáil go mbeidh sé dodhéanta nó ródheacair na cearta sin a chosaint (míreanna 38 agus 39 agus an chuid oibríochtúil).

⁴⁶ Breithiúnas an 21 Nollaig 2016, *Gutiérrez Naranjo agus páirtithe eile* (C-154/15, C-307/15 agus C-308/15, EU:C:2016:980) arna chur i láthair i gCaibidil V.4. 'Teorainn ar éifeachtaí ama an dearbhaithe neamhbhaillíochta'.

VI. Modhanna chun cosc a chur ar úsáid leanúnach téarma éagóraigh

1. Comhghníomhaíochtaí nó gníomhaíochtaí ar mhaithe le leas an phobail

Breithiúnas an 26 Aibreán 2012, Invitel (C-472/10, [EU:C:2012:242](#))

Modhnú aontaobhach ag an díoltóir nó an soláthróir ar théarmaí an chonartha – Caingean i leith urghaire arna thabhairt ar mhaithe le leas an phobail, thar ceann tomhaltóirí, ag comhlacht arna ainmniú ag an dlí náisiúnta – Cinneadh go bhfuil an téarma d chineál éagórach – Éifeachtaí dlíthiúla

Sa bhreithiúnas sin, a raibh a chomhthéacs fíorasach agus dlíthiúil leagtha amach thuas ⁴⁷, mheabhraigh an Chúirt, ar an gcéad dul síos, go gceanglaítear le Treoir 93/13 ar na Ballstáit cead a thabhairt do dhaoine nó d'eagraíochtaí a bhfuil leas dlisteanach acu tomhaltóirí a chosaint chun caingean i leith urghaire a thabhairt os comhair na gcúirteanna chun a chinneadh an bhfuil téarmaí arna dtarraingt suas d'úsáid ghinearálta de chineál éagórach agus, i gcás inarb iomchuí, toirmeasc a chur orthu. I ndáil leis sin, sonraíonn an Chúirt mar sin féin nach mbaineann an Treoir sin leis na pionóis is infheidhme a chomhchuíbhíú i gcás ina n-aithnítear cineál éagórach téarma in imeachtaí arna dtionscnamh ag na daoine nó na heagraíochtaí sin (míreanna 35 agus 36).

Ina dhiaidh sin, thug an Chúirt faoi deara gur gá, chun cuspóir díspreagthach imeachtaí leasa phoiblí a chur chun feidhme go héifeachtach, nach bhfuil téarmaí a dearbhaíodh a bheith éagórach i gcaingean den sórt sin arna dtionscnamh i gcoinne an díoltóra nó an tsoláthróra lena mbaineann ina cheangal ar thomhaltóirí atá, i gcás inarb iomchuí, ina bpáirtithe sna himeachtaí nó orthu siúd a thug conradh i gcrích leis an díoltóir nó leis an soláthróir sin lena mbaineann na coinníollacha ginearálta céanna. Sa chomhthéacs sin, cuireann an Chúirt in iúl go bhféadfar caingne ar mhaithe le leas an phobail chun deireadh a chur le téarmaí éagóracha a thabhairt freisin sula n-úsáidfear iad i gconarthaí (mír 38).

Sna himthosca sin, cinneann an Chúirt go bhfuil feidhm ag an reachtaíocht atá faoi chonspóid, faoina dtagann dearbhú neamhbhailíochta téarma éagóraigh arna eisiúint ag cúirt, tar éis caingean ar mhaithe le leas an phobail, maidir le haon tomhaltóir a bhfuil conradh tugtha i gcrích aige le díoltóir nó le soláthróir ina bhfuil an téarma sin, go dtagann sí go beacht le haidhm Threoir 93/13, ar dá réir a cheanglaítear ar na Ballstáit a áirithiú gurb ann do mhodhanna leordhóthanacha agus éifeachtacha chun úsáid leanúnach téarmaí éagóracha a chosc. Dá bhrí sin, meastar go bhfuil an reachtaíocht sin comhoiriúnach leis an Treoir seo.

Sonraíonn an Chúirt go gceanglaítear ar na cúirteanna náisiúnta, *ex officio*, sa todhchaí chomh maith, na hiarmhairtí go léir a bhaineann le cinneadh, i gcomhthéacs caingean i leith urghaire, go bhfuil an téarma éagórach ar neamhní, a fhágann nach bhfuil an téarma éagórach ina cheangal ar thomhaltóirí a bhfuil conradh tugtha i gcrích acu ina bhfuil téarma den sórt sin agus a bhfuil

⁴⁷ Maidir le comhthéacs fíorasach agus dlíthiúil na díospóide, féach Caibidil III.1 dar teideal 'Critéir mheasúnaithe' lch. 27.

feidhm ag na coinníollacha ginearálta céanna maidir leo (mír 43 agus mír 2 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 27 Feabhra 2014, Pohotovost' (C-470/12, [EU:C:2014:101](#))

Dámhachtain eadrána a fhorfheidhmiú – Iarratas ar idirghabháil in imeachtaí forfheidhmithe – Comhlachas cosanta tomhaltóirí – Reachtaíocht náisiúnta nach gceadaítear léi idirghabháil den sórt sin – Neamhspleáchas nós imeachta na mBallstát

Thug Pohotovost' creidmheas tomhaltóra d'iasachtaí. Ordaíodh don iasachtaí, trí dhámhachtain eadrána, na suimeanna a bhaineann le comhlíonadh an chonartha sin a aisíoc. Tar éis iarratas a rinne Pohotovost' ar an dámhachtain eadrána sin a fhorfheidhmiú, rinne an t-oifigeach breithiúnach inniúil iarratas os comhair Okresný súd Svidník (an Chúirt Dúiche, Svidník, an tSlóvaic) ('an chúirt náisiúnta') ar chead chun an dámhachtain sin a fhorfheidhmiú.

Sna himeachtaí forfheidhmithe sin, rinne comhlachas cosanta tomhaltóirí iarratas ar chead idirghabhála. Bhí an comhlachas sin ag brath ar easpa neamhchlaontachta ar thaobh an oifigigh bhreithiúnaigh, toisc gur choinnigh sé caidreamh fostaíochta le Pohotovost' san am a chuaigh thart. Tar éis ordú a eisiúint lena ndearbhaítear go bhfuil an t-iarratas ar idirghabháil neamh-inghlactha, tugadh caingean os comhair na cúirte náisiúnta i gcoinne an ordaithe sin. Sa chás seo, mhaígh an comhlachas sin, go bunúsach, nár thug an chúirt cosaint leordhóthanach don iasachtaí i gcoinne clásal eadrána éagórach.

Faoi reachtaíocht na Slóvaice, féadfaidh comhlachas cosanta tomhaltóirí idirghabháil a dhéanamh i ndíospóid maidir le substaint an chirt a bhaineann le tomhaltóir. Mar sin féin, i gcomhréir le cásdlí Najvyšší súd Slovenskej republiky (an Chúirt Uachtarach, Poblacht na Slóvaice), ní cheadaítear idirghabháil comhlachais den sórt sin in imeachtaí forfheidhmithe a bhaineann le tomhaltóir, cibé acu an mbaineann sé le forfheidhmiú breithiúnais ó chúirt náisiúnta nó le dámhachtain eadrána chríochnaitheach.

Sa chomhthéacs sin, chinn an chúirt náisiúnta an cás a chur faoi bhráid na Cúirte Breithiúnais. Ina breithiúnas, chinn an Chúirt nach gcuirtear cosc le Treoir 93/13 ná le hAirteagail 38 agus 47 den Chairt, maidir le cosaint tomhaltóirí agus an ceart chun leigheas éifeachtach faoi seach, ar reachtaíocht náisiúnta nach gceadaítear do chomhlachas cosanta tomhaltóirí idirghabháil a dhéanamh fúithi chun tacú le tomhaltóir in imeachtaí chun dámhachtain eadrána chríochnaitheach a fhorfheidhmiú, arna dtionscnamh ina choinne (an chuid oibríochtúil).

Sonraíonn an Chúirt go gceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta a tugadh cás a bhaineann le dámhachtain eadrána chríochnaitheach a fhorfheidhmiú, a luaith a bheidh na gnéithe riachtanacha dlíthiúla agus fíorasacha ar fáil di, scrúdú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach na dtéarmaí conarthacha ar a bhfuil an t-éileamh a leagtar amach sa dámhachtain sin bunaithe (mír 42).

Thairis sin, maidir le ról na gcomhlachas cosanta tomhaltóirí, tugann an Chúirt faoi deara go bhforáiltear le hAirteagal 7(1) agus (2) de Threoir 93/13 go bhféadfadh na comhlachais sin imeachtaí a thionscnamh os comhair na gcúirteanna chun a chinneadh an bhfuil téarmaí a tharraingítear suas le haghaidh úsáid ghinearálta de chineál éagórach agus chun toirmeasc a

chur orthu. I ndáil leis sin, luaitear ann go bhféadfar caingne i leith urghaire a thabhairt ar an gcaoi sin fiú mura n-úsáidtear na téarmaí a bhfuil toirmeasc á lorg ina leith i gconarthaí sonracha. Ar an taobh eile, in éagmais reachtaíocht an Aontais maidir leis an bhféidearthacht go ndéanadh comhlachais cosanta tomhaltóirí idirghabháil i ndíospóidí aonair a bhaineann le tomhaltóirí, rialaíonn gach Ballstát an cheist sin, i gcomhréir le prionsabal an neamhspleáchais nós imeachta agus i gcomhréir le prionsabail an chomhionannais agus na héifeachtachta (míreanna 43, 44 agus 46).

Maidir le prionsabal an chomhionannais, is é conclúid na Cúirte, sa chás seo, nach sáraítear é. Tá feidhm ag an eisiamh ó idirghabháil aon tríú páirtí in aon imeachtaí chun cinneadh ó chúirt náisiúnta nó dámhachtain eadrána chríochnaitheach a fhorfheidhmiú, beag beann ar cé acu an bhfuil nó nach bhfuil sé bunaithe ar shárú ar dhlí an Aontais nó ar dhlí náisiúnta. Cinneann an Chúirt freisin nach sáraítear prionsabal na héifeachtachta ach oiread. Dá bhrí sin, sonraíonn an Chúirt ar an gcéad dul síos nach bhforáiltear sa Treoir maidir le téarmaí éagóracha do cheart do chomhlachais cosanta tomhaltóirí idirghabháil a dhéanamh i ndíospóidí aonair a bhaineann le tomhaltóirí. Dá réir sin, le hAirteagal 38 den Chairt, a bhaineann leis an ngá ardleibhéal cosanta do thomhaltóirí a áirithiú, ní cheanglaítear an Treoir sin a léiriú ar bhealach ina n-aithneofar an ceart sin. Thairis sin, is é conclúid na Cúirte, a mhéid a fhorchuirtear leis an Treoir sin oibleagáid ar an gcúirt náisiúnta athbhreithniú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach téarmaí conarthacha, nach ionann diúltú cead a thabhairt do chomhlachas den sórt sin idirghabháil a dhéanamh chun tacú le tomhaltóir agus sárú ar a cheart chun leigheas breithiúnach a fháil. De réir na Cúirte, áfach, ní dhéanann an diúltú sin difear do chearta comhlachais den sórt sin, go háirithe chun caingean chomhchoiteann a thionscnamh nó chun ionadaíocht a dhéanamh do thomhaltóir go díreach in aon imeachtaí (míreanna 49, 50, 52 agus 54 go 56).

Breithiúnas an 14 Aibreán 2016, Sales Sinués (C-381/14 agus C-385/14, [EU:C:2016:252](#))

Conarthaí morgáiste – Téarma íosráta – Athbhreithniú ar an téarma d'fhonn é a dhéanamh neamhbhaillí – Imeachtaí comhchoiteanna – Caingean i leith urghaire – Bac ar na himeachtaí aonair maidir leis an ábhar céanna

In 2005, thug iasachtaithe comhaontú nua morgáiste agus comhaontú iasachta morgáiste i gcrích le dhá bhunaíocht baincéireachta de chuid na Spáinne. Bhí téarma 'íosráta', mar a thugtar air, sna conarthaí lena bhforáiltear d'íosráta ainmniúil bliantúil agus d'uasteorainn don ráta sin. Faoin téarma sin agus beag beann ar luaineacht rátaí an mhargaidh, ní fhéadfadh na rátaí úis ar na conarthaí sin a bheith níos ísle ná an céatadán a shonraítear sa téarma sin.

Agus iad den tuairim gur fhorchuir na bunaíochtaí baincéireachta na téarmaí 'íosráta' sin orthu agus gur chruthaigh siad éagothroime chun dochair dóibh, thug na hiasachtaithe araon caingean os comhair Juzgado de lo Mercantil nº 9 de Barcelona (Cúirt Tráchtála Uimh. 9, Barcelona, an Spáinn, 'an chúirt náisiúnta') chun na téarmaí sin a neamhniú. Roimh na caingne sin, thug comhlachas tomhaltóirí caingean chomhchoiteann i gcoinne roinnt bunaíochtaí baincéireachta, ag iarraidh, *inter alia*, deireadh a chur le húsáid téarmaí 'íosráta' i gcomhaontuithe iasachta.

Sa chás seo, d'iarr na hinstitiúidí baincéireachta go gcuirfí na himeachtaí atá i gceist ar fionraí go dtí go dtabharfaí breithiúnas críochnaitheach lena bhfoirceantar na himeachtaí

comhchoiteanna. Chuir na hiasachtaithe i gcoinne an fhionraí sin. Mheas an chúirt náisiúnta gur ceanglaíodh uirthi, faoi fhoráil nós imeachta de chuid na Spáinne, na caingne aonair a tugadh os a comhair a chur ar fionraí go dtí go raibh breithiúnas críochnaitheach mar thoradh ar an gcaingean chomhchoiteann. Bheadh éifeacht fionraíochta den sórt sin ba chúis le gníomhaíocht aonair faoi réir caingne comhchoitinne, maidir le seoladh an nós imeachta agus maidir lena thoradh araon.

Mar fhreagra ar cheist a tarchuireadh le haghaidh réamhrialú, rialaigh an Chúirt maidir leis an léiriú a bhí le tabhairt ar Airteagal 7 de Threoir 93/13. Measann sí go gcuirtear cosc leis an bhforáil sin ar reachtaíocht náisiúnta lena gceanglaítear ar chúirt, a éistean caingean aonair arna tabhairt ag tomhaltóir a lorgaíonn dearbhú go bhfuil téarma conarthach idir é féin agus díoltóir nó soláthróir de chineál éagórach, chun caingean den sórt sin a chur ar fionraí go huathoibríoch go dtí go dtabharfaí breithiúnas críochnaitheach i gcaingne chomhchoiteann atá ar feitheamh, arna tabhairt ag comhlachas tomhaltóirí chun cosc a chur le húsáid téarmaí, i gconarthaí den chineál céanna, atá cosúil leis na téarmaí a chumhdaítear leis an gcaingean aonair sin. Sonraíonn an Chúirt go bhfuil neamh-chomhoiriúnacht fós ann, go háirithe má tharlaíonn an fhionraí sin gan ábharthacht a bheith léi, ó thaobh chosaint an tomhaltóra a thug caingean os comhair na cúirte ina n-aonar, gur féidir é a chur san áireamh agus gan an tomhaltóir a bheith in ann cinneadh a dhéanamh é féin a dhícheangal ón gcaingean chomhchoiteann sin (an chuid oibríochtúil).

Meabhraíonn an Chúirt, i gcomhthráth le ceart suibíachtúil tomhaltóra caingean a thabhairt os comhair cúirte chun scrúdú a dhéanamh i dtaobh an bhfuil téarma i gconradh a bhfuil sé ina pháirtí ann de chineál éagórach, go gceadaítear le Treoir 93/13 do Bhallstáit athbhreithniú a thabhairt isteach ar théarmaí éagóracha atá i gconarthaí caighdeánacha trí bhíthin caingne i leith urghaire arna dtabhairt ag comhlachais cosanta tomhaltóirí faoi Airteagal 7(2) de Threoir 93/13. Dá réir sin, tugann an Chúirt faoi deara go gciallaíonn nádúr coiscitheach agus cuspóir athchomhairleach na gcaingne sin, mar aon lena neamhspleáchas ar aon díospóid ar leith, go bhféadfar caingne den sórt sin a thionscnamh cé nár úsáideadh na téarmaí lena lorgaítear toirmeasc i gconarthaí sonracha. Dá réir sin, cuireann an Chúirt i bhfios go bhfuil cuspóirí agus éifeachtaí dlíthiúla éagsúla ag caingne aonair agus ag caingne comhchoiteanna. Dá bhrí sin, níor cheart go gcomhlíonfadh a seoladh ach ceanglais nós imeachta a bhaineann, *inter alia*, le riaradh cuí an cheartais agus leis an ngá le cinntí breithiúnacha contrárthacha a sheachaint, gan cosaint tomhaltóirí a lagú (míreanna 21, 29 agus 30).

In éagmais chomhchuibhiú na rialacha nós imeachta is infheidhme maidir leis an ngaol idir caingne comhchoiteanna agus aonair, is faoi gach Ballstát atá sé na rialacha sin a leagan síos, i gcomhréir le prionsabal an neamhspleáchais nós imeachta agus i gcomhréir le prionsabail an chomhionannais agus na héifeachtachta. Sa chás seo, tugann an Chúirt faoi deara nach n-ardaítear amhras maidir le comhlíonadh phrionsabal an chomhionannais le foráil nós imeachta na Spáinne, faoina gceanglaítear ar an gcúirt náisiúnta caingean aonair ag tomhaltóir atá ag lorg dearbhú go bhfuil téarma conarthach éagórach go dtí go dtabharfaí breithiúnas críochnaitheach i gcaingean chomhchoiteann leanúnach, a chur ar fionraí go huathoibríoch. Ar an taobh eile, ní amhlaidh an cás maidir le prionsabal na héifeachtachta, sa mhéid is go gcuirtear cosc ar an tomhaltóir brath go leithleach ar na cearta a thugtar leis an Treoir sin leis an bhforáil nós imeachta sin. Cinneann an Chúirt go bhfuil baint éigeantach ag an tomhaltóir le toradh na caingne comhchoitinne, fiú má chinn sé gan bheith rannpháirteach inti, agus tá sé ag brath ar an

teorainn ama chun cinneadh breithiúnach a ghlacadh maidir leis an gcaingean chomhchoiteann (míreanna 32, 33, 36 agus 39).

Thairis sin, más mian leis an tomhaltóir páirt a ghlacadh sa chaingean chomhchoiteann, tá sé faoi réir srianta a bhaineann le cinneadh na cúirte inniúla agus leis na saincheisteanna dlí a fhéadfar a agairt. Ina theannta sin, cailleann an tomhaltóir cearta eile freisin a tugadh dó i gcomhthéacs caingne aonair, amhail na himthosca is saintréith dá chás a chur san áireamh agus an fhéidearthacht gan téarma éagórach a chur i bhfeidhm. Ar an dara dul síos, cuirtear cosc le cur i bhfeidhm na rialach nós imeachta sin ar an gcúirt náisiúnta measúnú a dhéanamh ar ábharthacht fhionraí na caingne aonair go dtí go dtabharfaí breithiúnas críochnaitheach sa chaingean chomhchoiteann. Sa chomhthéacs sin, is é conclúid na Cúirte nach féidir bonn cirt a thabhairt leis an easpa éifeachtachta sin mar gheall ar an ngá atá le cosc a chur ar an riosca a bhaineann le cinntí breithiúnacha contrárthacha, ós rud é, i bprionsabal, gur cheart go gcuirfí cosc leis an difríocht ó thaobh cineáil de idir an t-athbhreithniú breithiúnach a fheidhmítear i gcomhthéacs caingne comhchoitinne agus an difríocht a dhéantar i gcomhthéacs caingne aonair ar riosca den sórt sin. Ní féidir bonn cirt a bheith le heaspa éifeachtachta den sórt sin ach oiread mar gheall ar an ngá atá ann an iomarca brú a chur ar na cúirteanna a sheachaint, ós rud é nach féidir feidhmiú éifeachtach na gceart a eascraíonn ó Threoir 93/13 a thabhairt faoi cheist trí bhreithnithe a bhaineann le heagrú chúirteanna Ballstáit (míreanna 37, 38 agus 40 go 42).

2. An ceart chun leigheas éifeachtach a ráthú

Breithiúnas an 17 Iúil 2014, Sánchez Morcillo agus Abril García (C-169/14, [EU:C:2014:2099](#))

Comhaontú iasachta morgáiste – Téarmaí éagóreacha – Imeachtaí forfheidhmithe morgáiste – An ceart chun achomhairc

In 2013, shínigh na hiarratasóirí ionstraim nótaire le Banco Bilbao le haghaidh iasacht arna ráthú ag morgáiste lena gclúdaítear a dteach. Toisc nár chomhlíon na féichiúnaithe a n-oibleagáid na haisíocaíochta míosúla a íoc, d'iarr Banco Bilbao íocaíocht na hiasachta iomláine mar aon le gnáthús agus ús mainneachtana agus díol éigeantach na maoine dochorraithe morgáistithe ina fabhar.

Tar éis thionscnamh na n-imeachtaí forfheidhmithe morgáiste, rinne na féichiúnaithe agóid ina choinne, agóid a diúltaíodh ag an gcéad chéim. Rinne siad achomharc i gcoinne an chinnidh sin chuig Audiencia Provincial de Castellón (an Chúirt Réigiúnach, Castellón, an Spáinn, 'an chúirt náisiúnta').

Faoi dhlí nós imeachta sibhialta na Spáinne, is féidir leis an gcreidiúnaí achomharc a thabhairt i gcoinne an chinnidh lena gcuirtear deireadh, agus agóid arna taisceadh ag féichiúnaí á sheasamh, leis na himeachtaí forfheidhmithe morgáiste. Ar an taobh eile, ní fhágtar gur féidir leis an bhféichiúnaí ar diúltaíodh dá agóid achomharc a dhéanamh i gcoinne an bhreithiúnais inar ordaíodh go leanfaí leis an nós imeachta forfheidhmithe. Ina theannta sin, ní fhéadfaidh an chúirt atá ag tabhairt breith ar shubstaint an cháis imeachtaí forfheidhmithe morgáiste a chur ar

fionraí ach, ar a mhéad, féadfaidh sí cúiteamh a dheonú as an gcaillteanas a bhain don tomhaltóir.

Sa chás seo, bhí amhras ar an gcúirt náisiúnta maidir le comhoiriúnacht reachtaíocht na Spáinne sin leis an gcuspóir maidir le cosaint tomhaltóirí a shaothraítear le Treoir 93/13 agus leis an gceart chun leigheas éifeachtach a fháil a chumhdaítear in Airteagal 47 den Chairt. Luaigh sí go bhféadfadh sé a bheith níos tábhachtaí an nós imeachta achomhairc a thionscnamh d'fhéichiúnaithe ós rud é go bhféadfaí téarmaí áirithe den chomhaontú iasachta atá i gceist sna príomhimeachtaí a mheas mar théarmaí 'éagóracha' de réir bhrí Airteagal 3(1) de Threoir 93/13.

Lena breithiúnas, chinn an Chúirt go gcuirtear cosc le hAirteagal 7(1) de Threoir 93/13, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 47 den Chairt, córas náisiúnta modhanna forfheidhmithe lena bhforáiltear nach féidir leis an gcúirt atá ag tabhairt breith ar shubstaint an cháis imeachtaí forfheidhmithe morgáiste a fhionraí, agus féadfaidh an chúirt sin, ina cinneadh críochnaitheach, cúiteamh a dheonú ar a mhéad as an gcaillteanas a bhain don tomhaltóir. Sonraíonn an Chúirt gurb é an neamh-chomhoiriúnacht atá ann nach féidir leis an tomhaltóir, mar an féichiúnaí a bhfuil imeachtaí forfheidhmithe morgáiste á lorg ina choinne, achomharc a dhéanamh i gcoinne an chinnidh lena ndiúltaítear agóid i gcoinne an fhorfheidhmithe sin, cé go bhfuil an díoltóir nó an soláthróir, arb é an creidiúnaí a bhfuil forfheidhmiú á lorg aige, i dteideal achomharc a dhéanamh i gcoinne an chinnidh lena n-ordaítear foirceannadh na n-imeachtaí nó ina ndearbhaítear go bhfuil téarma éagórach neamh-infheidhme (mír 51 agus an chuid oibríochtúil).

Tugann an Chúirt faoi deara, ar an gcéad dul síos, gur cuireadh srian le reachtaíocht nós imeachta na Spáinne ar an bhféidearthacht achomharc a thabhairt i gcoinne cinnidh lena rialaítear dlíthiúlacht téarma chonarthaigh, lena dtugtar isteach difríocht sa chaoi a gcaitear leis an díoltóir nó an soláthróir agus an tomhaltóir mar pháirtithe sna himeachtaí. D'fhéadfadh an díoltóir nó an soláthróir achomharc a thabhairt i gcoinne cinnidh atá contrártha dá leasanna ach, má dhiúltaítear don fhreasúra, níl an deis sin ag an tomhaltóir (mír 30).

Tugann an Chúirt faoi deara, in éagmais chomhchuibhiú na sásraí náisiúnta forfheidhmithe, gur faoi dhlíchóras intíre na mBallstát iad na rialacha mionsonraithe chun caingne a thionscnamh ar achomharc i gcoinne cinnidh lena rialaítear dlisteanacht téarma chonarthaigh, a nglactar leo in imeachtaí forfheidhmithe morgáiste, i gcomhréir le prionsabal neamhspleáchas nós imeachta na mBallstát, ar choinníoll go gcomhlíonann siad prionsabail an chomhionannais agus na héifeachtachta (mír 31).

Ina dhiaidh sin, measann an Chúirt, faoi dhlí an Aontais, nach dtagraíonn prionsabal na cosanta breithiúnaí éifeachtaí ach don cheart chun rochtain a fháil ar chúirt nó binse. Dá bhrí sin, ós rud é nach bhfuil leigheas ag an tomhaltóir féichiúnaí ar tugadh imeachtaí forfheidhmithe morgáiste os a comhair ach os comhair cúirte aonair chun a chearta a fhaigheann sé ó Threoir 93/13 a dhearbhuí, ní féidir leis sin a bheith contrártha le dlí an Aontais (mír 36).

Tugann an Chúirt faoi deara, áfach, go nochtann córas na Spáinne an tomhaltóir agus, de réir mar a bheidh, a theaghlach, don bhaol go gcaillfí a theach mar thoradh ar dhíol éigeantach an tí sin, cé go mbeidh scrúdú tapa déanta ag an gcúirt atá freagrach na himeachtaí forfheidhmithe ar bhailíocht na dtéarmaí conarthacha ar a mbunaíonn an díoltóir nó an soláthróir a iarratas. Maidir leis an gcosaint a d'fhéadfadh an tomhaltóir, ina cháil mar an féichiúnaí ar tugadh na himeachtaí forfheidhmithe os a chomhair, a dhíorthú, i gcás inarb iomchuí, ó athbhreithniú

breithiúnach ar leith a rinneadh i gcomhthéacs imeachtaí ar shubstaint an cháis arna dtionscnamh i gcomhthráth leis na himeachtaí forfheidhmithe, níl sé in ann an baol sin a mhaolú, ós rud é nach bhfaighidh an tomhaltóir sin leigheas maidir leis an damáiste a bhain dó trína chur ar ais sa riocht a bhí ann roimh na himeachtaí forfheidhmithe i gcoinne an réadmhaoine mhorgáistithe, ach, ar an mbealach is fearr, cúiteamh a dheonú. Maidir le cineál go hiomlán cúiteach an leighis a d'fhéadfaí a dheonú don tomhaltóir, ní thugtar ach cosaint neamhiomlán agus neamhleor dó agus, dá bhrí sin, nach modh leordhóthanach ná éifeachtach é, de réir bhrí Airteagal 7(1) de Threoir 93/13, chun cosc a chur ar úsáid leanúnach an téarma a mheastar a bheith éagórach (mír 43).

Sonraíonn an Chúirt freisin go bhfágann seoladh an nós imeachta maidir le cur i gcoinne forfheidhmiú dá bhforáiltear i reachtaíocht na Spáinne go bhfuil an tomhaltóir, ina cháil mar fhéichiúnaí, i gcás níos laige i gcomparáid leis an díoltóir nó leis an soláthróir, mar chreidiúnaí a thugann imeachtaí forfheidhmithe morgáiste, maidir le cosaint bhreithiúnach na gceart a bhfuil sé i dteideal brath orthu ar bhonn Threoir 93/13 i gcoinne úsáid téarmaí éagóreacha. Cuireann an staid sin baint amach an chuspóra a shaothraítear leis an Treoir sin i mbaol, ós rud é nach gcuireann an éagothroime idir na modhanna nós imeachta atá ar fáil do na páirtithe ach leis an éagothroime idir na páirtithe sa chomhaontú (míreanna 45 agus 46).

Breithiúnas an 1 Deireadh Fómhair 2015, ERSTE Bank Hungary (C-32/14, [EU:C:2015:637](#))

Comhaontú iasachta morgáiste – Scor d'úsáid téarmaí éagóreacha – Modhanna leordhóthanacha agus éifeachtacha – Fiachas a aithint – Ionstraim nótaire – Greamú an téarma forfheidhmithe ag nótaire – Ordú in-fhorfheidhmithe – Oibleagáidí nótaire – Scrúduithe ex officio ar théarmaí éagóreacha – Athbhreithniú breithiúnach – Prionsabail an chomhionannais agus na héifeachtachta

Bhain an díospóid sna príomhimeachtaí le hiarratas ar neamhniú ar dhiúltú nótaire chun téarma in-fhorfheidhmithe a bhaint, arna ghreamú le hionstraim nótaire, ar aitheantas d'fhíach a rinne tomhaltóir Ungárach, ar bhonn comhaontú iasachta agus conradh ráthaíochta morgáiste arna thabhairt i gcrích le banc.

Tugann an Chúirt faoi deara nach rialaítear le Treoir 93/13 an bhfuil sé iomchuí, in imthosca ina dtugtar cumhacht leis an reachtaíocht náisiúnta don nótaire chun an téarma in-fhorfheidhmithe a ghreamú d'ionstraim bharántúil maidir le conradh, agus ina dhiaidh sin deireadh an téarma a bhaint, an ceart chun cumhachtaí a fheidhmiú a thagann go díreach faoin bhfeidhm bhreithiúnach, a leathnú chuig nótaire. Ós rud é nach ndéantar foráil i ndlí an Aontais maidir le comhchuibhiú sásraí forfheidhmithe náisiúnta agus an ról a shanntar do nótaireí sna sásraí sin, is faoi dhlíchóras gach Ballstáit rialacha den sórt sin a bhunú, faoi phrionsabal an neamhspleáchais nós imeachta, ar choinníoll, áfach, go gcomhlíontar prionsabail an chomhionannais agus na héifeachtachta. Ó thaobh phrionsabal na héifeachtachta de, measann an Chúirt go gceanglaítear le Treoir 93/13, i ndíospóidí a bhaineann le díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir, nach mór idirghabháil dhearfach a bheith ann, lasmuigh de na páirtithe sa chonradh, ón gcúirt náisiúnta ar tugadh díospóidí den sórt sin os a comhair. Mar sin féin, ní féidir comhlíonadh phrionsabal na héifeachtachta a shíneadh a mhéid is go mbeidh táimhe iomlán ag an tomhaltóir lena mbaineann (míreanna 48, 49 agus 62).

Dá bhrí sin, ós rud é nach féidir leis an tomhaltóir brath ar an gcosaint dá bhforáiltear i dTreoir 93/13 ach amháin má thionscnaíonn sé imeachtaí dlíthiúla, go háirithe i gcoinne na hionstraime nótaire, ní féidir a mheas ann féin go bhfuil sé contrártha do phrionsabal na héifeachtachta. Tá an chosaint bhreithiúnach éifeachtach a ráthaítear le Treoir 93/13 bunaithe ar an mbuntuisicint go dtabharfaidh ceann de na páirtithe sa chonradh caingean os comhair na gcúirteanna náisiúnta (mír 63).

Breithiúnas an 21 Nollaig 2016, Biuro podrozy ‘Partner’ (C-119/15, [EU:C:2016:987](#))

Éifeacht erga omnes na dtéarmaí éagóreacha i gclár poiblí – Pionós airgeadais arna fhorchur ar dhíoltóir nó soláthróir a d’úsáid téarma a mheastar a bheith coibhéiseach leis an téarma sa chlár sin – Díoltóir nó soláthróir nach raibh rannpháirteach sna himeachtaí ba chúis leis an gcinneadh go bhfuil téarma éagórach

Le cinneadh an 22 Samhain 2011, chinn Uachtarán Oifig na Polainne um Chosaint Iomaíochta agus Tomhaltóirí gur úsáid Biuro Partner, cuideachta Pholannach atá gníomhach in earnáil na seirbhísí turasóireachta, téarmaí a measadh a bheith coibhéiseach le téarmaí a mheastar a bheith neamhdhleathach in imeachtaí a bhaineann le díoltóirí nó soláthróirí eile agus a iontráladh sa chlár náisiúnta maidir le téarmaí caighdeánacha atá neamhdhleathach. De réir Uachtarán na hOifige sin, rinneadh dochar leis na téarmaí sin a úsáideann Biuro Partner do chomhleasanna tomhaltóirí agus tugadh bonn cirt leo le fíneáil 27 127 zloty Polannach (PLN) (thart ar EUR 6 400) a fhorchur.

Chuir HK Zakład Usługowo Handlowy ‘Partner’, comharba ar Biuro Partner, in aghaidh chomhionannais na dtéarmaí a d’úsáid an chuideachta sin agus na téarmaí a iontráladh sa chlár sin.

Le breithiúnas a tugadh an 19 Samhain 2013, dhiúltaigh Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (an Chúirt Réigiúnach, Vársá – an Chúirt um Chosaint Iomaíochta agus Tomhaltóirí, an Pholainn) do chaingean Biuro Partner i gcoinne an chinnidh sin ó Uachtarán na hOifige um Chosaint Iomaíochta agus Tomhaltóirí, agus rialú á thabhairt aici, mar a rialaigh an chúirt roimhe sin, go raibh na téarmaí a cuireadh i gcomparáid leo coibhéiseach.

Agus achomharc tugtha os a comhair, bhí amhras ar Sąd Apelacyjny w Warszawie (an Chúirt Achomhairc, Vársá, an Pholainn) maidir le léiriú ceart ar Threoir 93/13 agus Treoir 2009/22 maidir le hurghairí chun leasanna tomhaltóirí a chosaint ⁴⁸.

Dá bhrí sin, d’iarr an chúirt a rinne an tarchur ar an gCúirt Bhreithiúnais an gá Airteagal 6(1) agus Airteagal 7 de Threoir 93/13, arna léamh i gcomhar le hAirteagail 1 agus 2 de Threoir 2009/22, a léiriú amhail go gcuirtear cosc leo ar úsáid téarmaí caighdeánacha, a bhfuil a n-ábhar coibhéiseach le téarmaí a chinntear a bheith neamhdhleathach le cinneadh breithiúnach críochnaitheach agus a iontráladh i gclár náisiúnta de na téarmaí sin, ó bheith measta, maidir le

⁴⁸ Treoir 2009/22/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2009 maidir le hurghairí chun leasanna tomhaltóirí a chosaint (IO 2009 L 110, lch. 30).

díoltóir nó soláthróir nach raibh ina pháirtí sna himeachtaí ba chúis leis na téarmaí sin a iontráil sa chlár sin, mar iompar neamhdhleathach a d'fhéadfaí a phionósú trí fhíneáil a fhorchur.

Ina breithiúnas, chinn an Chúirt nach mór Airteagal 6(1) agus Airteagal 7 de Threoir 93/13, arna léamh i gcomhar le hAirteagail 1 agus 2 de Threoir 2009/22, agus i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, a léiriú amhail nach gcuirtear cosc leo ar úsáid téarmaí caighdeánacha, maidir le díoltóir nó soláthróir nach raibh ina pháirtí sna himeachtaí ba chúis leis na téarmaí sin a iontráil sa chlár sin, mar iompar neamhdhleathach.

Tá bunú cláir amhail an clár atá i gceist ag teacht le dlí an Aontais. I ndáil leis sin, is léir ó fhorálacha Threoir 93/13, go háirithe Airteagal 8 de, go bhféadfaidh na Ballstáit liostaí de théarmaí conarthacha a mheastar a bheith éagórach a bhunú. Faoi Airteagal 8a de Threoir 93/13, arna leasú le Treoir 2011/83 ⁴⁹, ceanglaítear ar na Ballstáit an Coimisiún a chur ar an eolas faoi bhunú na liostaí sin. Eascraíonn sé ó na forálacha sin go ndéantar na liostaí nó na cláir sin arna mbunú ag údarais náisiúnta, de ghnáth, ar mhaithe le cosaint tomhaltóirí faoi Threoir 93/13. Mar sin féin, ní mór an clár sin a bhainistiú ar bhealach trédhearcach ar mhaithe ní hamháin do thomhaltóirí, ach do dhíoltóirí nó do sholáthróirí freisin. Tugtar le tuiscint leis an gceanglas sin, *inter alia*, nach mór é a struchtúrú ar bhealach soiléir, beag beann ar líon na dtéarmaí atá ann. Thairis sin, ní mór na téarmaí atá sa chlár lena mbaineann a bheith ann faoi láthair, rud a chiallaíonn nach mór an clár a choinneáil cothrom le dáta go cúramach agus, i gcomhréir le prionsabal na deimhneachta dlíthiúla, go mbaintear téarmaí nach bhfuil gá leo a thuilleadh go pras (míreanna 36, 38 agus 39).

Thairis sin, faoi phrionsabal na cosanta breithiúnaí éifeachtaí, ní mór an deis a bheith ag díoltóir nó ag soláthróir ar a bhforchuirtear fíneáil mar gheall ar théarma a úsáid a mheastar a bheith coibhéiseach le téarma i gclár, go háirithe, agóid a dhéanamh i gcoinne an smachtbhanna sin. Ní mór don cheart sin chun leighis a bheith in ann agóid a dhéanamh i gcoinne mheasúnú an iompair a mheastar a bheith neamhdhleathach agus i gcoinne mhéid na fíneála arna socrú ag an gcomhlacht inniúil náisiúnta. Sa chomhthéacs sin, níor cheart nach mbeadh an measúnú a rinne an chúirt inniúil teoranta do chomparáid fhoirmiúil a dhéanamh idir na téarmaí a scrúdaíodh agus na téarmaí atá sa chlár amháin. Os a choinne sin, is é atá i gceist leis an scrúdú sin measúnú a dhéanamh ar ábhar na dtéarmaí atá faoi chonspóid chun a chinneadh, i bhfianaise na n-imthosca ábhartha go léir a bhaineann go sonrach le gach cás ar leith, an bhfuil na téarmaí sin comhionann go hábhartha, ag féachaint go háirithe do na héifeachtaí a bhíonn acu chun aimhleasa na dtomhaltóirí, dóibh siúd atá sa chlár sin (míreanna 40 agus 42).

⁴⁹ Treoir 2011/83/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2011 maidir le cearta tomhaltóirí, lena leasaítear Treoir 93/13/CEE ón gComhairle agus Treoir 1999/44/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 85/577/CEE ón gComhairle agus Treoir 97/7/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO 2011 L 304, lch. 64).

Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Raiffeisen Bank agus BRD Groupe Societé Générale (C-698/18 agus C-699/18, [EU:C:2020:537](#))

Comhaontú creidmheasa le haghaidh iasacht phearsanta a fhorghníomhaítear go hiomlán – Cinneadh go bhfuil téarmaí conarthacha éagórach – Caingean chun méideanna a íocadh go míchuí a aisíoc ar bhonn téarma éagórach – Socraíochtaí breithiúnacha – Túsphointe na tréimhse teorann – Pointe oibiachtúil ama d'eolas an tomhaltóra ar théarma éagórach a bheith ann

Thug beirt iasachtaithe comhaontuithe creidmheasa arb é is aidhm dóibh iasachtaí pearsanta a dheonú i gcrích le Raiffeisen Bank agus BRD Groupe Societé Générale, faoi seach. Tar éis dóibh na hiasachtaí sin a aisíoc ina n-iomláine, thug gach ceann acu caingean os comhair Judecătoria Târgu Mureş (an Chúirt Chéadchéime, Târgu Mureş, an Rómáin) ag lorg dearbhú go raibh téarmaí áirithe de na conarthaí sin, lena bhforáiltear d'íocaíocht táillí próiseála agus bainistíochta míosúla agus go bhféadfadh an banc méideanna an úis a athrú, de chineál éagórach.

Luaigh Raiffeisen Bank agus BRD Groupe Societé Générale, ar an dáta a tugadh na caingne, nach raibh stádas tomhaltóra ag an dá iasachtaithe a thuilleadh, ós rud é gur tháinig deireadh leis na comhaontuithe creidmheasa mar thoradh ar a bhfeidhmíocht iomlán, nó an ceart imeachtaí dlíthiúla a thionscnamh.

Bhí Judecătoria Târgu Murela den tuairim nár chuir comhlíonadh iomlán conartha cosc ar fhíorú éagórach a théarmaí agus chinn sé go raibh na téarmaí sin éagórach. Dá bhrí sin, d'ordaigh an chúirt sin don dá bhunaíocht bhaincéireachta na méideanna a d'íoc an bheirt iasachtaithe faoi na téarmaí sin, mar aon le hús reachtúil, a aisíoc. Rinne Raiffeisen Bank agus BRD Groupe Societé Générale achomharc i gcoinne an chinidh.

Sa chomhthéacs sin, d'iarr Tribunalul Specializat Mureş (an Chúirt Réigiúnach Speisialaithe, Murela, an Rómáin) ar an gCúirt Bhreithiúnais an leanann Treoir 93/13 d'fheidhm a bheith aici tar éis comhlíonadh iomlán conartha agus, i gcás inarb iomchuí, an bhféadfadh caingean chun na méideanna a fuarthas de bhun téarmaí conarthacha a mheastar a bheith éagórach a aisíoc a bheith faoi réir tréimhse teorann trí bliana a thosódh nuair a dhéanfar an Conradh a fhoirceannadh.

Ina breithiúnas, tugann an Chúirt le fios, ar an gcéad dul síos, go ngabhann aisíoc na suimeanna sin leis an oibleagáid atá ar an gcúirt náisiúnta téarma conarthach de chineál éagórach a eisiamh lena gceanglaítear go n-íocfar suimeanna a chruthófar a bheith neamhdhlite (mír 54).

Mar sin féin, tugann an Chúirt faoi deara, in éagmais rialachán le dlí an Aontais, gur faoin gcóras dlí náisiúnta i ngach Ballstát atá sé na socruithe nós imeachta lena rialaítear imeachtaí dlíthiúla a leagan síos chun a áirithiú go ndéanfar cearta shaoránaigh an Aontais a choimirciú. Mar sin féin, ní fhéadfaidh na rialacha mionsonraithe sin a bheith níos lú fabhair ná na rialacha lena rialaítear caingne náisiúnta comhchosúla (prionsabal an chomhionannais) ná a bheith réitithe ar shlí a fhágfaidh go mbeidh sé dodhéanta nó ródheacair na cearta a thugtar i ndlíchóras an Aontais a fheidhmiú (prionsabal na héifeachtachta) (mír 57).

Maidir le prionsabal na héifeachtachta, meabhraíonn an Chúirt go bhfuil an córas cosanta a chuirtear chun feidhme le Treoir 93/13 bunaithe ar an smaoineamh go bhfuil seasamh lag ag an tomhaltóir i leith an díoltóra nó an tsoláthróra. I ndáil leis sin, cé go ndealraíonn sé, i

bprionsabal, gur leor tréimhse teorann trí bliana sa chleachtas chun cur ar chumas an tomhaltóra leigheas éifeachtach a ullmhú agus a thabhairt, a mhéid a thosaíonn sé ar dháta chomhlíonadh iomlán an chonartha, féadfaidh sé a bheith imithe in éag, áfach, fiú sular féidir leis an tomhaltóir teacht ar an eolas faoi chineál éagórach téarma atá sa chonradh sin. Dá bhrí sin, ní leor an tréimhse sin chun cosaint éifeachtach a áirithiú don tomhaltóir (míreanna 64, 66 agus 67).

Sna himthosca sin, níl sé i gcomhréir leis an gcóras cosanta arna bhunú leis an Treoir sin an chosaint a thugtar don tomhaltóir a theorannú do tréimhse chomhlíonadh an chonartha atá i gceist amháin. Dá bhrí sin, le prionsabal na héifeachtachta, cuirtear cosc ar chaingean le haghaidh aisíoc a dhéanamh faoi réir tréimhse teorann trí bliana, tréimhse a thosóidh ón dáta a dtiocfaidh deireadh leis an gconradh atá i gceist, beag beann ar cé acu an raibh nó an bhféadfadh an tomhaltóir a bheith ar an eolas ar an dáta sin, maidir le cineál éagórach téarma an chonartha sin (míreanna 73 agus 75).

Maidir le prionsabal an chomhionannais, meabhraíonn an Chúirt go gceanglaítear le comhlíonadh an phrionsabail sin go mbeidh feidhm ag an riail náisiúnta atá i gceist gan idirdhealú maidir le caingne atá bunaithe ar shárú ar dhlí an Aontais agus maidir le caingne atá bunaithe ar shárú ar dhlí náisiúnta a bhfuil cuspóir agus cúis chomhchosúil acu. I ndáil leis sin, cuirtear cosc leo ar léiriú ar an reachtaíocht náisiúnta ar dá réir a thosaíonn an tréimhse teorann le haghaidh caingean bhreithiúnach chun méideanna arna n-íoc ar bhonn téarma éagórach a aisíoc ó dháta chomhlíonadh iomlán an chonartha, ach tosaíonn an tréimhse chéanna, i gcás caingean chomhchosúil faoin dlí náisiúnta, ó dháta an dearbhaithe bhreithiúnaigh maidir le cúis na caingne (míreanna 76, 77 agus 82).

3. Socruithe sonracha nós imeachta

Breithiúnas an 21 Aibreán 2016, Radlinger agus Radlingerová (C-377/14, [EU:C:2016:283](#))

Rialacha náisiúnta lena rialaítear imeachtaí dócmhainneachta – Fiachais a eascraíonn as comhaontú creidmheasa do thomhaltóirí – Leigheas breithiúnach éifeachtach

Bhain an díospóid sna príomhimeachtaí le reachtaíocht Phoblacht na Seice nár thug an chumhacht do na cúirteanna náisiúnta scrúdú a dhéanamh, *ex officio*, an gcomhlíonann díoltóirí nó soláthróirí rialacha dhlí an Aontais maidir le cosaint tomhaltóirí, i ndáil le, *inter alia*, téarmaí conarthacha atá i gcomhaontú creidmheasa do thomhaltóirí.

Measann an Chúirt go gcuirtear cosc ar reachtaíocht náisiúnta den sórt sin le hAirteagal 7(1) de Threoir 93/13, ar reachtaíocht í nach gceadaítear leis, ar an gcéad dul síos, an scrúdú sin a dhéanamh i leith na gconarthaí sin, cé go bhfuil na gnéithe dlíthiúla agus fíorasacha is gá chun na críche sin ar fáil ag an gcúirt agus, ar an dara dul síos, nach n-údaráítear léi don chúirt sin ach éilimh áirithe a scrúdú, ar líon teoranta cúiseanna (mír 1 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 31 Bealtaine 2018, Sziber (C-483/16, [EU:C:2018:367](#))⁵⁰

Comhaontuithe iasachta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach – Reachtaíocht náisiúnta lena bhforáiltear do cheanglais shonracha nós imeachta nuair a dhéantar agóid i gcoinne cineál éagórach na dtéarmaí – Prionsabal an chomhionannais – An ceart chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach

Bhí an díospóid sna príomhimeachtaí idir duine aonair agus banc Ungárach maidir le hiarratas ar dhearbhu go raibh téarmaí áirithe a áiríodh i gcomhaontú iasachta a tugadh i gcrích chun críche teaghais a fháil, a íocadh agus a aisíocadh in forint na hUngáire (HUF), ach a cláraíodh i bhfranc na hEilvéise (CHF) ar bhonn an ráta malairte a bhí i bhfeidhm ar lá na híocaíochta, de chineál éagórach.

Leagtar síos leis na rialacha náisiúnta ceanglais nós imeachta bhreise a rachadh chun aimhleasa an pháirtí (iarratasóir nó cosantóir) i gcomhaontú iasachta mar thomhaltóir a thug i gcrích, ina cháil nó ina cáil mar thomhaltóir, le linn na tréimhse idir an 1 Bealtaine 2004 agus an 26 Iúil 2014, comhaontú iasachta lena ndéantar foráil chonarthach éagórach a bhaineann leis an difríocht sa ráta malairte, agus é sonraithe go gceanglaítear leis na ceanglais bhreise sin, *inter alia*, na cearta a bhaineann le neamhbhailíocht na gconarthaí arna dtabhairt i gcrích le tomhaltóirí thuasluaite a fhorfheidhmiú go héifeachtach os comhair na gcúirteanna, ráiteas in imeachtaí sibhialta a thíolacadh, ar ráiteas é nach mór inneachar áirithe a bheith ann chun go bhféadfaidh an chúirt substaint na caingne a phlé (mír 27).

Meabhraíonn an Chúirt, ar an gcéad dul síos, nach gcomhchuibhítear le dlí an Aontais na nósanna imeachta is infheidhme maidir le téarma conarthach a líomhnaítear a bheith éagórach a scrúdú. Dá bhrí sin, eascraíonn siad ó dhlíchóras náisiúnta na mBallstát, ar choinníoll, áfach, nach lú fabhar iad ná na cinn lena rialaítear cásanna comhchosúla atá faoi réir an dlí náisiúnta (prionsabal an chomhionannais) agus go ndéantar foráil leo maidir le cosaint bhreithiúnach éifeachtach, dá bhforáiltear in Airteagal 47 den Chairt (prionsabal na héifeachtachta) (mír 35).

Ar an gcéad dul síos, agus scrúdú á dhéanamh aici ar chomhlíonadh phrionsabal an chomhionannais, meabhraíonn an Chúirt nach gciallaíonn forchur ceanglas breise nós imeachta ar thomhaltóirí a dhíorthaíonn a gcearta ó dhlí an Aontais, iontu féin, nach bhfuil na socruithe nós imeachta sin chomh fabhrach dóibh. Tá sé tábhachtach anailís a dhéanamh ar an staid agus aird á tabhairt ar ról na bhforálacha nós imeachta lena mbaineann sa nós imeachta ina iomláine, ar sheoladh an nós imeachta sin agus ar ghnéithe speisialta na bhforálacha sin, os comhair na n-údarás náisiúnta (mír 43). Maidir leis na ceanglais nós imeachta atá i gceist sna príomhimeachtaí, ag féachaint dá n-áit sa chóras arna cur ar bun ag reachtas na hUngáire chun líon mór díospóidí a bhaineann le comhaontuithe iasachta atá ainmnithe in airgeadra eachtrach agus ina bhfuil téarmaí éagóreacha a réiteach laistigh d'am réasúnta, ní féidir a mheas, i bprionsabal, nach bhfuil siad chomh fabhrach céanna leis na díospóidí sin a bhaineann le caingne comhchosúla nach mbaineann le cearta a eascraíonn as dlí an Aontais. Dá bhrí sin, faoi réir an fhíoraithe a iarrtar ar an gcúirt a rinne an tarchur a dhéanamh, ní féidir a mheas nach bhfuil na ceanglais sin ag luí le prionsabal an chomhionannais (mír 48).

⁵⁰ Cuireadh an breithiúnas sin i láthair freisin i gCaibidil I.1 'Raon feidhme *ratione loci*: Treoir 93/13 a chur i bhfeidhm in éagmais gné trasteorann'.

Ar an dara dul síos, maidir le prionsabal na cosanta breithiúnaí éifeachtaí, tugann an Chúirt faoi deara go dtugtar le tuiscint leis an oibleagáid atá ar na Ballstáit socruithe nós imeachta a leagan síos chun go bhféadfar a áirithiú go n-urramófar na cearta a eascraíonn daoine aonair as Treoir 93/13 i gcoinne úsáid téarmaí éagóraacha go bhfuil ceanglas ann maidir le cosaint bhreithiúnach éifeachtach, a chumhdaítear freisin in Airteagal 47 den Chairt. Ní mór an chosaint sin a áirithiú maidir le hainmniú cúirteanna a bhfuil dlínse acu chun caingne a éisteacht agus a chinneadh bunaithe ar dhlí an Aontais agus maidir le sainiú na socruithe nós imeachta a bhaineann le caingne den sórt sin (mír 49). Mar sin féin, ní cosaint iomlán í cosaint tomhaltóirí. Dá bhrí sin, ós rud é go gcuimsítear le nós imeachta sonracha ceanglais áirithe nós imeachta nach mór don tomhaltóir a urramú chun a chearta a dhearbhu, ní chiallaíonn sé sin nach bhfuil cosaint bhreithiúnach éifeachtach aige. Cé go gceanglaítear le Treoir 93/13, i ndíospóidí a bhaineann le díoltóir nó soláthróir agus tomhaltóir, idirghabháil dhearfach, nach bhfuil baint aici leis na páirtithe sa chonradh, ón gcúirt náisiúnta a tugadh díospóidí den sórt sin os a comhair, ní chuirtear cosc le comhlíonadh phrionsabal na cosanta breithiúnaí éifeachtaí, i bprionsabal, ar an gcúirt sin cuireadh a thabhairt don tomhaltóir fianaise áirithe a sholáthar chun tacú lena éilimh (mír 50).

De réir na Cúirte, cé gur fíor go n-éilítear leis na rialacha nós imeachta atá i gceist sna príomhimeachtaí iarracht bhreise ón tomhaltóir, is amhlaidh fós go bhfreagraíonn na rialacha sin, a mhéid a bheartaítear an t-ualach ar an gcóras breithiúnach a laghdú, de bharr mhéid na díospóide atá i gceist, do staid eisceachtúil agus go saothraítear leo leas ginearálta maidir le riaradh cuí an cheartais. Is féidir leis na rialacha sin, dá bhrí sin, tosaíocht a bheith acu ar leasanna aonair, ar choinníoll nach dtéann siad thar a bhfuil riachtanach chun a gcuspóir a bhaint amach (mír 51). Sa chás seo, ag féachaint don chuspóir chun an córas breithiúnach a dhíbhlocáil, ní dhealaíonn sé, cé gur faoin gcúirt a rinne an tarchur atá sé, mar sin féin, a fhíorú, go bhfuil na rialacha lena gceanglaítear ar an tomhaltóir éileamh a chur isteach ina bhfuil figiúirí, go páirteach, ar a laghad, i gcuntas arna bhunú roimhe sin ag an institiúid airgeadais lena mbaineann agus an iarmhairt dhlíthiúil a shonrú a iarrann sé ar an gcúirt náisiúnta iarratas a dhéanamh más rud é go bhfuil an comhaontú iasachta atá i gceist, nó cuid dá théarmaí, neamhbhailí, go bhfuil siad chomh casta sin agus go n-áirítear iontu ceanglais dochraideacha den sórt sin lena ndéantar difear díréireach do cheart an tomhaltóra chun cosaint bhreithiúnach éifeachtach a fháil (mír 52).

Dá réir sin, tá an Chúirt den tuairim nach gcuirtear cosc, i bprionsabal, le hAirteagal 7 de Threoir 93/13 ar reachtaíocht náisiúnta lena leagtar síos ceanglais shonracha nós imeachta do chaingne arna dtabhairt ag tomhaltóirí a bhfuil comhaontuithe iasachta tugtha i gcrích acu atá ainmnithe in airgeadra eachtrach ina bhfuil téarma maidir leis an difríocht sa ráta malairte agus/nó téarma lena sonraítear rogha do leasú aontaobhach, ar choinníoll go bhfágfar leis an gcinneadh go bhfuil na téarmaí atá i gconradh den sórt sin de chineál éagórach gur féidir an staid dhlíthiúil agus fhíorasach a athbhunú, a bheadh ag an tomhaltóir in éagmais na dtéarmaí éagóraacha sin (mír 1 den chuid oibríochtúil).

Breithiúnas an 13 Meán Fómhair 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, [EU:C:2018:711](#))

Nós imeachta um ordú íocaíochta bunaithe ar nóta gealltanais lena ráthaítear oibleagáidí a eascraíonn ó chomhaontú iasachta do thomhaltóirí

In 2015, thug Profi Credit Polska iasacht tomhaltóra d'iasachtaí. Ráthaítear a aisíoc, faoi chlásal sa chonradh caighdeánach sin, le nóta gealltanais a d'eisigh agus a shínigh an t-iasachtaí, nár sonraíodh a mhéid ann.

Tar éis neamhíocaíocht an iasachtaí, chuir Profi Credit Polska in iúl don iasachtaí gur forlíonadh an nóta gealltanais le suimeanna atá dlite fós i bhforghníomhú na hiasachta sin. Ina theannta sin, rinne an chuideachta sin iarratas ar ordú íocaíochta i gcoinne an iasachtaí, bunaithe ar an nóta gealltanais sin, os comhair Sąd Rejonowy w Siemianowicach Śląskich I Wydział Cywilny (an Chúirt Dúiche, Siemianowice Śląskie, an Pholainn, 'an chúirt náisiúnta').

Faoi dhlí nós imeachta na Polainne, tarlaíonn an nós imeachta um ordú íocaíochta in dhá chéim. Sa chéad chéim, cé gur féidir leis an gcúirt measúnú a dhéanamh *ex officio* ar bhailíocht an nóta gealltanais, ní bhaineann an measúnú sin ach le scrúdú an bhfuil an nóta gealltanais bailí go foirmiúil. Sa dara céim, má tá agóid curtha isteach ag an bhféichiúnaí faoin nóta gealltanais sin i gcoinne an ordaithe íocaíochta, féadfaidh sé ní amháin an oibleagáid faoin nóta gealltanais a chonspóid ach an caidreamh bunúsach atá ann freisin, eadhon an comhaontú creidmheasa do thomhaltóirí.

Sa chás seo, d'iarr an chúirt náisiúnta, mar sin féin, an raibh an t-ordú um nós imeachta íocaíochta na Polainne a bunaíodh ar nóta gealltanais ag teacht le Treoir 93/13. Luaigh an chúirt, go praiticiúil, nach bhfuil ach an nóta gealltanais comhlánaithe go cuí ag gabháil le hiarratas ar ordú íocaíochta, agus ní le comhaontú creidmheasa do thomhaltóirí. Mar sin, chun críche ordú íocaíochta a eisiúint, is leor a fhíorú gur tarraingíodh suas an nóta gealltanais i gcomhréir le reachtaíocht na Polainne maidir le billí malairte agus nótaí gealltanais. Dá bhrí sin, tá an t-athbhreithniú a dhéanann an chúirt náisiúnta teoranta d'ábhar an nóta gealltanais agus ní féidir leis athbhreithniú a dhéanamh, fiú má tá sí ar an eolas faoi, ar an gcomhaontú creidmheasa do thomhaltóirí. I ndáil leis sin, is faoin tomhaltóir atá sé agóid a dhéanamh i gcoinne an ordaithe íocaíochta ionas gur féidir a shuí go bhfuil téarmaí áirithe den chonradh sin éagórach.

Agus tarchur le haghaidh réamhrialú á éisteacht aici, chinn an Chúirt go gcuirtear cosc le hAirteagal 7(1) de Threoir 93/13 ar reachtaíocht náisiúnta lena gceadaítear ordú íocaíochta a eisiúint, bunaithe ar ghnáthnóta gealltanais, lena ráthaítear éileamh a eascraíonn as comhaontú creidmheasa do thomhaltóirí, i gcás nach bhfuil sé de chumhacht ag an gcúirt ar tugadh iarratas ar ordú íocaíochta os a comhair scrúdú a dhéanamh ar an bhfuil téarmaí an chomhaontaithe sin de chineál éagórach. Sonraíonn an Chúirt go bhfuil neamh-chomhoiriúnacht fós ann fad is nach féidir a áirithiú, leis na socrúithe lena rialaítear feidhmiú an chirt agóid a dhéanamh i gcoinne ordú den sórt sin, go n-urramaítear na cearta a fhaigheann an tomhaltóir ón Treoir sin (an chuid oibríochtúil).

Tugann an Chúirt faoi deara go bhfuil feidhm freisin maidir le nós imeachta um ordú íocaíochta ag oibleagáid na cúirte náisiúnta measúnú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach téarma chonarthaigh a thagann faoi raon feidhme Threoir 93/13, ar choinníoll go bhfuil na gnéithe riachtanacha dlíthiúla agus fíorasacha aici. Sa chaoi sin, chuir an Chúirt in iúl nach féidir cosaint

éifeachtach na gceart a thugtar don tomhaltóir leis an Treoir sin a ráthú ach amháin ar choinníoll go gceadaítear leis an gcóras náisiúnta nós imeachta, i gcomhthéacs an nós imeachta um ordú íocaíochta nó faoi chuimsiú an nós imeachta chun an t-ordú íocaíochta a fhorfheidhmiú, athbhreithniú a dhéanamh *ex officio* ar chineál éagórach féideartha na dtéarmaí atá sa chonradh lena mbaineann. Sa chás seo, measann an Chúirt, a mhéid atá athbhreithniú na cúirte náisiúnta teoranta don nóta gealltanais agus nach féidir baint a bheith aige leis an gcomhaontú creidmheasa do thomhaltóirí, nach féidir leis an gcúirt sin scrúdú a dhéanamh i dtaobh an bhfuil téarma conarthach an chomhaontaithe sin de chineál éagórach, fad is nach bhfuil na gnéithe fíorasacha agus dlíthiúla uile ar fáil di chun na críche sin (míreanna 42 go 47).

Thairis sin, meabhraíonn an Chúirt, in éagmais comhchuibhiú i ndlí an Aontais ar na nósanna imeachta is infheidhme maidir le scrúdú a dhéanamh ar chineál éagórach féideartha an téarma chonarthaigh, go dtagann na nósanna imeachta sin, i gcomhréir le prionsabal an neamhspleáchais nós imeachta, laistigh de dhlíchóras na mBallstát, ar choinníoll go gcomhlíonann siad prionsabal an chomhionannais agus an ceart chun leigheas éifeachtach a fháil. Ar an gcéad dul síos, tugann an Chúirt faoi deara nach bhfuil aon fhianaise aici a d'fhéadfadh a bheith ina cúis amhrais maidir le comhlíonadh an phrionsabail sin le reachtaíocht na Polainne maidir leis an nós imeachta um ordú íocaíochta bunaithe ar nóta gealltanais. Ar an dara dul síos, maidir leis an gceart chun leigheas éifeachtach a fháil, cuireann an Chúirt in iúl nach mór don chúirt náisiúnta a chinneadh an n-eascaíonn riosca suntasach nach ndéanfaidh tomhaltóirí an freasúra is gá a thaisceadh as socruithe an nós imeachta freasúra a leagtar síos sa dlí náisiúnta. Dá bhrí sin, chun ceart chun leigheas éifeachtach a ráthú dóibh, ní mór dóibh a bheith in ann achomharc a thabhairt nó agóid a dhéanamh faoi choinníollacha nós imeachta réasúnta, ionas nach lagófar feidhmiú a gceart faoi Threoir 93/13, go háirithe mar gheall ar theorainneacha ama nó costais a bheadh infheidhme maidir leo (míreanna 57, 58, 61 agus 63).

Sa chás seo, cuireann an Chúirt i bhfios go láidir, cé go bhfuil sé de cheart ag tomhaltóir na Polainne agóid a dhéanamh i gcoinne an ordaithe íocaíochta, go bhfuil feidhmiú an chirt sin faoi réir coinníollacha atá thar a bheith sriantach. Go sonrach, rialaíonn an Chúirt bhfuil coicís ag an tomhaltóir sin chun agóid a dhéanamh agus nach mór dó trí cheathrú de na táillí cúirte a íoc agus agóid a dhéanamh aige. Dá bhrí sin, ós rud é nach mór don tomhaltóir na fíorais agus an fhianaise a thabhairt ar aird laistigh de choicís, ón ordú íocaíochta a dhéanamh, lena gcuirtear ar chumas na cúirte measúnú a dhéanamh ar a agóid agus lena ngearrtar pionós ar an gcaoi a ríomhtar na táillí cúirte, is é conclúid na Cúirte go bhfuil baol suntasach ann nach ndéanfaidh an tomhaltóir an ráiteas freasúra is gá a thaisceadh (míreanna 64 go 68 agus mír 70).

LIOSTA DE BHREITHEANNA NA CÚIRTE BREITHIÚNAIS

(IN ORD CROINEOLAÍOCH)

<i>Breithiúnas an 27 Meitheamh 2000, Océano Grupo Editorial (C-240/98 go C-244/98, EU:C:2000:346)</i>	Ich. 18 agus 35
<i>Breithiúnas an 22 Samhain 2001, Cape agus páirtithe eile (Cásanna Uamtha C-541/99 agus C-542/99, EU:C:2001:625)</i>	Ich. 3
<i>Breithiúnas an 21 Samhain 2002, Cofidis (C-473/00, EU:C:2002:705)</i>	Ich. 38
<i>Breithiúnas an 1 Aibreán 2004, Freiburger Kommunalbauten (C-237/02, EU:C:2004:209)</i>	Ich. 34
<i>Breithiúnas an 26 Deireadh Fómhair 2006, Mostaza Claro (C-168/05, EU:C:2006:675)</i>	Ich. 45
<i>Breithiúnas an 4 Meitheamh 2009, Pannon GSM (C-243/08, EU:C:2009:350)</i>	Ich. 35
<i>Breithiúnas an 6 Deireadh Fómhair 2009, Asturcom Telecomunicaciones (C-40/08, EU:C:2009:615)</i>	Ich. 46
<i>Breithiúnas an 3 Meitheamh 2010, Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid (C-484/08, EU:C:2010:309)</i>	Ich. 16
<i>Breithiúnas an 9 Samhain 2010 (an Mór-Dhlísheomra), VB Pénzügyi Lízing (C-137/08, EU:C:2010:659)</i>	Ich. 26 agus 36
<i>Breithiúnas an 15 Márta 2012, Pereničová agus Perenič (C-453/10, EU:C:2012:144)</i>	Ich. 48
<i>Breithiúnas an 26 Aibreán 2012, Invitel (C-472/10, EU:C:2012:242)</i>	Ich. 27 agus 64
<i>Breithiúnas an 14 Meitheamh 2012, Banco Español de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349)</i>	Ich. 49
<i>Breithiúnas an 14 Márta 2013, Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164)</i>	Ich. 23 agus 44
<i>Breithiúnas an 21 Márta 2013, RWE Vertrieb (C-92/11, EU:C:2013:180)</i>	Ich. 7 agus 28
<i>Breithiúnas an 16 Eanáir 2014, Constructora Principado (C-226/12, EU:C:2014:10)</i>	Ich. 24

<i>Breithiúnas an 27 Feabhra 2014, Pohotovost' (C-470/12, EU:C:2014:101)</i>	Ich. 65
<i>Breithiúnas an 30 Aibreán 2014, Kásler agus Káslerné Rábai (C-26/13, EU:C:2014:282)</i>	Ich. 12, 29 agus 50
<i>Breithiúnas an 17 Iúil 2014, Sánchez Morcillo agus Abril García (C-169/14, EU:C:2014:2099)</i>	Ich. 68
<i>Breithiúnas an 21 Eanáir 2015, Unicaja Banco agus Caixabank (C-482/13, C-484/13, C-485/13 agus C-487/13, EU:C:2015:21)</i>	Ich. 56
<i>Breithiúnas an 1 Deireadh Fómhair 2015, ERSTE Bank Hungary (C-32/14, EU:C:2015:637)</i>	Ich. 70
<i>Breithiúnas an 18 Feabhra 2016, Finanzmadrid EFC (C-49/14, EU:C:2016:98)</i>	Ich. 39
<i>Breithiúnas an 14 Aibreán 2016, Sales Sinués (C-381/14 agus C-385/14, EU:C:2016:252)</i>	Ich. 66
<i>Breithiúnas an 21 Aibreán 2016, Radlinger agus Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283)</i>	Ich. 74
<i>Breithiúnas an 21 Nollaig 2016, Biuro podrozy 'Partner' (C-119/15, EU:C:2016:987)</i>	Ich. 71
<i>Breithiúnas an 21 Nollaig 2016 (an Mór-Dhlísheomra), Gutiérrez Naranjo (C-154/15, C-307/15 agus C-308/15, EU:C:2016:980)</i>	Ich. 61
<i>Breithiúnas an 26 Eanáir 2017, Banco Primus (C-421/14, EU:C:2017:60)</i>	Ich. 40
<i>Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2017, Andriiciuc agus páirtithe eile (C-186/16, EU:C:2017:703)</i>	Ich. 13 agus 29
<i>Breithiúnas an 17 Bealtaine 2018, Karel de Grote– Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen (C-147/16, EU:C:2018:320)</i>	Ich. 4 agus 37
<i>Breithiúnas an 31 Bealtaine 2018, Sziber (C-483/16, EU:C:2018:367)</i>	Ich. 3 agus 74
<i>Breithiúnas an 7 Lúnasa 2018, Banco Santander (C-96/16 agus C-94/17, EU:C:2018:643)</i>	Ich. 19 agus 58
<i>Breithiúnas an 13 Meán Fómhair 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711)</i>	Ich. 76

<i>Breithiúnas an 20 Meán Fómhair 2018, OTP Bank agus OTP Faktoring (C-51/17, EU:C:2018:750)</i>	lch. 8, 22 agus 30
<i>Breithiúnas an 21 Márta 2019, Pouvin agus Dijoux (C-590/17, EU:C:2019:232)</i>	lch. 5
<i>Breithiúnas an 26 Márta 2019 (an Mór-Dhlísheomra), Abanca Corporación Bancaria (C-70/17 agus C-179/17, EU:C:2019:250)</i>	lch. 58
<i>Breithiúnas an 3 Deireadh Fómhair 2019, Kiss agus CIB Bank (C-621/17, EU:C:2019:820)</i>	lch. 31
<i>Breithiúnas an 3 Deireadh Fómhair 2019, Dziubak (C-260/18, EU:C:2019:819)</i>	lch. 51
<i>Breithiúnas an 7 Samhain 2019, Kanyebe agus páirtithe eile (Cásanna Uamtha C-349/18 go C-351/18, EU:C:2019:936)</i>	lch. 53 agus 60
<i>Breithiúnas an 3 Márta 2020 (an Mór-Dhlísheomra), Gómez del Moral Guasch (C-125/18, EU:C:2020:138)</i>	lch. 9 agus 54
<i>Breithiúnas an 11 Márta 2020, Lintner (C-511/17, EU:C:2020:188)</i>	lch. 37
<i>Breithiúnas an 2 Aibreán 2020, Condominio di Milano, via Meda (C-329/19, EU:C:2020:263)</i>	lch. 6
<i>Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Ibercaja Banco (C-452/18, EU:C:2020:536)</i> ...	lch. 20, 23, 32 agus 61
<i>Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Raiffeisen Bank agus BRD Groupe Société Générale (C-698/18 agus C-699/18, EU:C:2020:537)</i>	lch. 72
<i>Breithiúnas an 9 Iúil 2020, Banca Transilvania (C-81/19, EU:C:2020:532)</i>	lch. 10
<i>Breithiúnas an 3 Meán Fómhair 2020, Profi Credit Polska agus páirtithe eile (C-84/19, C-222/19 agus C-252/19, EU:2020:631)</i>	lch. 14 agus 17
<i>Breithiúnas an 17 Bealtaine 2022 (an Mór-Dhlísheomra), Ibercaja Banco (C-600/19, EU:C:2022:394)</i>	lch. 41
<i>Breithiúnas an 17 Bealtaine 2022 (an Mór-Dhlísheomra), SPV Project 1503 agus páirtithe eile (C-693/19 agus C-831/19, EU:C:2022:395)</i>	lch. 42
<i>Breithiúnas an 17 Bealtaine 2022 (an Mór-Dhlísheomra), Impuls Leasing România (C-725/19, EU:C:2022:396)</i>	lch. 43

[Breithiúnas an 17 Bealtaine 2022 \(an Mór-Dhlísheomra\), Unicaja Banco \(C-869/19, EU:C:2022:397\)](#) lch. 62

[Breithiúnas an 12 Eanáir 2023, D.V. \(Táillí dlíodóra – Prionsabal ráta in aghaidh na huaire\) \(C-395/21, EU:C:2023:14\)](#) lch. 15, 22, 33 agus 55